

Indar armatuek
Parlamentua inguratu
dute leitsinen
aginduz / 15-16

HBko hautetsiek
Gernikan irainik ez
zutela egin uste du
orain fiskalak / 6

Donostia saria
jaso du bart
Robert Mitchum
aktoreak / 21-25

EUSKALDUNON

Egunkaria

Larunbata, 1993ko irailak 25 / IV. urtea / 869. zenbakia / Salneurria: 100 pta. / 5,5 libera

ARRAUNA

Azken estropada

Zortzi unti ariko dira gaur eta bihar denboraldiko azken estropadan, El Corte Ingles Ikurrina irabazteko lehian. San Pedroko trainerua da, urte osoan bezala, ikurrina irabazteko faborito nagusia. / 19

Gurutze Iantzi urnietarra hil egin da Goardia Zibilak atxilotuta zeukala

Xabier Kalparsoro atxilotua oso larri eraman du Poliziak Basurtoko ospitalera

Gurutze Iantzi 31 urteko urnietarra hil zen atzo goizaldean Madrilgo Goardia Zibilak atxilotuta zeukala. Herenegun Durangon atxilotutako Xabier Kalparsoro zumaiarra, berriz, oso lasun egoera larrian eraman zen Basurtoko ospitalera. Bertsio ofizialen arabera, bi atxilotuak jota hil zen Iantzi eta bere burua Indautxuko komisaldegiko leihotik bota zuen Kalparsorok. Amnistiaren Aldeko Batzordeak (AAB) eta Herri Batzordeak Iantzi torturatuta hil zutela eta Kalparsoro ere torturen eraginez utzi zutela hil zorian atxilotu zuten atzo. Datorren astearen erdian greba orokorra egiteko egin zuen HBk.

Iantzi joan den ostegunean atxilotu zuten bere jaioterrian, 'Donostia komandoarekin' zerikusia izan zezakeelakoan. Kalparsoro herenegun hartu zuten Durangon, furgoneta bat hartuta zehazki zihola, polizi iturrien arabera. Kalparsorok pistola bat eraman, eta ETako 'Bizkaia komandoko' kide izan zitekeela

Batzarra egin zuten Urnietan, manifestaldia egin aurretik. Eskuinean, Gurutze Iantzi ezkondu zeneko argazkian.

EDURNE KOCH

aipatu zuten polizi iturriek. Sendagileen txostenaren arabera, Kalparsorok burezurreko haustura hirukoitz du eta zauri ugari gorputz osoan. Hiru orduko ebakuntza egin zioten buruan.

Herri ugaritan egin zituzten atzo iluntzean Iantziren heriotza eta Kalparsorori gertatutakoa salatzeako mobilizazioak. Iantziren jaioterrian, Urnietan, batzarra, ezohizko udal bilkura eta

manifestaldia egin zuten.

Kalparsoro ezezik beste zortzi lagun ere preso hartu zituzten herenegun eta atzo bitartean, Parise, Oiartzun, Hernani, Bilbo, Donostia eta Gasteizen. / 4-5

Madrilen ekonomi eta autonomi politika gaitzetsi du Ardanzak

Espainiako Gobernuaren ekonomi eta autonomi politikari kritika gogorra egin zion Jose Antonio Ardanza Eusko Jaur-laritzako lehendakariak atzo Eusko Legebiltzarrean, politika orokorrari buruzko eztabaidan. EAEko ekonomiaren egoera txarraren jatorria nazioarteko krisian eta Madrilak «gure lehentasun industrialen kontra» egindako politikan dagokela esan zuen Ardanzak. Transferentzien

blokaketa dela eta, Estatutua ez betetzea leporatu zion Madrilgo Gobernuari eta Estatutuaren jatorrizko planteamenduetara itzultzeko eskatu zion.

Oposizioko alderdiek ezezik, gobernukide duen alderdi sozialistako Jauregik ere kritikatu zuen hitzaldia, «besteen erriez» baino ez zuela hitz egin eta «EAJn ahaztuta omen zegoen biktimismoa» sumatu zuela esan zuen Jauregik. / 7-8

Onartu ditu Madrilek aurrekontu murriztaileak

Datorren urterako aurrekontuak eta gizarte hitzarmenerako bileretan eztabaidagai izan diren zenbait neurri murriztaile onartu zituen atzo Espainiako Gobernuako Ministro Kontseiluak. 1994. urtean ekonomiak gora egingo duen arren 150.000 langabetu gehiago izango direla aurrikusi du Felipe Gonzalezen gobernuak. / 13

BESTERIK

E S T A T U A K

Konstituzioa aldatzea
aholkatu du Frantziako
Estatu Kontseiluak / 14

K I R O L A

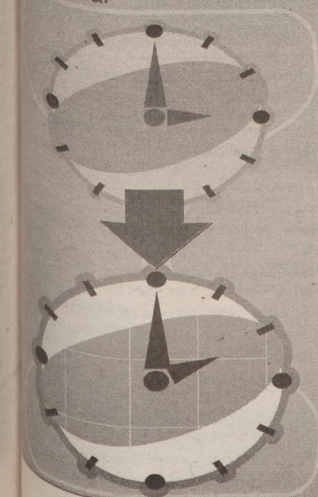
Munduko zesta
txapelketako finala gaur
Miarritzen / 20

K U L T U R A

Mike Oldfieldek
kontzertua eskainiko du
gaur Bilboko
zezenplazan / 26

ORDU ALDAKETA

goizaldeko 3.00etan
arabiar atzeratu behar da
eraberritzea. 3.00etan, beraz, 2.00ak
zango dira.

EUSKALDUNTZE ETA ALFABETATZERAKO DIPLOMA FINKATU EGIN DA EHU-N/9

Problema interno

TXILLARDEGI

HERRI honetan boladak izaten dira. Modak. Eta haize-balak bezala, pasa egiten dira halako batez, eta ahaztu. Nahiz bolada horiek sortzen dituzten arazoak horixe gelditu, tinko.

Egun hauetan, adibidez, berriro bota dute batzuk lelo 'berria' (oso lelo zaharra, egia esan). Alegia, Euskal Herrian dugun istilu azkengabea, euskaldunon arteko arazoa dela, «un problema interno entre vascos». Madrilako eta Parisko aginte politikoez ez omen dute ezertxo ere ikustekorik istilu honetan.

Egia esan, 'violentos' eta 'demócratas' erdibiketa famatu horrek helburu horixe zeukan: badaude euskaldun bakezaleak, batetik; eta euskaldun gerlazeak, bestetik. Madril, begira; gure arteko herra horiek noiz amaituko zai...

Bego horretan hipotesia.

Hots, aste honetanxe (astero bezalaxe, hobeiki esan) Madrilako eta Parisko gobernuen esku-hartze lotsagaldia ikusi dugu nabarmen. Xabier Makazaga hegoarra, 1987 eta 1990 artean Fraitziako gartzeletan preso egon ondoren (gehi bizileku bortxatua luzatua), berriro arrestatu dute eta Parisko eraman. Eta aste honetanxe, izen-lerrokada luzearen zati tiki bat besterik ez ematekotan, Madrilera eraman dituzte Beristain, Irastortza, Urdangarin eta Igarategi gizasemeak; baita Lizarribar, Urbiston-doa eta Murua emakumezkoak ere.

Arazoa «gure artekoa» omen da; baina egurrak batera arras elkar-harturik ematen dute Madrilak eta Parisek.

Egurtutako horiek guztiak Hegoaldeko aberkideak dira. Baina zapalketa bikoitz hori ez da Hegoaldekoen kontra bakarrik mamitzen. Inork ez du Espainia aldean Filipe Bidart iparrak jasaten duen galbarioa ezagutu: bizi guztiko zigorra hartu ondoren, jakina denez, isolamendu osoan pasa ditu urte osoak. Mueska iparrak 9 urte darama Fraitziako presondegitan, eta Tiotte Etxebestek are osasuna ere galdua du Parisko agintearen zigorketaz.

Presoak Ahuñemendiz bi aldeetakoak dira, gudariak ere bai, borroka abertzalea ere bai, Auto-Determinazioaren lege-ukoa Madrilan eta Parisen funtsatzen da. Bietan batera.

Zer esan nahi du, gauzak horretara, gure arazo nazionala «gure arteko moldatu-ezinean» sortzen dela?

Iparralde eguneko mezua

XAN KOSKARAT

IPARRALDE eguna zela eta, gauza asko entzun ditugu. EMA zen antolatzailea. Hauze zioen:

«...Gure hastapeneko helburua, Ezker abertzalea bildu, batu nahi ginuen. Abertzaleen mintzamoldea, borroka dinamika bati lotua izan zedin. Abertzaletasuna borroka bat da. Koerentia izan nahi badugu, egunero bi aldeetako harremanak azkartu behar ditugu, egunero gure herrietako kontserbatismoak hautsi behar ditugu, egunero gure militantziak, auzitan ala jukeen aintzinean agertzen diren heinekoak izan behar du.

Oraindik aintz badugu egiteko. Ezker abertzale mugimenduaren heinak ez baigaitu satisfatzen. Lehenagoko gure arteko hausturak ezin ditugu biziarazi. Gure indarrak ezin ditugu zaitu. Gu, 1991z geroztik, abertzaleen batasunari buruzko urratsetan enagiatu gara, Euskal Batasunarekin batera. Ildo hortarik jarraituko dugu, zabaldu nahi dugu Patxa Oldartzen, berregituratze horrek harreman ondorioitsuak Herri Batasunarekin ekar ditzan nahi dugu.

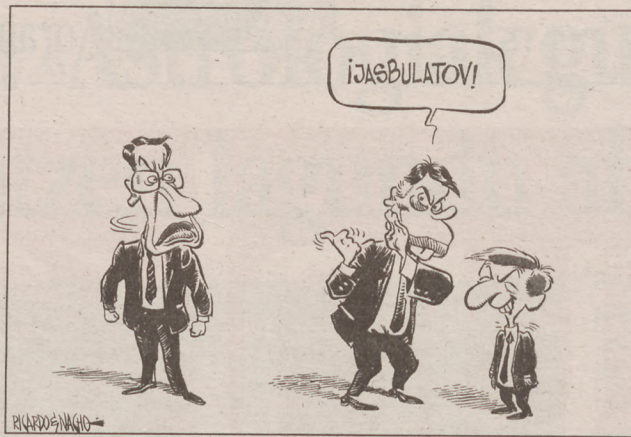
Gaur egun, bestalde, ipar euskal herrian, abertzale guztiak ados gara instituzio berezi baten eskatzeko. Jakiteak nork duen lehenik eskakizun hori plazaratu ez du inportantzia izpirik. Beharrezkoa duguna orain da, denon artean, egitura horren mamia definitzea. Guk Eraikitzen elkarrekin agertu lana landu dugu. Gaurko egiazko elkartasuna, proiektu politiko baten inguruan obratuko dugu. Gainerateko guztiak pistoletkeriak dira. Hots gaurko egoerari buru egiteko, erreflektzioari esker, bide berri batzu urra ditzagun elkarrekin, biharko bideak finkatzeko...».

●egin

Ezin zitekeen bestela izan

Gipuzkoa sutan zegoen eta Algortan Eustakio Mendizabal hil zuten 1973. urtean, Juan Carlos printzea Donostiara iritsi zen eta oso mezu gogorra, itxaropen guztiak baztertzen zituena, ekarri zuen. Bi urte geroago Franco, Oriente jauregitik eta Juan Carlos aldamenen zuela, pozik agertzen zen Txiki, Otaegi eta FRAPEko hiru ki-deen aurkako bost heriotza-zigorrenatik. Generalismoa hildakoa, Juan Carlosek faktikoetan faktikoenak diren NATO eta EEBB botereekin (garai hartan, hurrenez hurren, Alexander Haig eta Gerard Ford-en zuzendaritzapean zeudenekin) Erreformaren mugak hesitu egin zituen. Euskal Herriak handik gutxira izan zuen horien berri: lurralde zatiketa, alderdi independentistak debekatzea, Konstituzio militarista eta deszentralizazio mugatua.

Erregea Gernikara iritsi zenean logikak ez zuen beste aukerarik uzten. Monarka berre-

RIKARDO & NACHO / EL MUNDO

●EL MUNDO

Ieltsin aitzakia bila al dabil bere aurkarietarik libratzeko?

Boris Ieltsinek, errusiarrek aukeratutako lehendakariak, erabakita al dauka, nahiz eta indarraren bidez izan, demokraziara iristeko bere bidea ezartzea? Parlamentuaren gainean inolako aginpiderik ez

zarria antzinan bezala Euskal Herriko estatuen independentzia historikoarekiko bere begirunea zin egitera zetorrela uste zuena ametsetan zegoen. Bigarren Berrezarpena, lehenengo bezala, gerra baten emaitzaren ondorioa zen. Horixe ulertu zuten hautetsi askok, baita Espainiako Administrazioak ere. Bestela ez zuketan inor epaituko, demokrazia baten kritika bidezkoa eta are osasungarria ere dela esaten baitute.

IÑAKI EGAÑA

izan arren hori bere kabuz desegin ondoren, eta armadaren leialtasuna ziurtatuta, Ieltsinek Barne Ministerioi tropak alerta egoeran jarri zituen segurtasuna «garantizatzen» agindua emanda. Mosku Khazbulatoven menekoa litzatekeen indar paramilitar misteriotsu bat badagoela zioten zurrumurru interesatuez bete zen, eta Ieltsinen prentsa zerbitzuak era ofizialean Sobietako «muturreko ekintzaileei, arlo-teei, mafiosoei, kriminalak eta arazo psikologikoak dituzten hainbat laguni» arma automatikoak banatzen ari zitzaizela argudio zentzugabea zabaldu zuen. Errusiar buruzagiak, bere autokolpeari nazioartean emandako erantzunarengatik behar adinako babesa baduela uste omen duenak, atzo hurrengo ekainerako lehendakari hauteskundeak iragarri zituen, eta horrek bere agintaldia bi urtetan laburtuko du. Hala ere, ez zuen onartu Ruskoi «beste» lehendakariaren eskaera: hauteskundeetarako deia berehala egitea, abenduan egingo diren parlamentu hauteskundeekin batera. Ieltsinek nahiago du dena kontrolpean izatea.

IMPRESIONES

ZUZENDARIARI

Historiaren ikuspegi antiunibertsalak

Ikusten egon nintzen momentu batean Egibar eta Aoizen arteko solasaldia, eta Egibarrek esaten zion Aoizi:

— zuekin berba egingo dugu benetako abertzaleak izaten zaretenean, hau da, zuen politika marxismoaren mendean ez daukazuenean.

Eta, ondo begiratuta, arrazoiak zeukan, zeren kontu egin behar baita nola marxismoa teoria bat den, unibertsaltasun bat aldarrikatzen duena, eta historiaren filosofia bat eraikitzen du, hasten delarik Egipto eta Mesopotamian, eta horri unibertsala deritzo! Garbi dago, bestaldetik, herri eta nazioak gutietsi egiten dituela. Modernotasun

bat aldarrikatzen duela non lekuri ez dagoen norberaren erroendako, eta hemendik diskurtso hori bat dator inperio barruko diskurtso modernista guztiekin (Darwinismoarekin adibidez).

Baina Egibarri egin ahal dakiok kritika berbera, ez marxismoagatik, baina bai kristautasunagatik. Erljio honek historiaren ikuspegi bat dauka, eta historia unibertsala (hau bat etortzea aurrekoarekin!) Mesopotamia hartan ere hasten da, eta handik zabalduko da mundu guztira, herrien historia ebakiz; horren aurretikakoa infernuzkoa da, gerorakoa, gutxi da salbatzen dena. Beraz, Euskal Herriaren historiaren gehiena zapaldua da, ezabatua, eta ignoratua.

Eta halako pentsamoldeak gainera, modernismoaren eta metamodernismoaren ere ikurrak dira!

Atera kontuak hemendik zenbat min eta zelako azpijatea egiten dioten euskal nazionalismoari, eta internazionalismoari ere.

Beraz, egiteko dago oraindik halako ignorante ez den historiaren kontzepzio bat. Ignorante da harroak bezala, ez ikusi egiten duelako, ez ezagutuz azkenean, eta huts egiten.

Hala ere, guk ez dugu euren hutsartean jausiko, eta bai batari bai besteari, eta aldaerei ere, euren eta dagokien arrazoiak emango diegu, egokiak diren neurrian halako edo holako gertakizunak deskribatu eta argitzeko, baina absolututasunik ukatuz, giza teoriak baitira.

R.G.

Soraluze (Gipuzkoa)

GAIA JARRITA

Almodovar

Gogoratzen dut musiko gisa lagun zendun McNamara, zinemagile bezala gero zu agertu zinen hara. Hollywoodera hurbildu eta ia Oscar bat atara, orain Donostian zara izar handien gisara. Aitonak dio maritxua da, ilobak doa modara; nire ustetan Ebroz azpiko zuzendari onena da.

ZIGOR ENBEITA

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJD IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDAI

Kontseilari Ordezkarria: IÑAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXEO OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIEN ETXEHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

Espainiako Publizitatea: PUBLICITAS

Capitan Haya 1 2.a 28020 Madrid ☎: 91 555 11 01 / Faxa: 91 556 29 29

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabellón /

20160 Lasarte-Oria ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna,

16-1. / 20010 Donostia ☎: 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-1. ezker. / 01005 Gasteiz ☎: 23 38 72 / Faxa: 23 38 73

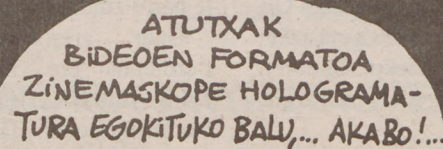
Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruña

/ ☎: 17 80 78/79 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo ☎: 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurdi / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1/ 503 Posta

kutxatila, / 64100 Baiona ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11

© Olariagak

Gurutze Iantzi hil da Madrilen Goardia Zibilak atxilotuta zeukala

Gaur goizean egingo diote autopsia atzo hildako urnietarraren gorpuari

Gurutze Iantzi, joan den ostegunean atxilotutako urnietarra, hil zen atzo Madrilen Goardia Zibilaren esku zegoela. Bertsio ofizialaren arabera komandantziatik osasun zentrorra zeramatenean hil zen. Berarekin batera atxilotutako bere senarrak, emaztearen oihuak entzun zituela adierazi zuen atzo kaleratua izan ondoren Gurutze Iantziren gorpua ikustera joan zenean.

MADRIL

Gurutze Iantzi joan den osteguneko goizaldean atxilotu zuen Goardia Zibilak Urnietan bere senarrarekin batera. Goiz horretan bertan Madrilgo Goardia Zibilaren 112 komandantziara eraman zuten. Atzo goizaldean, Tres Cantoseko osasun etxerako bidean hil zen, Goardia Zibilaren Zuzendaritzak ezagutaraziko bertsio ofizialaren arabera.

Atzo arratsaldean, Colmenar Viejoko 2. instrukzioko Esther Lobo epaileak, fiskalak, idazkariak eta Amelia Elejandre abokatuak tokiko azterketa bat egin zuten eta gaur goizeko hamarretan mediku forenseak autopsia egingo dio Gurutze Iantziren gorpuari.

Autopsia bukatzen denean, gorpua Urnietara eramango dute beharrezko baimenak eman ondoren, baina atzo arratsaldean ezin zen ziurtatu hori noiz gertatuko zen.

Gurutze Iantziren senarra, Jo-

Gurutze Iantzi hildakoa eta bere senarra Jose Julian Irastorza, ezkontza eguneko argazkian.

se Julian Irastorza Goitia ere atxilotu zuen Goardia Zibilak eta Madrilera eraman, baina bere emaztea hil ondoren aske utzi zuen Entzutegi Nazionaletik pasatu gabe. Atzo bertan jasotako lekukotasunaren arabera, Irastorzak bere emaztearen oihuak entzun zituen Goardia Zibilaren komandantziako ondoko zeldan. Behin baino gehiagotan entzun zuen estulka eta oihuak eta nola zeldatik beste gela batera eramaten zuten.

Goardia Zibilaren Zuzendaritzak kaleratutako bertsioaren arabera, Gurutze Iantzi ostegun arratsaldeko 14.30etan sartu zen Madrilgo Tres Cantos herrian da-

✓ Iantzirekin senarrak oihuka aditu zuen bere emaztea zeldatik.

goen 112 komandandantzian. Sei ordu geroago, 20.15etan, Entzutegi Nazionalako goardiako mediku forenseak aztertu egin zuen baina ez zuen parterik egin.

MEDIKU FORENSEA TELEFONAZ

Bertsio ofizialaren arabera, ostiral goizaldeko 3.15etan «bere kalabozotik dei bat entzuten da». Bularrean mina

duela dio atxilotuak eta mediku forensearekin «telefonoz» jartzen dute harremanetan, aipatutako bertsioaren arabera. «Elkarrizketa amaitu ondoren, mediku forenseak 'Mucorex' pastila bat emateko agintzen dio instruktoreari», jarraitzen du Goardia Zibilaren prentsa oharra. Goizaldeko 4.20etan, berriro abisatzen dute medikua atxilotua ondo ez dagoela ikustean. Hau etorri aurretik, «gai-xoaren egoera larria ikusirik» Tres Cantoseko osasun etxera eramatea erabaki zuten, baina bertara hilik heldu zen Gurutze Iantzi, bertsio ofizialaren arabera.

Manifestaldi eta kontzentrazio ugari atzo Euskal Herrian zehar

DONOSTIA

Gurutze Iantziren heriotza eta Xabier Kalparsororen egoera larria gaitzesteko manifestaldiak eta kontzentrazioak egin ziren atzo arratsean Hego Euskal Herriko hainbat herritan. Donostian, Senideak-ek zortzietan antolatutako kontzentrazioaren ondoren, Herri Batasunak deitutako manifestaldia egin zen 'Bakeaz mintzo dira eta torturatu egiten dute' lemarekin.

Hego Euskal Herriko gainontzeko herrietan mobilizazioak arratseko zortzietan hasi ziren. Hernanin ehun pertsona inguru manifestatu ziren eguerdian Gurutze Iantziren heriotza eta azken atxilotetak salatzen. Ondoren, istiluak izan ziren Ertzaintzarekin.

Amnistiaren Aldeko Batzordeak, Hautsik eta Batzarrek bat egin zuten mobilizazioekin.

Urnietako Udalak pleno berezia egin zuen Iantzi herriko bizilagunaren heriotza aztertzen. Jendea beteta zegoen aretoa eta tentsioa eta sumindura igerri zitezkeen giroan. Alkatea HBk aurkeztutako mozioa irakurtzera eta bozketa egitera —onartu zen mozioa— mugatu zen, eta ondoren amaitutzat jo zuen plenoa, bildutakoen haserre piztuz. Minutu batzuk geroago manifestaldia abiatu zen Urnietako plazatik.

Zumaian, Ramon Kalparsororen herrian, 300 pertsonak parte hartu zuten kontzentrazioan.

Gaur arratsaldeko zazpi terdietan ere mobilizazioak egingo dira Hego Euskal Herriko lau hiriburuetan, HBk deituta.

Urnietan jendea bildu zen plazan eta pleno berezia egin zen. EDURNE KOCH

ERREAKZIOAK

● **JAUREGI:** «Ziur nago bi gertaerak nahigabe jazo direla. Istripu naturalak izan direla eta ez dagoela arrazoi penalik. Hala uste dut eta hala informatu didate. Alabaina, ikerketa osoa exigitu beharra dago eta balizko erantzukizunak argitu ere bai. Baina une honetan lasaitasunez aztertu behar da gertatutakoa eta Euskadinek bakea eskatzen duen kontzentzia etikoa ez da ezertan ere murriztu behar».

● **ATUTXA:** «Gertatutakoak argitu arte itxoin beharra dago. Jazo denari buruzko inolako dudarik ez daukat, zeren eta Corcuera ministroak hildakoarena baieztatzeaz gainera ikerketa hasiko zela baino ez dit jakinarazi. Gertaerak eta balizko erantzukizunak argitzeko eskatzen dut baina hilketa honek gizartearen terrorismoaren kontrako erantzuna oztopatuko duen esaterik ez dago oraindik. Hori bai, gertatu denak borondate oneko edonor tristetu egiten du».

● **ARDANZA:** «Gauza oso larriak dira, oso zataarrak, eta bene benetan arduratzekoak. Oraindik ez dakigu zer gertatu den, eta balorazio bat egin aurretik eskatzen dudana da lehenbailehen argitzea eta transparentzia osoa edukitzea, denek jakin dezagun zer pasatu den hor barruan. Errudun batzuk baldin badaude, horrek ere argi geratu behar du, eta honela sinesmena izango dugu denok eta demokrazian dauden erakunde guztiek».

● **GURRUTXAGA:** «Gertaera tamalgarriak dira hauek, Euskadinekin madarikazio gisa etortzen direnak euskal gizarteak inoiz ez bezala indarkeriaren kontra eta bakearen alde erreakzionatzen duenean. Notizia txarra da bakebidearen ikuspegitik, eta alderdi politikoaren betebeharra da iritziz publikoari esatea heriotza hauek ere gaitzesten ditugula, eta gertatu dena ikertzeko eta erantzukizunak argitzeko eskatzea».

● **MAYOR OREJA:** «PPk erabateko konfiantza du instituzio demokratikoetan, eta jazo diren gertaera larriak azkar argituko direla espero dut. Erabateko konfiantza dugu Estatuko Segurtasun Indarretan, Polizia autonomoan eta beren agintariengan».

● **GARAIKOETXEA:** «Oso gertaera tamalgarriak dira eta beharrezkoa da zehatz mehatzarritzea. Zentzu honetan, Xabier Albistur Madrilgo gure ordezkariak Barne ministroaren berehalako agerraldia eskatu du. Guk azken ondorioetaraino eskatuko ditugu argibideak, ikerketak ematen duena ematen duela ere, oso gertaera triste delako izan duen ondorioengatik eta lekuz kanpo gertatu delako».

● **BELLOCH:** Justizia ministroak Gurutze Iantziren heriotzaz «tratamendu objetibo zorroztza» ematea eskatu zien komunikabideei, «biolentziaren aldeko manipulatu ez dezaten». Bellochen esanetan, Gobernuak «informazio gardena bermatu» du ikerketak amaitu ondoren.

Poliziak hil zorian eraman du atxilotu bat Basurtoko ospitalera

Kalparsoro komisaldegiko leihotik amildu dela dio Gobernu Zibilak

Xabier Kalparsoro euskal errefuxiatu zumaiarra egoera larrian dago Basurtoko ospitalean. Bertso ofizialaren arabera, indautxuko komisaldegitik ihes egiten saiatzean leihotik erori zen Kalparsoro. Errefuxiatu zumaiarra herenegun atxilotu zuen Durangoko Udaltzaingoak eta Carlos Berrojen epaileak espetxeratzeko agindu zuen.

A. ZUBEROGOITIA / BILBO

Xabier Kalparsoro errefuxiatu zumaiarra atzo goizaldeko 50etan ingresatu zuten Basurtoko ospitalean. Sendagileen ostenean arabera «egoera larria» zegoen Kalparsoro. Burelako haustura hirukoitza eta eruputzean zehar ere zauri ugari. Burelako lesioak «oso larriak» dira, indagileen arabera, baina ez hobe gortutakoak.

Eguneroko torturaren ondorio» dela dio HBko Mahai Nazionalak

JON ESKISABEL / DONOSTIA

Herri Batasunaren iritziz, Gurutze Iantzen heriotza eta Xabier Kalparsororen egoera larria eragiten duen indarrek eguneroko erabilpen duten torturaren ondorio dira eta ziur gaude ez direla azken horiek izango.

Mahai Nazionalak Madrilgo Bilboko gertakizunak aztertutik atzo arratsaldean Donostian egindako larrialdiko bileran, Gurutze Iantzi HBko batzorde buruak kidea zen Urnietan. Medenaldi batean, Floren Aoi-
HBren salaketa azaldu zuen

Komisaldegiko bigarren pisutik salto egin zuela dio Poliziak.

SIMAL

rangoko udaltzainek herenegun atxilotu zuten Kalparsoro, iluntzeko zortziak aldera furgoneta bat lapurtzera zihoanean. Beti ere iturri horien arabera, «kasualita-

tez» atxilotu zuten udaltzainek errefuxiatu zumaiarra, kaletik zihoala susmagarri iruditu baitzitzaien. Dena den, Durangoko Udaltzaingoko iturriek ez zioten

guzti hori berretsi nahi izan EGUNKARIARI.

Behin atxilotuta, Kalparsorok aldean pistola bat, agiri faltsuak eta diru mordoa zeramatzala ikustean udaltzainek Polizia Nazionalaren eskuetan utzi zuten gaueko 11.30ak aldera, eta Buerenek espetxeratzeko agindua eman zuen. Duela bi urte t'erdia egin zuen ihes Kalparsorok.

BI BERTSIO EZBERDIN Indautxuko komisaldegira eraman zuten Kalparsoro.

Bertan, Bizkaiko Gobernu Zibiletik adierazi dutenaren arabera, zenbait diligentsia egitera zihozten unean ustezko ETako kidea leihotik ihes egiten saiatu zen bera zaintzen ari zen funtzionariari eraso ostean. Leihotik erortzean zauri larriak egin eta Basurtoko ospitalera eraman zuten. Amnistiaren Aldeko Batzordeetako iturriek berriz, zera eman zuten aditzera: «Basurtoko ospitaleko erizainek adierazi digutenez, Xabier Kalparsorok une batean konortera etorri eta 'ez nazazue gehiago jo, dakidan guztia esango dut eta' oihukatu zuen.

ERREAKZIOAK

● **EAE-ANV:** «Lazo urdinaren kanpaina hasi zenetik bi pertsona hil dira torturapean eta beste bat hiltzear dago torturetatik ihes egiterakoan ustez amildu denean. Zer egingo dute orain kanpaina hau bultzatu dutenek ekintza larri hauen aurrean?».

● **BATZARRE:** «Lege Antiterroristaren aldeko jarrera eman zuten eta ematen ari diren alderdiak heriotza honen erantzule direla salatu nahi dugu». Batzarren iritziz, Lege Antiterroristaz baliatzen dira «Estatuko Segurtasun indarrak, zigorrik gabe ari-tzeko eta atxilotuak arbitrarioki tratatzen dituzte, inolako defentsarik gabe uzten dituzte».

● **HAUTSI:** «Botereak eragindako indarkeria guztia justifikatu duten alderdi zein erakundeak gaitzesten ditugu. Lege Antiterroristak eta lazoen kanpainak laguntzea eta Poliziaren errepresio oro isiltzea hauei dagozkien ezaugarriak dira. Gurutze-
ren alde lazorik izango al da?»

● **EZKER BATUA:** «Terrorismoaren aurkako borroka herri-tarren askatasun eta giza eskubideenganako errespetua agertuz egin behar dute Estatuko Segurtasun Indarrek. Era honetan soilik eutsiko dio Estatuak ETaren kontra duen legitimitateari».

● **ELKARRI:** elkarte honen Tailer Nazional Iraunkorrek ezohizko bilera egin zuen eta atzoko gertakizunen gaineko balorazioa gaur eguerdian emango duela adierazi dute.

Etzi Gipuzkoan greba orokorra egiteko HBren deia

DONOSTIA

Datorren astelehenean Gipuzkoan greba orokorra egiteko deia zabaldu zuen atzo HBk gizarteak Gurutze Iantzen heriotza salatu dezan. Halaber, gaurko eta arratsaldeko zazpi t'erdietan mobilizazioak antolatu ditu HBk Hego Euskal Herriko herri guztietan.

Rufi Etxeberriak esan zuenez, «ezinbestekoa da gizarteak gertatutakoaren pareko erantzuna azaltzea». Etxeberriak deia egin zien gobernu agintariei mobilizazioen normaltasuna berme dezaten.

HBko Mahai Nazionalako ordezkariak atzoko prentsurrekoan.

KOCH

HEGOALDE
euskaltegia.

EUSKERA 93/94

✓ Urrats guztiak
✓ 4 eta 2 ordu
✓ Goizetik gauera
✓ Larunbatetan EGA lau ordu
HABEren dirulaguntzaz antolatuta
Florida 58, Behea Tf.: 28 41 96 GASTEIZ

HABEren dirulaguntzaz

93 - 94 IKASTAROAK

- Euskalduntze maila guztiak, 2/5 orduz eguneroko
- Mintza-taldea astean bitan (Urria-Ekaina)
- EGA eta ALFABETATZEN eguneroko 2 orduz (Urria-Ekaina)
- EGA eta ALFABETATZEN eguneroko 3 orduz (Urria-Otsaila)
- EGA eta ALFABETATZEN eguneroko 5 orduz (Urria-Otsaila)
- EGA eta ALFABETATZEN (larunbatero 4 orduz (Urria-Ekaina))

EUSKARA ONGI IKASTEKO!

Konstituzio Plaza, 5 - DONOSTIA - Tel.: 42 49 10

FORUKO UDALA

Udalbatzak, 1993ko irailaren 10ean egindako batzaraldi berezian, Foruko Udalbatzaren 1. zikloko aldaketa puntualari hasierako onestea emateko akordioa hartu zuen. Aldaketa, Elexalde auzoan giza-tekulak eta kirol horniduraren berrantolaketa buruzkoa da. Espediente hori jendaurrean dago udal bulegoan, interesdunek egoki-
zatz jotako murtzioak nahiz alegazioak argi ditzaten, iragarpen hau "Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian" argi-
aratu eta hila beteko epean.
Foroan, 1993ko irailaren 15ean. ALKATEA

Goardia Zibilaren eta Poliziaren jardunak protestak eragin ditu.

Beste bederatzi lagun atxilotu dituzte azken bi egunetan

DONOSTIA

Bederatzi lagun atxilotu zituzten herenegun goiza eta atzo bitartean, Parise, Durango, Oiarzun, Hernani, Bilbo, Donostia eta Gasteizen. Hernanin eta Oiarzunen atxilotutako lau lagunak Madrilera eraman zituzten, 'Donostia komandoari' laguntza ematea leporatzen baitiete. Auzitegi Nazionalen deklaratzeko zain daude hauek.

Xabier Galparsoro Gomaio zumaier errefuxiatua herenegun arratsaldeko 3.30etan atxilotu zuten Durangon. Ramiro Bermudez ere herenegun atxilotu zuten Donostian. Goardia Zibilak atzo goizaldean Gipuzkoan beste zenbait atxilotu egin zituen: Hernanin 30 urteko Manu Arozena Iriberrri, 22ko Mikel Iturbe Iturzaeta eta 30eko Begoña Arrondo Iruin; Oiarzunen 30 urteko Maite Elizegi Mitxelena. Bilbon 26 urteko Borja Irizar Beldandia abokatua atxilotu zuten goizaldeko lau t'erdietan.

Julia Aldasoro Aranburu Pasai Donibaneke 52 urteko errefuxiatua atzo goizean atxilotu zuten Parisen Renseignements Generaux informazio zerbitzuek. Marian Rios Irastorza laudiotarra Gasteizen atxilotu zuten gainera, atzo goizean baita ere.

Gipuzkoan atxilotuak Madrilgo Goardia Zibilaren Zuzendaritza Nagusira eraman zituzten,

1991ko abuztuan deseginako 'Donostia komandoari' laguntza ematea leporatzen baitiete. Lau lagun horiek Entzutegi Nazionalen deklaratzeko zain daude.

Borja Irizar Goardia Zibilaren Basauriko egoitzara eraman zuten eta inkomunikaturik egon zen. Irizar ere 'Donostia komandoarekin' lotu dute.

Komando horren ustezko kolaboratzaileak atxilotzeari astelehen iluntzean ekin zion Goardia Zibilak. Gaur aipatutako atxilotuak gain, aurreko egunetan beste 14 lagun atxilotu ditu Goardia Zibilak 'Donostia komandoarekin' zerikusirik dutelakoan. Hamalau horietarik bat, Gurutze Iantzi, atzo hil zen. Atxilotuetatik bi aske utzi zituzten: Andoni Igarategi eta Jose Julian Irastorza, Gurutze Iantzi zenaren senarra.

Hiru kide hil egin ziren Morlans auzoan 1991ko abuztuan 'Donostia komandoa' deusezteko Goardia Zibilak egindako operazioan. Segurtasun Indarren arabera, hildako hiru komandokide haiei babesa eta laguntza eman zieten asteon atxilotuak.

Bestalde, Julia Aldasoro errefuxiatua atxilotu ondoren prefeturara eraman zuten. Aldasoro Parisen konfinatu zuten urtebete kartzelan eman ondoren. Josu Arkauz Arana etxean babestegatik zigortu zuten bera eta bere senarra.

Espainiako Gobernuak gertaerak argitzeko asmoa duela esan du

MADRIL

Gurutze Iantziren heriotza eta Xabier Galparsorori gertatutakoa argitzeko asmoa duela adierazi zuen atzo Alfredo Perez Rubalcaba espainiar Gobernuako Lehendakaria ministroak. Izan ere, Jose Luis Corcuera Barne ministroak parlamentuan bi auzi hauen gaineko zehaztasunak emango dituela esan zuen.

Barne Ministerioak gertaera hauei buruzko ikerketa «zehatz-mehatza» egiteari ekin diotela eman zuen aditzera. Ikerketa honen informazioa Estatuko Fiskal

nagusiari igorriko diola adierazi zuen. Corcuera ministroak berak izango duen informazio guztia parlamentuari berehala emango diola gaineratu zuen.

Perez Rubalcabak objektiboak izateko eskatu zien komunikabideei. «Biolentziaren aldekoek» informazioa «manipula» dezaketela esan zuen.

Bi gertaera hauen eragin sozialak ea Gobernuak kezkatzen duen galdetuta, Ministroak ez zuen erantzunik eman nahi izan. Dena den, Gobernuak objektibotasunari eutsiko diola bi auzi hauetan azpimarkatu zuen.

Gernikako Juntetxeko

istiluen epaiketa

Fiskalak ez ditu iraingarritzat jo Gernikako Juntetxeko gertaerak

HBko hautetsien aurkako auzia epaiaren zain geratu da

Gernikako Juntetxean Espainiako Juan Carlos I.ari 'Eusko Gudariak' kantatzeagatik izandako auzia epaiaren zain geratu zen atzo. Fiskalak estatuburuari eragindako irainen akusazioan atzera egin zuen arren, iskanbila publikoen akusazioari eutsi zion. Defentsak absoluzioa eskatu zuen.

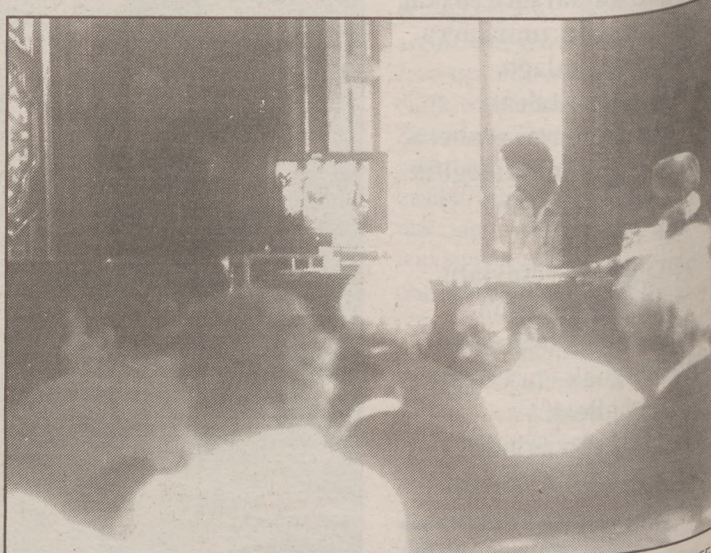
INAKI URIARTE / MADRIL

Herri Batasunako hamahiru hautetsi eta LAIAko bi kide ohien aurkako auzia epaiaren zain geratu zen atzo. Fiskalak iskanbila publikoen akusazioari eutsi zion arren, ez du jada, iraingarritzat jotzen Espainiako estatuburuari 'Eusko Gudariak' abestu izana.

Fiskala bat dator hortaz 1983an Espainiako Auzitegi Gorenak ebatzi zuenarekin. Orduan, akusatu bakoitzari hiru hilabeteko aitzipenaldia ezarri zion bi egunez hautetsi abertzaleak epaitu dituen epaitegiak berak.

Auziperatuek zein atzo eta herenegun deklaratu zuten lekuak —Juan Jose Pujana, Carlos Garaikoetxea eta Emilio Geba— behin eta berriro azaldu zuten ereserki honek ez duela inolako zentzu iraingarrik.

Azken saioan Gernikako saioak ez zuela izaera parlamentariorik izan frogatzen saiatu zen fiskala. Ekintza parlamentarioa izatekotan hautetsiek legeak ematen dien babes edo zigorgabetzea izango luketelako.

Duela hamabi urteko gertaeren bideoa ikusi zuten epaiketan.

Rogelio Gomez fiskalak lau arrazoi eman zituen Gernikako EAEko Parlamentuak eta hiru herrialdeetako Batzar Nagusiek burutu zuten batzar bateratuei izaera parlamentarioa kentzeko.

Fiskalak «txantxa juridikotzat» jo zuen Batzar Nagusiek izaera parlamentarioa dutela esatea, ezen «ez dute ahalmenik legeak egiteko». Zigorgabetzerik izatekotan soilik zortzi auziperaturentzako izan zitekeen.

Gaizerrendarik ez egotean ekitaldiak ez zuen balio parlamentariorik, fiskalaren ustez. «Ez zegoen gaiordenik ez zegoelako zertaz eztabaidatu» argitu zuen. Haren eredu jarri zuen batzarreko aktarik ez jasotzea. Azkenik, fiskalak azaldu zuen hautetsiek gonbidapen hutsa jaso zutela, ez dei ofizialik.

Fiskalak halere, era sinbolikoan bada ere hasierako kalifikazioa aurkeztu zuen definitibotzat.

DEFENTSAK
ABSOLUZIOA
ESKATU DUMiguel Castells.
Iruin.
Adolfo Araiz

—Herri Batasunako hautetsien izenean— eta Teodoro Mota —LAIAkoen izenean— ez ziren bat etorri fiskalaren iritziarekin. Gernikako Juntetxeko protestaren zentzu politiko eta parlamentarioa berretsi zuten biek ere, eta ekitaldian ez zela iskanbila publikorik egin frogatzen saiatu ziren.

Letratuek ez zituzten ezkatu epaiketak izan dituen ezaugarri politikoak.

TVE-k, 1981eko otsailaren 4ean eskaini zuen bideoaren ikusketak ez zuen berritasun handirik ekarri.

Arratsaldeko saioa hastean, auzipetuek Madrilgo eta Bilboko gertaerak aipatu zituzten eta ondoren zutik jarrita minutu bateko isilunea gorde zuten Gurutze Iantziren omenez.

Idigoras: «Ez gara makurtuko»

I.U. / MADRIL

■ Jon Idigorasek epailearen aurrean eginiko azken mintzaldia «Euskal Herriak jasaten duen errepresioa» salatzen profitatu zuen.

«Estatu espainiarrak Euskal Herriaren aurka erabiltzen duen errepresioa gero eta bortitzagoa da, gure herriaren eskubideak zapaltzeko erabiltzen duen neurri berekoa». Herri Batasunako bozeramailearen ustez, Gurutze Iantziren heriotza Goardia Zibilaren komandantzia «jasaten eta ordaintzen ari garen Estatu espainiarraren intransigentziaren froga dramatikoak da».

Iantziren heriotza une horretan amaitzeaz zegoen epaiketari lotuz, bozeramaile abertzaleak agerian utzi zuen HBk ez duela onartuko Espainiako Erregearen bisitarik Euskal Herrira «jarrera bortitza, errepresioaren praktika honek eta gutxienezko eskubideek zapalduta irauten duten bitartean».

Espainiako Erregeari zuzenduz, «jakin beza Estatu espainiarrereko buruak ez gabela makurtuko eta ez dugula atzera egingo gure eskakizunetan gure aurkako epaiketa eta irain ugari egin diren arren ere».

Jon Idigorasek dei egin zion Madril bere jardura aldatu eta

bake konponbideak ekar ditzakeen jarrera hauta dezan.

Buruzagi abertzaleak Madrilgo Auzitegi Gorenean burutzea auzitegiaren funtsa argibiatu zuen. «Epaiketa hau Euskal Herriarentzako iraingarria izan da, eta bereziki beronen demokrazia, eskubide eta askatasunerako». Burukide abertzalearen aburuz «iraingarria da euskal herritarrek aukeratu duten euskal diputatu bat auzitegi espainiar batean epaitua izatea».

Idigorasek berretsi zuenez atzo amaitu zen epaiketa «iraingarria da espainiar izan gabe euskal herritar soilik izan nahi dutenentzat».

Espainiako politikan eta nazioarteko kontestuan jarri du Ardanzak krisia

Estatutuaren jatorriko planteamentuetara itzultzeko eskatu dio Madrileko Gobernuari

Nazioarteko kontestuan eta Espainiak «gure lehentasun industrielen kontra» egin duen politikaren pean kokatu du Jose Antonio Ardanza lehendakariak krisi ekonomikoa. Jaurlaritzak hartu dituen neurriak «egokiak» izan direla eta bide beretik jarraituko duela esan zuen Ardanzak, eta ez zuen zehaztu 1994ko aurrekontuetan izango duen eragina.

PANTXIKE AGIRRE / GASTEIZ

Euskal Autonomi Elkarteko politika orokorrari buruzko eztabaida egin zen atzo egun osoz Legebiltzarrean. Bizi dugun krisi ekonomiko eta Estatutuaren garapenaren geldiunea izan zituen bere hitzaldiaren ardatzak Antonio Ardanza lehendakariak. Egoera «larrian» daude bere esanetan bi gaiak, eta ez zuen konpandierik aurreikusi.

Krisi ekonomikoa dela eta joan den legegintzaldian Jaurlaritzak hartutako neurriak «egokiak» izan ziren bere esanetan, eta Industria Plana eta Ekonomia eta Enplegua Suzpertzeko Akordioa nabarmendu zituen. «Indarrean dauzkagun plangintza eta egitasmoak bultzatzea izango da gure eginkizuna datozen hilabeteetan ere» iragarri zuen, «nahiz eta badakidan neurri hauek ez dituztela gure arazoak konponduko».

Nazioarteko kontestua da Ardanzaren iritziz, krisia esplikatzen duen «ikuspegi zehatzena». Europako Komunitatean beltzagoa dela oraindik egoera esan zuen eta proiektu europarra «zehazgabea» gertatu dela eta gero eta konfidantza eta sinisgarritasun gutxiago sortzen duela.

Euskal ekonomia berpiztea Espainiako politikaren pean dagoela adierazi zuen Ardanza lehendakariak, eta Madrileko Gobernuak bere arazo ekonomikoak konpontzen ez dituen bitartean «euskal instituzioen ekintzarako gaitasuna oso mugatu» egongo dela. Legegintzaldi honetan «gure lehentasun industrielen kontra» jokatu duela Madrilek esan zuen Ardanzak, eta bere gobernuak Madrilek finkatu duen «politika monetar eta fiskalaren kontrakorrantean» jardun behar izan duela. Horren adierazle Gobernuak neurri fiskalei jarritako errekurtsioak dira bere ustez. «Zehaztasun eza» leporatu zion Madrili bere politika ekonomikoan, eta bere asmoak argitzea eta neurriak lehenbailehen hartzeko eskatu zion. Gizarteak

Jose Antonio Ardanza, bere hitzaldia irakurtzeko orduan.

OLALDE

kontzientzia hartzea da Ardanzaren ustez krisiari aurre egin ahal izateko beharrezko beste faktore bat.

Egoera honek ezinbestean izango du eragina datorren urterako Jaurlaritzak prestatuko dituen aurrekontuetan. Plantillak jeltatu eta gastu korrontea kontrolatzu orainarte hartu diren neu-

riak soldatetara eta Administrazio Publikoaren Arrazionalizazioak dauden asmoetara ere zabalduko dela iragarri zuen, baina ez zuen hartuko diren neurrien zehaztasunik eman.

EAEko transferentzien blokeoa dela eta, Estatutua ez betetzea leporatu zion Madrileko Gobernuari. «Estatutua izan zen itun

politikoak lortu zuen elkar ulertzea hautsi egin da, eta herri honen normalizazio politikoa lortu ahal izateko urte inportanteak galdu dira» adierazi zuen. «Erbateko aldaketa» eskatu zion Gobernuari eta 1978ko planteamentu politikoetara itzultzeko.

Euskal Herriaren bakebideari egin zion aipamen amaieran.

Estatu elkarrizketa Europarako

P.A. / GASTEIZ

■ Euskal Autonomi Elkartek Europako prozesuan parte har dezan Jaurlaritzak egin dituen eskaerak ez dute aurrerapenik izan, Ardanzak hitzaldian nabarmendu zuenez. Europak etapa berria zabaldu diola autogobernuari, baina Estatu espainiarrak «Estatu autonomiko batean pentsatzekoa den baino traba gehiago» jartzen dituela esan zuen. Alemanian edo Belgikan nazio-

nalitate eta erregioei bidea ematen ari zaien bitartean, Espainiako Gobernuak «aurrerapausorik» ez dituela eman uste du.

Jaurlaritza Europari begira lanean hasi dela azpimarratu zuen arren, Europako Komunitateko instituzioetan parte hartzeko aspalditik eginak dituen erreibindikazioek ez dute erantzunik izan. Ministroen Kontseiluan partehartze zuzena izatea, Bruselan Eusko Jaurlaritzak ordezkartza bulego bat izatea eta

Erregioen Batzordean nazionalitate eta erregioek pisuzko partehartzea izatea dira Jaurlaritzak negoziatu nahi dituen eskerak.

Horretarako «benetako Estatu elkarrizketa bat irekitzea» eskatu zion atzo Ardanzak Madrili. Estatutuekiko elkarrizketa bideratzeko organu egokia «noiz erabiliko zain dagoen Gai Europarretarako Euskadi-Estatua Batzordea» da Ardanzaren esanetan. 1990ean onartu zuen Madrilek batzordea baina ez da osatu.

PUNTOZ PUNTO

Krisi ekonomikoaren pean

Jose Antonio Ardanza lehendakariak krisi ekonomikoaren ildotik eraiki zuen hitzaldia. Hona hemen azaldu zituen mezu nagusiak:

- **NAZIOARTEKO** inguruan krisi ekonomikoa kokatzen hasi zuen hitzaldia. «Zehaztasunik gabeko» Europaren batasunerako proiektuarekiko «zalantzak» desagertu arte Europa suspertzaile ekonomikoa izateko «itxaropena alferrikakoa» izango dela esan zuen. Espainiako inguruaz segitu zuen gero. «Kexkak» ageri eta Gobernu espainolari neurri «argiak» eta «azkar» hartzeko eskatu zion.

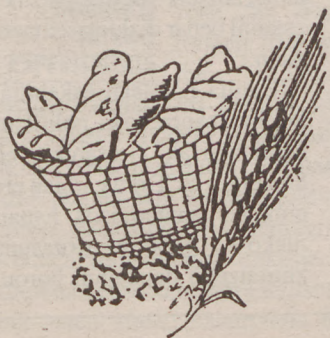
- **EUSKAL Autonomi Elkartera** iritsi zen ondoren eta egoera ekonomikoa «kaskarra» dela esan zuen. EAEn lehen hiru hilabetekean jardun ekonomiko orokorrak % 1,5 behera egin duela eta langabezi tasa % 23,5era ailegatu dela datu gisa emanik, 1994erako aurrikusitako susperraldia «geldotzat» hartu zuen.

- **EGITASMOAK** aipatu zituen, orain arte krisiari aurre egitearren Jaurlaritzak izandako ekimenak azaldu ondoren. Baina aurrera begira Inbertsio Estrategikorako Fondo iraigarri zuen eta 1995era arte 132.000 milioi pezetako inbertsioa egiteaz gainera 8.250 lanpostu sortuko direla informatu zuen.

- **GOGOR** jardun zuen autogobernuaz. «Larritzat» jo zuen egoera. «Estatutu legalitatea ez da bete», erantsi zuen eta Madrili «Estatu elkarrizketa» eskatzera iritsi zen, Europar oztupoak jartzeari uzteaz aparte.

- **BAKEA** aipagai izan zuen amaitzeko. «Biolentzia politikoa terrorismo hutsa bilakatu da dagoeneko gehienon ustez», esan eta Ertzaintzari sostengua berresteko aprobe-txatu zuen.

MARKOS

**OKINDEGI TA
GOZOTEGI ETXETAKOAK**

Ubarburu P. 4-5 Pabilioiak
27 Industrialdea Tel.: 45.09.66
MARTUTENE

Urdaburu Kalea, 2. B. Ijurko
Tel.: 52 95 98 LEZO

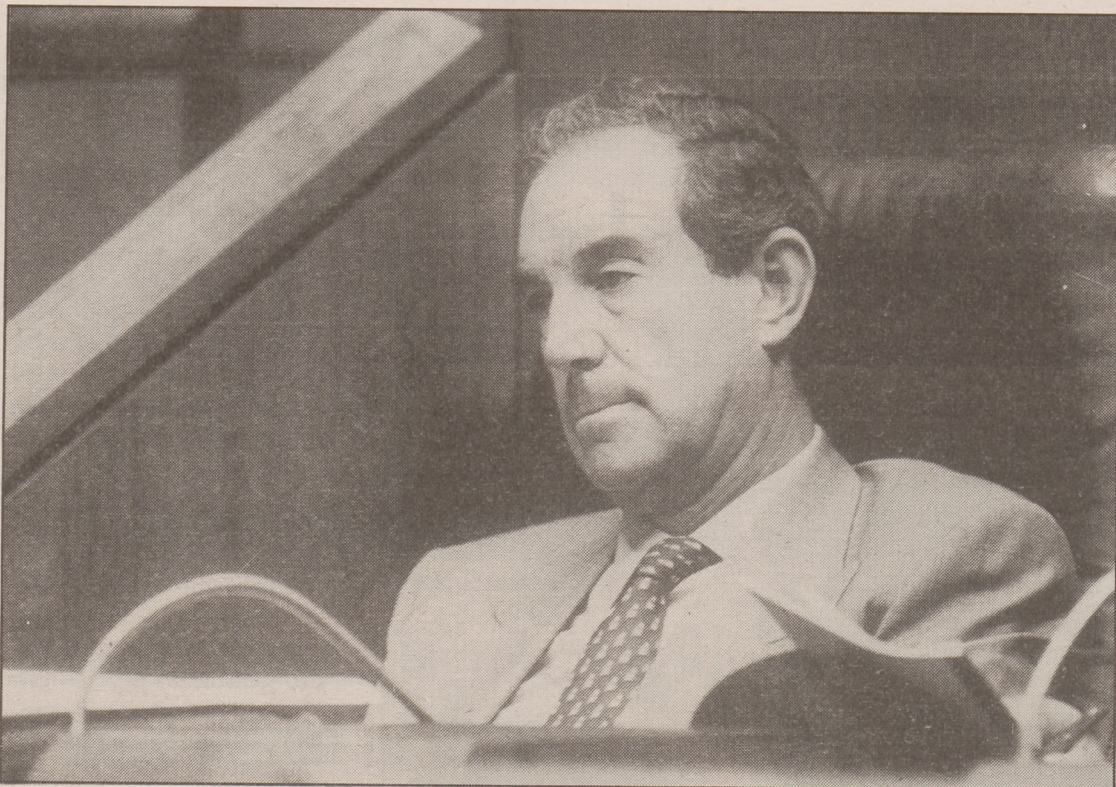
Ategorrieta Etorb., 33
Tel.: 27 48 48 DONOSTIA

E G U R • Z E R R A
B E R T A K O E G U R R A K
E R A I K U N T Z E T A R A K O

• Zutabeak
• Goiagak
• Zurrinak
• Lata
• Habeak
• Solibak

**Arozlegia
Gurteria
Lorazantza
Ixturetako gaiak**

Jesus Mari Errekondo - ZUBIETA GIPUZKOA - ☎ 36 22 37

Karlos Garaikoetxeak errua besteei leporatzeagatik kritikatu zuen Ardanzen hitzaldia.

OLALDE

Lehendakariaren autokritika falta gaitzetsi du aho batez oposizioak

EUE: «EAJ-PSEk arazoak birsortu eta ekintza politikoa antzutu du»

Jose Antonio Ardanza
Lehendakariari
autokritika eza eta krisitik
ateratzeko irtenbide falta
leporatzean bat egin zuten
EA, EUE, UA eta PPk.
Ramon Jauregi
bozeramaile sozialistak ere
«besteen erruez» besterik ez
mintzatzea egotzi zion.

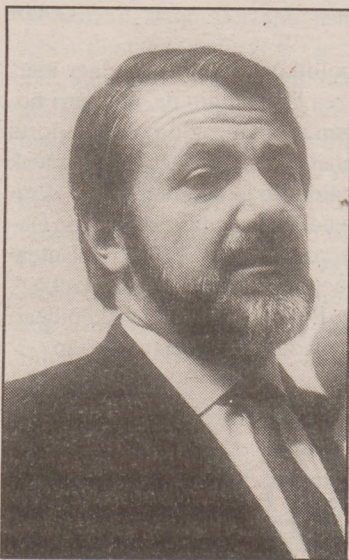
LUIS KARLOS GARCIA / GASTEIZ

Goizean Ardanza lehendakariaren hitzaldia entzunda, talde parlamentarioaren txanda heldu zen arratsaldean. Xabier Gurrutxaga Euskal Ezkerrako eleduak EAJk eta PSEk azken urteotan izandako ituna baloratu zuen. «Funtsezkotzat jotzen diren arazoak konpondu beharrean, etengabe birsortu ditu eta ekintza politikoa antzutu egin du», azaldu zuen EUEko bozeramaileak.

Gurrutxagak, bestalde, Jaur-laritzaren politika ekonomikoa eta kulturala kritikatu zuen. Ildo horretatik, esaterako, aurtengo inbertsioa «defizit handikoa» izan dela esan zuen. «Inbertsioaren beherakada iazkoa baino handiagoa izan da».

Bestetik, kultur alorrean «kontsentsu murrizta ere ez» dela izan adierazi zuen. «Elkarriketari ezetza» eman izanaz hitz egin zuen eta EGUNKARIA eta AEKren adibideak eman zituen.

Beste alde batetik, Carlos Ga-

Jaime Mayor Oreja.

OLALDE

raikoetxea EAko bozeramaileak garapen estatutarioaz eta krisi ekonomikoaz zera aipatu zuen Ardanzen hitzaldiaz: «Lehendakariak esan du dena oso txarto dagoela baina errua besteena dela». Halaber, Ardanzak Gobernu zentrala kritikatzeko zergaitiei buruz galdetu zuen, PSE eta EAJk «elkarlan estuan» dihardutela kontuan harturik.

ADOSTASUNA ATUTXA SAILBURUAZ

EUE eta EAko bozeramaileek bat egin zuten Ardanzak autokritika falta izan zuela kritikatzeko. Enriqueta Benito eta Jaime Mayor Oreja hurrenez hurren UA eta PPko eleduak ere berdin egin zuten. Azken honen esanetan, gainera,

lehendakariak egindako hitzaldiak «gizartearen desinteresa» eragiten duela deklaratu zuen.

Baina Ardanzak zentzu orokorrean erakutsitako jarrera alde batera utzirik, UAkoak Eusko Jaur-laritzaren Barne sailaren jokabidearen defentsa egin zuen. Juan Mari Atutxaren aldeko hitzak esan zituen UAkoak.

Enriqueta Benito UAko parlamentaria bat etorri zen orokorrean Jose Antonio Ardanza lehendakariak bere hitzaldian emandako ikuspegiarekin. Kri-siaren larritasuna dela eta Ardan-zak azaldutako kezkekin bat egin eta bere laguntza eskaini zion.

Estatutuaren garapenaren inguruan, Eusko Jaur-laritzan bi aurpegi eta bi jokaera daudela uste du UAko ordezkariak, eta PSOE duela gobernuakide gogoratu zion Ardanzari. Estatutua ez dela bete berretsi zuen Benitok ere.

Xabier Markiegi talde mistoko bozeramaileak bere sostengua agertu zion lehendakariari eta zati handia eskaini zion «gizarteak terrorismoaren kontra hartutako erabaki tinkoaz» hitz egiteari. «ETA amaiturik» dagoela esan zuen eta iragan 18an Donostian egin zen manifestaldian «galdu» zuelako iritzia eman zuen.

Bestalde, Ramon Jauregi bozeramaile sozialistak bat egin zuen Ardanzarekin kohesio sozialaz eta bakeaz. Hala ere, desadostasuna azaldu zuen autogobernuaz lehendakariak esandakoagatik. Jauregiren ustetan, datorren urteko hauteskundeak eta biharko Alderdi Eguna go-goan hitz egin zuen Ardanzak.

«EAJn ahaztuta omen zegoen biktismoa sumatu dut», esan zuen Jauregik. «Besteen arazoei buruz hitz egin du luze eta gutxi-egi euskaldunok egin behar dugunari buruz», erantsi zuen.

EAJk Alderdi Eguna ospatuko du bihar Salburuako zelaian

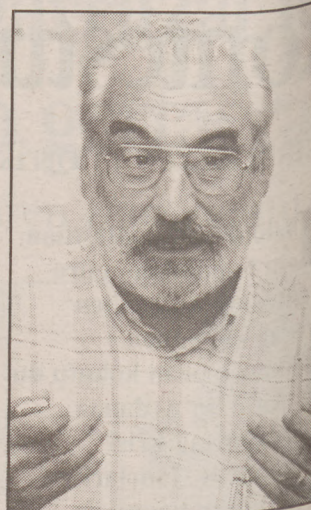
A. UNANUE / IRUÑA

Euzko Alderdi Jeltzaleak bere jarraitzaileak bilduko ditu bihar Salburuako zelaian, 'Denok batera irabaztera' lelopean egingo duen Alderdi Egunean. Eguneko ekitaldi politikoa hamabi t'erdietan izango da, Xabier Arzalluz eta Jose Antonio Ardanzarekin. EBBko eta Eusko Jaur-laritzako lehendakariarekin batera, Xabier Ollo alderdiaren Iruñeko batzordekidea mintzatu da EGiren izenean.

Ollok atzo gogorazi zuenez, EAJk 1978. urteaz geroztik ospatu du Alderdi Eguna —Aralarren egin zuen aurrena— eta «gaur egun Europako kontzentrazio politiko handienetakoa da, handiena ez bada».

Aurtengo leloari dagokionez, batasun premia nabarmendu nahi izan dutela adierazi zuen Jose Antonio Urbio-la Napar Buru Batzarreko lehendakariak. Urbiolaren irudikoz, «batasun beharrari buruzko gogoeta egiteko garaia da, zatiketek, lurralde zatiketarik zein bestelakoak, aurrera egitea eragozten digute eta».

Era berean, bere mendeurrenaren atarian dagoen EAJk jatorrizko printzipioei eutsi diela azpimarratu zuen Urbiolak eta hori da, bere ustez, alderdiaren egonkortasunaren

Jose Antonio Urbio-la.

JOXE

zioa. «Sortu ginenean argi geneuzkan bi gauza: armek ez zutela gure helburuak lortzeko balio eta lau probintzia baino zerbait gehiago ginela, nazio proiektu bat duen herria alegia. Horregatik, nazio subirotasuna berreskuratzeko izan da hasiera-hasieratik gure helburua eta, egoeraren arabera estrategiak egokitu arren, horri eutsi diogu beti», azaldu zuen.

Nafarroako politikaz, bestalde, kezkatzeko bi gai aipatu zituen Urbiolak: intsumisioa eta Itoizko urtegiaren auzia. Lehenari dagokionez, despenalizazioa eskatu zuen jeltzaleak, «gizarteak hala sentitzen ez badu, ezin delako delitu izan».

CiU EAJ gabeko legegintzaldi itunean sartzeko prest dago

BILBO

Josep Antoni Duran i Lleida Nazioarteko Kristau-demokratien lehendakariorde eta Unio Democratica de Catalunyako presidentek CiUk EAJrekin «parekidetasun programatikoa nabarmenak» dauzkala adierazi zuen atzo Bilbon, baina baita PSOEek «eskaintza ona» eginez gero EAJ gabeko legegintzaldi itunean sartzeko prest egongo lirakeela gehitu ere, «jeltzaleekin harreman onak dauzkagun arren alderdi bakoitzak bere errealitatearen arabera jokatu behar duela».

Era berean, «Espainiako gobernagarritasuna ziurtatzeko prest» dagoela adierazi zuen baina horretarako alderdi sozialistak «berme batzuk» eskaini behar dizkiela zehaztu zuen.

Ercilla hotolean eskainitako prentsaurrêkoan politikari kataluniarrak esanikoaren arabera, «UCDren garaian ere erakutsi genuen jada Espainiako gobernagarritasuna ziurtatzeko daukagun boron-

datea. Hala ere, PSOEek ezin du jolastu gure borondatearekin; ez gaude PSOErri laguntza emate hutsaren alde. Neurri eta egiturazko aldaketak behar dira, eta oraingoz ez dakusagu horren zantzurik».

OSOKO ZUZENKETARIK EZ

Ildo horri jarraiki, Duranek

bere proposamenak zehaztu zituen: «Greba Legea aldatu egin behar da, PSOEek egungoa sindikatuen presiopean onartu baitzuen. Horrez gain, iruzurraren aurkako borroka areagotu behar da, eta Gizarte Segurantzaren birmoldaketari ekin. Osasun arloan ere berrikuntzak behar dira, berau eragingarriago bihurtzeko. Eta noski, lan merkatuaren eraldakuntzari ekin behar zaio, baina PSOEek ez du horrelakorik egin».

Era berean, UDCKo presidentek Espainiako Gobernuari «konfiantza tartea» eskaini behar zaiola iritzi zion, baita aurrekontuen gaian oraingoz osoko zuzenketarik ez dutela aurkeztuko iragarri ere.

RIGOBERTA MENCHU-RI DIRULAGUNTZA

«Herri Indigenen bigarren goi bilera»

LAK.: 198.1.00536.9. Berriozar, Nafarroa.

elkarri

Euskalduntze eta alfabetatzerako diploma finkatu egin da EHUn

EKBrekiko elkarlanetik sortutako esperientzia honek bigarren ikasturteari ekingo dio

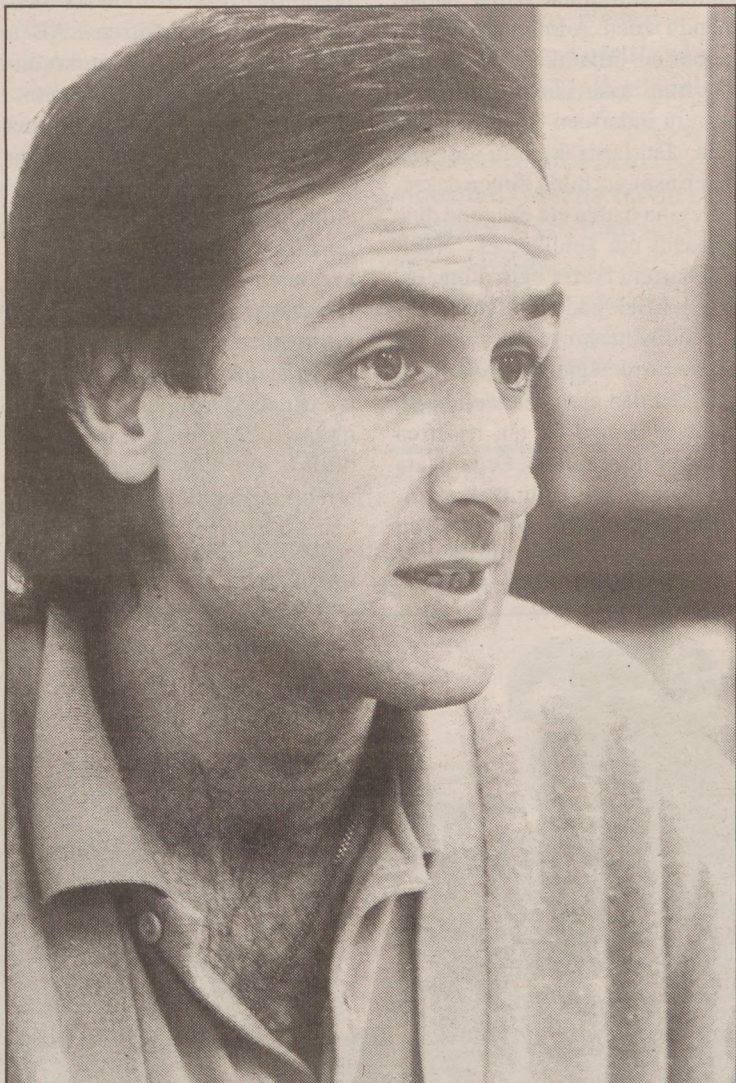
Euskalduntze eta Alfabetatzerako Diploma' irakurri genuen EHuko Hezkuntzaren Teoria eta Historia Sailak eta EKBk elkarrekin ateratako matrikulatzeko orri batean. Iaz hasi ziren proiektu hau lantzen eta aurten 2. ikasturtea egin behar badute ere, Unibertsitatean euskalduntze-alfabetatzea jorratzen den lehen aldia da, eta maila horretako elkarlanean aitzindari dira bi erakundeak.

JOXANJEL ALDAI / DONOSTIA

Euskal Herriko Unibertsitateko (EHU) Hezkuntzaren Teoria eta Historia Sailak emango duen euskalduntze eta alfabetatzerako diploma Euskal Kulturaren Batzarrearen (EKB) iniziatibaz sortua da. Hala nabarmendu digu Pello Jauregi diplomaren koordinatzaileak. «Helduen euskalduntze eta alfabetatzearen munduan sarri aipatzen dena da eta kezka nagusienetakoa irakaslegoaren prestaketa da. Horretarako beharra handia zen eta handia da. Horri erantzun beharrak eragin du diploma hau ere», diosku Jauregik, bere bulego berrian, udazkeneko goiz fresko eta busti amorratu honetan. Kezka horrek bultzatuta jardunaldiak egin zituzten euskalduntze-alfabetatzearen ari ziren hainbat erakunde eta lagunek orain bospasei urte. Haien ondotikoa da diploma.

Bi ikasturtetan osatzekoa da. Guztira 28 gai landuko dituztenak, hau da, 28 kreditu. Gaiak ezberdinak badira ere bi alor nagusitan bana daitezkeela azaldu digu Jauregik, bata irakaskuntza bera eta hizkuntzaren normal-kuntza soziala, soziolinguistikaren ingurukoa, bestea.

Diplomaren aurkezpenarako argitaratu duten orrian diotenez, euskara irakasten dabilzan irakasle arituentzat pentsatua da bereziki diploma hau. Hasieran irakasle izan nahi zuten guztiengana iristeko asmoa zutela esan digu, hala ere, koordinatzaileak. Baina ikasketa teoriko berriekin batera esperientzia txertatu nahi dute: «Gai praktikoak landu eta ikerkuntza praktikoak bideratu irakasle bakoitzak duen ikasgelan. Horregatik ari gara lehentasuna esperientziadun jendeari ematen». Euren xedea sakontzea dela esplikatu digu Pello Jauregik, «irakasleak errezikatzea». Nolanahi, batere esperientziarik gabeko irakasleak ere badute diploma hau eskuratzeko aukera.

Pello Jauregi da diplomaren koordinatzailea.

EDURNE KOCH

Elkarlanak eman ditzakeen fruituak

J.A. / DONOSTIA

■ Unibertsitateko eta handik kanpoko ekimenaren arteko elkarlanaren ondorio dugu euskalduntze eta alfabetatzerako diploma eta elkarlanak eman ditzakeen fruituen erakusle. EHUn eta EKBren arteko lanari esker jaio zen eta bere horretan jarraituko du aurten ere lankidetzak. Eskolak ez baitituzte soilik unibertsitateko irakasleek emango, erdia inguru euskaltegiakotako daktikariak izanen direlako. Ikasturtearen jarraipena egiteko, gainera, aholku batzordean har-

tuko dute parte batzuek eta besteek, eta urtean bizpahiru aldiz bilduko dira horretarako.

«Bide oso interesgarritzat» jo du diplomaren koordinatzaileak: «Askotan bide ezberdinak izan dituztelako herri ekimenak eta unibertsitateak, eta sarri herri ekimenak landutakoa hemen landu gabe egon ohi da, soziolinguistikan esate baterako. Esperientzia eta teoria lotzeko aukera ekarriko digu honek, eta bide batez unibertsitateko sail estankook apurtzeko balio dezake, disziplinaren arteko elkarlana bideratzeko ere bai».

gogo handiz hartu dutela. Praktika ez ditu asetzen. Gauza berriak, ideia eta esperientzia berriak behar dituzte eta hori aurkitu dute, neurri batean behintzat, diplomak.

Joan den urtean 10 ikasle izan zituzten Bilbon eta beste 27 Donostian. Aurten eskolak Gasteizen ere emateko asmoa dute. Ikasturtea urriaren 15ean haste-

koa da eta uztailaren 22an bukatu egingo da. Urritik ekainera, euskaltegiaren ohizko eskolak ematen ari diren bitartean, ostiral goizetan izango dituzte klaseak, 9.00etatik 13.30k arte. Eskola horiek 1. moduloa osatuko dute eta 2. moduloa berriz, uztailan emango dute. Horretarako hiru astez emango dira eskolak, astelehenetik ostiralerara 9.00etatik 13.30k arte. Orotara 28 kreditu

Denbora gehiago eman behar dugu alderdi praktikoa lantzen, oso ikerketa gutxi egiten da, esperientzia gutxi dago eta egiten diren apurrak ez dira argitaratzen».

emango dituzte, 280 eskola ordu. Diploma jasotzeko eskolen % 80 jaso behar dira gutxienez, eta ikasi dena neurtzeko gai bakoitzeko lan bat egin beharko dute ikasleek.

Matrikula egin nahi duenak hil honen 30a arte izango du beta eta kreditu bakoitzeko 7.000 pezeta (320 libera inguru) ordaindu beharko du. Ikasleei laguntzeko beka sistema ezarri behar dutela jakinarazi digu diplomaren koordinatzaileak.

Aurreko urtearen aldean alderdi praktikoa gehiago landu nahi dutela aurten dio Pello Jauregik: «Bai, denbora gehiago eman behar dugu horretan, oso ikerketa gutxi egiten da, esperientzia gutxi dago eta egiten diren apurrak ez dira argitaratzen. Guk horretarako bidea egin behar dugu, joera sortu, batez ere egin diren ikerketak ezagutarazteko eta argitaratzen hasteko». Funtsazkotzat jo ditu baita ere beste zientzien ekarpenak, «ikerketa taldeak osatzea, aholkuak hartzea». Aurten, halaber, diplomaren inguruko «bizitza kultural aberatsagoa» egin nahi lukete: euskalduntze-alfabetatzearen gaineko mahainguruak, hitzaldiak eta alfabetatzeari buruzko jardunaldiak, ikasturteari ilusioz heltzeko, Jauregik adierazi digunez. Kexu da, hala ere, gaiak behar bezala lantzeko bertako materialik apenas dagoelako, ia dena kanpoko delako eta horrek berak sor ditzakeelako arazo zenbait, «batez ere gehiena ingelesezkoa delako, eta ikasle askok zailtasunak ditu hizkuntza horretan».

Jauregi bere bulegoan. E. KOCH

Sektoreak «behar ikaragarriak» dituela dio Jauregik

J.A. / DONOSTIA

Helduen euskalduntze-alfabetatzearen «behar ikaragarria» dagoela nabarmendu digu, kexu, Pello Jauregi EHUK eta EKBk elkarlanean antolatu duten euskalduntze eta alfabetatzerako diplomaren koordinatzaileak. Gaiak galdetu diogunean, «hutsuneak, hutsune handiak», daukela dio azkar.

Helduentzako iraskuntza oso konplexua izan arren euskaltegiakotako irakasleak nola-halako gutxienezko ikastaroak hartu eta hasi egiten dela azaldu digu Jauregik. «Hasieran heldu egiten diote beren zereginari, eta esperientzia hartzen duten bitarte hori ikaslearen kalterako izaten da sarri». Kezkagarria da Jauregiren ustez, eta «seriotasuna kendu dio euskalduntze-alfabetatzeari. Horregatik itxura profesionalik ez du eman sektoreak».

Sektorea «utzia» dagoelako sintomak argiak dira Jauregiren iritziz. «Helduen alorra ez da ikertu, eta ez dago ikertzeko plangintzarik. Horren isla da unibertsitatea, hemen ez baitago kezkarik», dio. Gizarteak euskalduntze-alfabetatzea «desprestigiaturik» daukan ustekoa da Jauregi, «ez zaio behar duen garrantzia soziala aitortu, ez du gizaratearen ezagutzarik, eta are txikiagoa administrazioarena». «Desoreka» dagoela esan du Jauregik haurren eta helduen euskalduntzearen, «normalizazioa haurren bidetik etorriko delako politika egiten ari delako».

Sektorea prestigiatu beharra eta horretarako lehenbailehen irakasleak homologatzeko sistema aldatzeko eskatu du Pello Jauregik. «Gaur egun edozein lizentziatu onartzen delako helduen euskalduntze-alfabetatzearen irakasle izateko, eta horrek ezin du horrela izan». Sintoma itsusiak direla uste du, «sektorea kaptanubetan dagoela erakusten dutenak». «Sektoreari bultzada eman behar zaio eta horrek iango du isla gizartearen».

Deba Garaiko ondarea babesteko elkartea sortu da

H.G. / DONOSTIA

Kapirixo Deba Garaiko (Gizpuzkoa) ondare kulturala babesteko taldea duela zenbait hilabete sortu zen, Deba Garaiko herrietako pertsona multzo batek inguruko herriei zegozkien ondare kulturala babesteko beharra ikusirik. Atzo bere aurkezpen ofiziala egin zuen taldeak, gai honetan aritu nahiko luke ten Deba Garaiko herritar oro biltzeko.

Anaje Narbaiza Kapirixo erakundearen kidearen esanetan «artetik hasita arkitektura hunkitzen duenerainoko arloa» dago beraien asmoen artean. Baina lehentasuna informatzeari ematen diote: «Gure lehen helburua jendea informatzean datza. Deba Garaiko jendeak, beste herrialdeetan bezalaxe, ez du ezagutzen daukan ondarearen aberastasuna eta guk gai horretan daukagun jakitatea bestekin banatu nahiko genuke. Kapirixo instituzio zein gainerantzeko eremuetan orain arte ondare babespen mailan egon den hutsune handia betetzera dator, ahal izan den neurrian egon den instituzio zein gainerantzeko aldetiko».

Oraindik erakundearen nondik norakoak zehaztuko dituzten estatuen proiektua besterik onarturik ez badaukate ere, hainbat xede eta asmo dauzkate buruan. «Espero dugu herri guztietako jendeak laguntza ematea, bakoitzak ongi ezagutzen duen esparruaren berri eman dezan».

Une honetan hainbat ideia dauzka Kapirixok eskuartean, horietarik bat Oñatiko zubiarena. «Oñatiko zubia bezala beste hainbat gauza dago egiteke, gure ondarea erabat zabala baita».

Ordainketa delegatuak EAEn sortitzakeen arazo beldur da LAB

Irakaskuntza pribatua eta ikastoletan jarri nahi dute indarrean

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak irakaskuntza pribatua eta ikastoletan ezarri nahi duen ordainketa delegatua «txapuza» izango den beldur agertu da LAB sindikatua. Langileen artean sortuko diren ezberdintasunak salatu ditu bereziki.

DONOSTIA

Administrazioarekin eta patronalarekin hiru bilera egin dituzte dagoeneko UTEPE, ELA eta LAB sindikatuek, irailaren 8an, 20an eta 23an, baina horietan ez da apenas aurrerapausorik izan, LABek emandako infor-

mazioaren arabera.

Oraindik orain izandako ikasturtearen aurkezpena egiteko ekitaldian Fernando Buesa Hezkuntza sailburuak berak nabarmendu zuen Administrazioaren helburua ordainketa delegatua datorren urtarrilaren hasieratik aurrera indarrean jartzea izango dela. Jaurlaritzak, hori horrela, beren asmoak bildu dituen dekretora egin dauka eta ezaguna dute patronal eta sindikatuek. Nahikoa harrera txarra egin diote, ordea, LABek jakinarazi duenez.

Sindikatu horren iritziz, ordainketa delegatua «dekretora azaltzen den eran ezartzen bada, txapuza izango da eta haserre baino ez du sortuko». Ordainketa era berriak lan baldintzak ez dituela hobetuko nabarmendu du

LAB sindikatuak, eta aitzitik, «nahasketa eta tirabirak» ekarriko dituela.

Irakaskuntza publikoarekin homologatzeko baldintzak bermatzea da garrantzitsua LABen iritziz, eta zenbat kobratuko duten, «ez nola kobratuko duten».

Baina LABen hitzetan, «onartezinak» langileen artean «sortu nahi diren ezberdintasunak» dira. Administrazioak ordainketa delegatua ezartzeko egin duen dekretoren arabera, ordainketa horretatik kanpo geratuko dira ikastetxeetako administrazio eta zerbitzuetako langileak, kontzertu osoa ez duten geletako irakasleak, zenbait irakasle ordeko, eta kontzertatuak izan arren ezarritako *ratio*-etatik gora dauden langile finkoak.

OSKAR MONTERO

Navarreriako Sanferminak euripean

Atzo eguerdian Sanfermin Txikiei hasiera eman zien suziria euripean bota behar izan zuten, baina eguraldi kaskarrak ez zuen inolaz ere txupinazoa goibeldu. Ohi denez, jendetza handia bildu zen Navarrerria kalean Jesus Andalo Soto 11 urteko alkate txikiak «Gora Aldapako San Fermin» zer-nola oihukatzen zuen aditzeko. Arratsaldean entzierro txikia izan zuten haurrek. Zezenplazan egitekoa zen 'Boleroaren antologia', berriz, atzeratu egin behar izan dute eguraldi txarraren ondorioz. Jakina denez, gaur eta bihar entzierroak eta zezenketak izango dira Iruñean, Udalak antolatuta.

LABURREAN

OIAK zaintzeko osasun programa urrian

Signal enpresa pribatuak babestuta eta Nazioarteko Hartz Federakundeak eta Bizkaiko Odontologo eta Estomatologo Elkargo Ofizialak garatuta, oien osasuna hobetzea helburu duen programa jarriko dute martxan Bizkaia eta Araban datorren urria osoan. Hirugarren urtez martxan jarriko duten programa honetan parte hartuko duten dentistek oien azterketa, diagnostika eta beharrezko tratamendua egingo dute dohainik.

BIZKAIA 500 untxi eta erbi askatu dituzte

Bizkaiko Foru Aldundiko Nekazaritza Sailak 500 untxi eta erbi askatu zituen atzo goizean Lekeitioko Otoio eta Zierbenako Serantes eta Kastaños mendietan eta Orduñako Hafade zelaian. Ekintza hau urtero Diputazioak egiten duen animalien birpopulaketa kanpainaren barruan kokatzen da.

PARLAMENTUKO lehendakariarekin bildu dira antimilitaristak

Kakitzat, KEM eta Intsumisoen Senideen Elkartea Javier Otano Nafarroako Parlamentuko lehendakariarekin bildu ziren atzo, ganbarak onartutako akordioek ez dutelako aurrera egin. Epaketak gelditzea eskatu zuten berriro, eta egungo presoen egoeraz ere mintzatu ziren. Otanok akordio hauek Madrilen planteatzeko konpromezua hartu zuen.

ESKELAK

Arratsaldeko 7ak arte hartzen dira

(943) 46 90 22

GURUTZE
IANTZI

Gu sortu ginen enbor beretik
sortuko dira besteak
borroka honetan iraungo duten
zuhaitz adaxka gazteak

HERNANI ALDEKO
HERRI BATASUNA

GURUTZE
IANTZI

Ni hilen naiz
nire arima galduko da
baina nire aitaren etxeak
iraunen du zutik

HERRI BATASUNA

Utzi egin dute protesta gose greban ziren EHuko irakasleek

G. AGIRRE / BILBO

Antton Azkargorta EHutik kaleratutako irakasleak eta Nikolas Xamardo titulatuak utzi egin zuten atzo gose greba osasun arazoak zirela medio. Hamarna kilo galdu dituzten bi irakasleek hemezortzi egun egin dituzte gose greban Informazio Zientzien Fakultateko bulegoetan.

Medikuaren aginduz, bi irakasleek gose greba utzi be-

har izan zuten atzo osasun arazoak larritu egin zirelako. Azkargortak azetona maila oso altua zeukan eta Xamardok odola galtzen zuen gerruan. Bi irakasle hauek joan den irailaren 7an hasi zuten gose greba 700 ikaslek kaleratutako irakasleekin ekainean egin zituzten azterketak onartzea exigitzeko.

Kazetaritza Sailak Unibertsitateko agintarien «erabateko axolagabekeria» salatu du.

Euskara ikasteko dei egin zuten AEK-ko ikasleek atzo Donostian

Matrikulatzeko epea hilabete honen bukaeran amaituko da

Nati, Mari Karmen, Feli, Mari Jose, Juan Jose, Iñaki, Eugenio, Nerea, Edorta, Patxi, Anjelita eta Edurne AEK-ko ikasleak azaldu ziren prentsaurrekora atzo Donostian. Mezua bakarra: «Euskara ikasi, matrikula zaitez AEKn». Matrikulatzeko epea hilabete honen bukaeran amaituko dela jakinarazi zuten.

HUR GOROSTIAGA / DONOSTIA

Hitza hartu zuen lehenengoa Mari Karmen Sanchez 28 urteko guraso eta Pasaiako transmisio kanpainako partaidea izan zen, bigarren urtez Pasai Antxoko barnetegian dagoen ikasleak. Sanchezek azaldutakoaren arabera, «nire alabarekin hitz egiteko hasi nintzen euskara ikasten, baina geroago arrazoi gehiago topatzen joan naiz. Guraso guztiei dei egin nahi nieke euskara ikasten has daitezen eta AEKn matrikula daitezen».

Ondoren Feli Vega Beraungo euskaltegi berriko 34 urteko emakumea aritu zen AEKn matrikulatzeko animatzeko eskatuz: «Iaz gure auzoa nahikoa erdalduna zela ikusirik, euskalduntze lanetan hastea erabaki genuen eta azkenean euskaltegia eratu genuen jendeak auzoan bertan ikas zezan euskara».

Iñaki Salvador Hernaniko ikasle eta piano jole ezagunak «euskara ikasten hasteko arrazoiak oso zabalak, intimoak zein publikoak» direla adierazi zuen. «Hasieran euskara ikasteko zure agendatik zer kendu ez dakizula ibiltzen zara, baina azkenean egiten diozu behar duen tartea. Ordainez, zure inguruan ondo sentitzea lortzen duzu. Ni musikaria izanik beti ibili ohi naiz atseginen zaidan melodia edo hobekien komunikatzeko musika-ren bila».

Anjelita Zubiria 53 urteko

Pasai Donibaneko Xalabardo euskaltegi berria.

EDURNE KOCH

etxeko andre eta Tolosako Arramele euskaltegiako ikasleak, berriaz, «txikitatik ikasitako euskara hobetu nahia» azaldu zuen. «Ni euskaldun zaharra naiz eta uste dut denok beharko genukeela AEKtik pasatu geure euskara hobetzeko eta idazten eta irakurtzen ongi ikasteko. Jendeak jakin dezala ez dela hain zaila eta oso giro onean egoten garela».

Ikasleek hitz egin ondoan Aitziber Etxeberrira aritu zen Pasai Donibaneko Xalabardo euskaltegi berriaren izenean. «Donibane euskararen egoera ikusirik, euskaltegi berri baten premia sentitu genuen, kaleko giroa euskalduntzeko eta jendeak euskara herrian bertan ikasteko aukera izan zezan. Bide batez jendea

animatu nahiko genuke antzerako ekimenak bultzatzen». Donibaneko Xalabardo euskaltegiaren gain, Beraun eta Legazpin beste bana ireki dute aurretik.

Amaitzeko Juan Mari Mendiababal Gipuzkoako AEK-ko arduradunaren esanetan «gizartearen dagoen euskararen aldeko jarrerara handia, konprometzu pertsonal bihurtu beharra dago, euskara ikastearen bidez. Horretarako matrikulatze kanpaina ari gara bultzatzen 'Euskaraz maite zaitut' lemarekin». AEK-k Gipuzkoako zenbait udal eta erakunderekin egindako proiektuak ere azaldu zituen Juan Mari Mendiababal arduradunak, guraso, haur, dendaria zein langileak euskalduntzea helburu dutenak.

2.000 haur eskolarik gabe

Bizkaian 2.000 eta 2.500 bitarte haur klaserik gabe daude, beren etxeetan, irakasle falta dela medio, probintzia honetako Ikasleen Gurasoen Elkarteak ordezkariek atzo salatu zuten. Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza sailburua den Fernando Buesak ikasturtea normaltasunez hasi dela adierazi duen arren, Bizkaiko 70 ikastetxetan oraindik irakasleak falta dira. Horrez gain, zenbait ikastetxetara hizkuntz profil desegokiak bidali dituzte. Ikasle eta gurasoak Bizkaiko Hezkuntza Sailaren egoitzaren aurrean bildu ziren atzo egoera salatu eta lehenbailehen konpontzea aldarrikatzeko.

Tania & Mauro

ALAITU EZAZU BEGIRADA

2.550 Pta.

MENDIA OPTIKA

DESDE 1856 AZ GERO

MultiOpticas

Andre Maria Plaza • Oribel, 33 (anbulatorio aurrean) GASTEIZ

Tania & Mauro betaurreko berriak MULTIOPTICAren azkena zure begiak modaz jatzeko. Beren diseinu erakargarri eta kalitatezkoak. Eta prezioa, harrigarria: 2.550 Pta.

Eta beti MENDIA OPTIKAren garantiarekin. Zatoz eta zerorrek froga ezazu.

MENDIA OPTIKA

DESDE 1856 AZ GERO

Beti Zuri Begira

HEZKUNTZ TEORIA ETA HISTORIA SAILA

EUSKAL KULTURAREN BATZARREA

EUSKALDUNTZE ETA ALFABETATZERAKO DIPLOMA

- Euskaltegiaren diharduten irakasleei zuzenduta bereziki
- 28 kreditu (280 ordu) bi urtetan banaturik
- Hiru egoitza: Donostia, Bilbo eta Gasteiz
- Ikastaroaren hasiera: urriak 15. Bukaera: uztailak 23
- Informazioa eta matrikula: EHU-ko Hezkuntzaren Teoria eta Historia Sailaren Idazkaritza. Ibaeta (Donostia). Tlfnoa: (943) 31.06.00 (Leire)
- Matrikula epea: irailak 13tik 30ra

Larrea:

«Administrazioan irizpide pribatuak behar dira»

GASTEIZ

Administrazio publikoetan «gestiointza pribatuaren irizpideak» sartu beharko liritekeela esan zuen atzo Jose Luis Larrea Gasteizko Gobernuako Haizienda sailburua. Modu honetan politikaren publikoen eraginkortasuna areagotuko litzateke eta zerbitzuek kalitate hobea izango lukete Larrearen ustez.

Eusko Jaurlaritzako ki-deak Espainiako Enpresa Kudeaketa eta Kontabilitate Elkarteak (AECA) hiru egunez Gasteizen egin duen jardunaldiaren bukaera ekitaldian egin zituen adierazpenok.

Larrearen esanetan «ezinezkoa da ekonomia konpetitiboa lortzea sektore publikoak ildo honetan hobetzeko ahaleginik egiten ez badu». Ildo honetan Suedia, Erresuma Batua eta Estatu Batuetako administrazioetan aurrera daramatzaten berrikuntza prozesuak gogoratu zituen.

Euskal Autonomi Elkarteari dagokionez, bertako administrazioaren planaz hitz egitean «desburokratizazio prozesuak debora eta pazientzia» beharko dituela azpimarratu zuen, lan hau «lehentasunezkoa» dela gaineratuz.

Gasteizko Gobernuak datoen urteetarako dituen helburuen artean, industriaren konpetitibitatea «berrikuntza, inbertsio produktibo eta nazioarte mailara hedatzeko ekimenen» bitartez bultzatzea legoke Larrearen arabera.

Bidasoa eskualderako laguntzak azaroan erabakiko ditu Brusselak

‘Interreg II’ egitarauaren berri eman du Landaburu arloko zuzendariak

Bidasoa eskualdeak laguntza berriak jasoko ditu ‘Interreg II’ Europako Komunitatearen egitarauaren bitartez. Eneko Landaburu Brusselako politika erregionalerako zuzendariak egitarauaren berri eman zuen atzo Irunen eta laguntzen kopurua azaroan erabakiko dela zehaztu zuen.

IRUN

‘Interreg II’ mugaz gaindiko elkarlanerako egitarauak lehen-goaren lana jarraitzen du, hau da, Europako merkatu bakarra indarrean jartzean kalteturik gertatu diren eskualdeen garapenerako planak eta laguntzak bideratuko ditu. Aurreko egitarauaren bitartez Euskal Autonomi Elkarteak 200 milioi pezeta (8,7 milioi libera) jaso zituen Bruselatik, % 63 Bidasoa eskualdearen garapenerako.

Egitarau berriaren bitartez iritsiko diren laguntzak «aurrekoak baino garrantzitsuagoak» izango direla ziurtatu zuen atzo Irunen Eneko Landaburuk, baina datorren azaroan erabakiko direla gaineratu zuen.

FONDOEN ERABILERARAKO LEHENTASUNAK

Dena dela, «lurraldea berrantolatuz sortuko liritekeen zonalde berrien garapen ekonomikoari» ematen diola lehentasuna Europako Komunitateak jakinarazi zuen Landaburuk. Ildo honetan Donostia-Baiona eskualdea aipatu zuen.

‘Interreg II’ egitarauaren fon-

Merkatu bakarrarekin Bidasoaldeak mugako negozioa galdu du. KOCH

doak nola erabili behar diren eskualdeko agintarien zeregina dela adierazi zuen EK-ko politika erregionalerako zuzendariak. Hala ere, lanbide heziketa, azpiegiturarako inbertsioak eta enpresa txiki eta ertainentzako laguntzak ere EK-k jartzen dituen lehentasunen artean daudela azpimarratu zuen Landaburuk.

Bidasoa 93 estratagi planean jasotzen diren eskualdeko udalen laguntza eskariak 143 milioi eurokoak direla azaldu zuen Alberto Buen Lacambra Irungo alkateak.

Landaburuk hasiera eman zien atzo Irunen ‘Mugaz gaindiko estratagia eta egitarauak: Interreg II.a prestatuz’ jardunaldiei. Hauen helburua EK-ko egitaraua Bidasoa eskualdean nola gauzatu daitekeen eztabaidatzea litzate-

ke. Ekimen berbera eraman dute aurrera Europako beste eskualde batzuetan ere, «diru honen erabilera eraginkorra lortzearen aditu iritziak jasotzeko» Landabururen arabera. Bere esanetan, «Europako Komunitateko estatuen arteko mugek sortutako zauri historikoak osatzea» litzateke ‘Interreg II’ egitarauaren xedea.

Jardunaldien hasierako ekitaldian Eli Galdos Gipuzkoako diputatuak ere hartu zuen parte. Honek adierazi zuenez, duela bi urte onartutako Gipuzkoa 2000 estratagi proiektuan jasotzen da 600.000 biztanle izango litzatekeen Donostia eta Baiona bitarteko hiri eremu baten ideia, eta berau ‘Interreg II’ egitarauaren bitartez jar daitekeela martxan azaldu zuen.

ELB sindikatuak informazio lanak eta antolakuntza arlokoak indartuko ditu

L. ETXEHARRETA / BAIONA

Joan zen irailaren 17an Garaziko Izpuran ELB, Euskal Herriko Laborarien Batasuneko ki-deek egin zuten Biltzar Nagusian bi erabaki nagusi hartu zituzten: hilabetekaria den ‘Laborari’ Sindikatuaren aldizkaria astekari bilakatzea eta langile ‘permanente’ bat eratzea sindikatuak hobeki lan egiteko.

Jean Michel Galant, iragan urteetan ‘Herriz Herri’ aldizkariaren buru izan zena, 80ko hamarkadaren lehen urteetan, ‘Laborari’ astekariaren zuzendari izango da. «Pario handia da» dioenez, hilabetekari batek «beharrezkoak diren informazioak ezin baititu eman». Agertu duenez «informazio tekniko asko

sartuko dira. Aipagarria da FDSEA beste Sindikatu nagusiak aspaldidanik ‘Le Sillon’ (ildo) astekaria badaukala.

Pantxoa Etxeberri, orain arte ‘Euskaldun Gazteria’ elkarte kristauaren langile zena hiru urte hauetan ELBk langiletzat hartu berri du. «Gazteei zuzendua» da ELBren aro berri hau. Sindikatuok diotenez gero eta gazte gehiago «normetarik kanpo» jartzen dira nekazaritzan. Bestalde ere ekonomia arazoek edo krisiaren eraginez baserri etxe batzuetan, gero eta gehiagoetan, «gazteek ez dute gurasoen laborari ofizioa jarraitu nahi», nahiz batzuetan etxaldeak bizitzeko behar dena eskaintzen dituen. Ohargarri da ere ELBk langile bat hartzen duela FDSEAk uda

honetan jakinarazi ondoren hark ere Sindikatuaren egiturak biziarazteko langile bat hartzen zuela.

Prentsari egin zizkion deklarazioetan ELBk agertu zuen «11 urteren buruan ELB etapa berrian dela, bere lana premiazkoa bilakatu ondoren borroka nagusi asko eramanez». GATTeo hitzarmena gogorki salatzen dutela errepikatu zuten prentsaurrekoan. Puntua egin zuten ere ardi esnearen inguruko borroketaz agertuz «esne ekoizleen mobilizapenek emaitzak ekarri dituztela». Gaur egun agertzen denez FDSEA Sindikatuarekin daukan eztabaidak du egoera blokatzen ‘Interprofesioa’ deitzen den produkzioa kudeatzen duen erakundearen.

Elkargik 5.027 milioi pezetako abalak eman ditu

DONOSTIA

Elkargi Elkarrerikiko Garantia Elkarrekin aurtengo lehen zazpi hilabeteetan 5.827 milioi pezetako (253,34 milioi libera) abalak eman dizkie euskal enpresei beren finantzaketarako.

Horrela, iazko datuekin alderatuta izan duen % 11,7ko hazkundea kontuan hartuz, guztira Elkargik abalatu duen finantzaketa 55.711 milioi pezetako da. Elkarteko iturrien arabera, gaur egun 23.245 milioi pezetako abalak ditu indarrean.

Dena den, Elkargik beren finantzakuntzaren hazkunde ere eman dela azpimarratu du, hau da, zor diktorenen kopurua handitu egin dela aurreko urterekin uztailera bitartean. Inbertsiorako joera apal mantentzen dela ere adierazi dute Elkarrerikiko Garantia Elkartetik. Elkargiren berrezko fondoak 166 milioitan handitu dira urtearen lehen erdian, 5.288 milioi pezetara helduz. 6.000tik gora dira elkarteko bazkide diren enpresak, urtariletik uztailera 155 gehiago sartu baitira.

Fiskaltzak ordenadoreak itzuli dizkio VWi

DARMSTADT

Jose Ignacio Lopez Arriortua Volkswagengereko exekutibo zornotzarraren aurka General Motorsek egindako espioitza salaketaz arduratzen den Darmstadterko fiskaltzak itzuli egin dizkio VW multinazionalari abuztu bukaeran ikerketarako kendu zizkion ordenadoreak.

Fiskaltzako iturrien arabera, «konpainiari kalte ekonomiko handiagoak ez eragiteko» itzuli dizkio aipatutako aparailuak.

Hala ere fiskaltzak ez ditu itzuli Volkswagengerean lantoki nagusian eta Arriortua zein bere kolaboratzaileen etxebizitzetan aurkitutako dokumentu eta disketerik.

Ikerketak noiz arte iraungo duen ez dute argitu fiskaltzako iturriek, ez orain arteko emaitzen berri eman ere.

Epailearen aginduz Volkswagengerekin egindako miaketan 30 ordenagailu, paper ugari eta disketeak hartu zituen fiskaltzak.

ARBIZUKO UDALA

XEHETASUN AZTERKETAREN HASIERAKO ONARPENA

Arbizuko Udal Plenoak, 1993ko irailaren 3an ospatutako bilkuran, 12 Unitate Kontsolidatuko 1 Poligonoko Akerruntza Kaleko 12 zbk. an dagoen 553 partzelaren Xehetasun Azterketaren onarpenera onetsi zuen. Hau JUAN JESUS PETRIATI RAZKIN jaunak sustatu du. Martxoaren 14eko Errege Dekretu legeak xedatutakoarekin adostazunez, informazio publikoan hamabost eguneko epean jartzen da. Aipatu, epea iragarki hau N.A.O.n argitaratzen den hurrengo egunetik hasiko dela kontatzen.

Arbizuko Udala, 1993ko irailaren 17an
ALKATE-LEHENDAKARIA

Datorren urteko aurrekontuen helburu nagusia defizit publikoa % 5etik ez igotzea dela esan zuen Solbesek prentsurrekoan.

EFE

1994erako 150.000 langabetu gehiago aurrikusi ditu Espainiako Gobernuak

Aurrekontuen arabera, ekonomiak % 1,4 egingo du gora eta inflazioak % 3,5

Datorren urtean ekonomiak gora egingo duela aurrikusten den arren, langabeziak ez du bilakaera positiborik izango, atzo Espainiako Gobernuak iragarri zuenez. Gobernuaren arabera, 150.000 langabetu gehiago izango dira 1994.urtearen amaieran. Aurten % 0,8 behera egingo duen ekonomia % 1,3 haziko da 1994ean.

% 6koa izango den defizita % 5aren inguruan gorde ahal izateko, ezinbestekoa da, Solbesen esanetan, funtzionarioei soldatarik ez igotzea eta pentsioak aurrikusitako inflazioaren arabera igotzea. «Funtzionarioei sakrifizio hori eskatzea posible da, beste langileena ez bezala, bere lanpostua ez dagoelako arriskuan» argudiatu zuen Ekonomia ministroak. Funtzionarioen soldatak ezezik, Administrazioaren gastu korronteak ere izoztu egingo dira.

Datorren ostegunean Gobernuak Kongresuan aurkeztuko dituen aurrekontuetan gastu soziala % 6 haziko da eta azpiegiturretakoa, berriz, % 10 eta ez

% 15 hasiera batean esan zen moduan. Defizita txikitu ezezik, interes tipoak jaistea ahalbiderratu beharko lukete aurrekontu hauek.

LANGABEZI TASA % 23KOA Jaitsiko ez dena langabezia da. Solbesek atzo onartu zuenez, aurten 630.000 lanpostu desagertu dira, eta ez 200.000 duela urtebete Carlos Soltxagak iragarri zuen moduan. 1994erako aurrikuspenak ez dira batere baikorrak, beste 150.000 langabetu gehiago (biztanle aktiboaren % 23) izango baitira Gobernuaren arabera. 1995erako, ordea, 60.000 langabetu gutxiago aurrikusi dira.

Oraingo zergak igoko ez direla ere iragarri zuen Solbesek eta aurrekontuekin bat Gobernuak onartu dituen neurri osagarriak azaldu zituen. Hauen artean, enpresei zergak jaisten dien batzuk daude. Sindikatuen ustez «gehiegizkoak» eta enpresarien iritziz «eskasak» diren neurri hauek justifikatu zituen Solbesek, «langabezi tasa jaitsi ahal izateko, enpresariei aukera bat eman behar zaielako, zoritxarrez, berriak baitira lanpostuak sor ditzaketan bakarrak».

Langabezi sariak jasotzeko aukera murrizten dituzten neurriak Kontseilu Ekonomiko eta Sozialera igorriko ditu Gobernuak.

PUNUZ PUNTU

Neurri osagarriak

Sindikatuekin izandako negoziazioek huts egin duten arren, Gobernuak zenbait neurri hartu ditu aurrekontuekin batera. Nolanahi ere, oraindik «negozia daitezke» dio Gobernuak:

- **'ZERGA OPORRAK':** 1994ean sortzen diren enpresa txiki eta ertainek 'zerga oporrak' izango dituzte, hau da, dagokien sozietateen gaineko zergaren % 5 besterik ez dute ordaindu beharko. Horretarako bi baldintza bete beharko dituzte: hiru eta 20 langile artean izatea, eta 1994. urtean 15 milioi pezeta (650.000 libera) inbertitzea.
- **INBERTSIORAKO LAGUNTZAK:** Inbertsio finkoak egiten dituzten enpresei elkarrekin gainera % 30 kenduko zaie, orain baino % 5 gehiago. Atzerrian sukurtsalak irekitzen dituzten enpresek ere zerga txikiagoak (% 20tik % 25era) ordaindu beharko dituzte.
- **ALOKAIRUAK:** Hiru milioi pezeta baino gutxiago irabazten duten soldatadunei beren alokairuen zati handiagoa itzuliko die Estatuak.
- **AZPIEGITURAK:** Azpiegituretan egindako inbertsioek % 10 egingo dute gora.
- **PENTSIOAK:** Datorren urterako pentsioak % 3,5 igoko dira, hau da, Gobernuak espero duen inflazioa bezainbeste.
- **FUNTZIONARIAK:** Datorren urtean ez zaie soldatarik igoko. Urte horretan ez da lan eskaintza publikorik egingo, eta datozen urteotan eskainiko diren lanpostuen kopurua, erretiratzeko diren funtzionarioen zenbatekoa baino txikiagoa izango da.
- **LANGABEZI SARIA:** Sari handienak jasotzen dituzten langabetuek Errenta Zerga ordaindu beharko dute eta Gizarte Segurantzara kotizatu. Kaleratu dituztelako kalteordainak jasotzen ari direnek ezin izango dute langabezi saririk eskuratu.

La Casa del Café

Juan Frío S.A.
DONOSTIA

Frantziako Konstituzioa aldatzea aholkatu du Estatu Kontseiluak

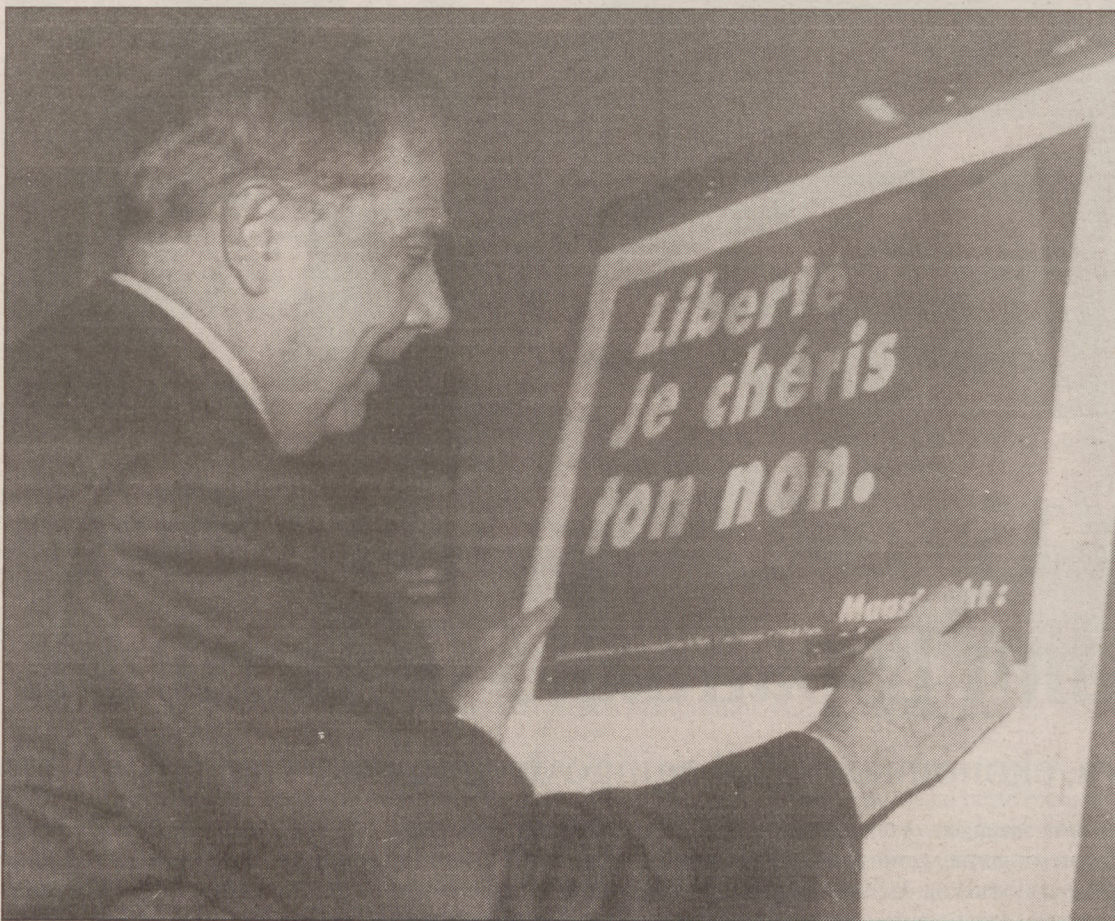
Babes politikoaren erabilpena mugatzearekin ados da organu hau

Frantziako Estatu Kontseiluak herenegun erabaki zuenez, Konstituzioaren legebidezko aldaketa egin behar da herri honi babes politikoa eskatzen dioten batzuei uko egiteko eta Schengengo akordioek finkatu zutenarekin egokitzeko. Azken garaiotan Frantzian eztabaida piztu duen gai honi irtenbide bat emateko, Edouard Balladur Gobernuburuak Estatu Kontseiluaren epaiera jo zuen.

ALLANDE SOKARROS / BAIONA

Estatu Kontseiluko epaileek iritzi diotenez, Frantziako Konstituzioaren aurre-hitza ez da aldatzerik izango baina Europako Batasunerako Ituna zehazten duen 4. artikuluan estatukideen arteko elkarlanen babes politiko eskaerei erantzun hitzartua eman beharko zaie. Horretarako, Legebiltzarrak eta Senatuak, modu berean, ontzat hartu beharko dute aldaketa hori, bakoitzak bere aldetik lehendabizi eta, bigarren urrats batez, Kongresuaren batzar batean.

Errepublikaren lehendakariak ez balu bide honekin bat egingo, erreferenduma egin liteke. Alabaina, François Mitterrandek behin baino gehiagotan aditzera eman du honelako gai minbera bati dagokionez, erreferendum bat abian jartzea ez zaiola batere egoki iruditzen. Berak nahiago zukeen, Konstituzioaren aldaketa administratibo mugatu bat

Estatu Kontseiluak bat egin du Charles Pasquaren asmoekin.

AP

baina aukera hau baztertu dute Estatu Kontseiluko epaileek.

Babes politiko eskaerei dagokien, Konstituzioaren aldaketa beharraren eztabaida, Charles Pasqua Barne ministroak Frantziako lurraldean atzerritarren kopurua mugatzeko xedean moldatutako legegaiari Batzorde Konstituzionalak egin zion zuzenketak piztu zuen. Konstituzioak babes politikoa eskatzen duten guztiei, OFPRak bere hitza eman arte bederen, asilo ematera behartzen ditu agintariak. Batzorde Konstituzionalaren arabera, jarrera hori nahitaezkoa

da, babes politiko eskaeraren egilea Schengengo akordioak ontzat hartutako beste herri batetik haizatua izanikan ere.

GIZA ESKUBIDEEN ZAINZAILAK

Erabaki honen berri jakin orduko, Pasquak aditzera eman zuen Konstituzioa aldatu beharko zela, Schengengo akordioak aplikatu nahi baldin baziren. Horiek horrela, arazoa epaitzeko gisan, Balladur gobernuburuak Estatu Kontseilura jotzea erabaki zuen irailaren 7an eta auzitegi goren honi «Parlamentuak bide al du Konstituzioa-

ren aldaketa mugatua finkatzea, Schengenekin egokian izateko gisan?» galdera egin zion.

Herenegun emandako erantzunak, Pasqua eta gehiengoaren zati handi bat poztu egin baditu, giza eskubideen alde diharduten elkarteak, ordea, oso kezkatuta utzi ditu. MRAP, arrazismoaren aurka ekiten duen mugimenduak berehala adierazi zuenez. «Frantziari ez zaio gehiago bide, babes emaile herri bezala azaltzea». Julien Dray, giza eskubide kontuez arduratzen den diputatu sozialistak, berriz, «berrikuste laido garria» salatu egin zuen.

JULIAN MARTIN-EFE

Bost atxilotu Juan Carlos I.ari txistu egiteagatik

Poliziak bost gazte atxilotu zituen atzo Bartzelonan Juan Carlos I. Espainiako Erregeari txistu egin ziotelakoan. Errege-erregin espainiarrak Bartzelonako Hiriarren Domina jaso ondoren udaltxeko balkoira irten zirenean jaso zituzten independentisten txistuak, beste zenbaitzuek txalo egin zuten bitartean. ERCK deiturik, gazteek 'Katalanok ez dugu erregerik' eta 'Errepublika demokrazia da' zioten pankartak zabaldu zituzten. Hogeiren bat gazteri nortasun agiria eskatu zien ere Poliziak.

LABURREAN

ABBk 1.266

langile kaleratuko ditu Espainian

ABB multinazional suediarrek 1.266 langile kaleratuko dituela jakinarazi zien atzo beren lantegietako enpresa batzordeei. UGTren arabera, iragarpen honekin «ABBko zuzendaritzak presio egin nahi du alde aurretiko erretiroei eta langileen erregulazioari buruz irekitako negoziazioak amaita daitezen». UGT prest dago erregulaziorako, ABBren erabakiak negoziazioa zailduko duela uste duen arren. CCOO ez du kaleratzerik onartzen.

DEBATE

bakarra eta galegoz nahi du Fragak

Datorren urriaren 17ko hauteskundera begira, Manuel Fraga Galiziako lehendakariak telebistan «debate bakarra, Galiziarentzat eta galegoz» besterik ez duela onartuko ziurtatu zuen atzo. Debate horretan Antolin Sanchez Presedo sozialisten lehendakariagaia besterik ez izatea nahi du Fragak, alderdi horrekin besterik ez delako eztabaidaren gora-beherak eztabaidatzen.

GAZTELERAREN

alde 300 katalan bildu dira Madril

Lau urtetik hamabi bete arte katalanera ez besterik ikasteko neurriaren aurkako 300 lagun —haurrak gehienak— bildu ziren atzo Madrilgo Hezkuntza Ministerioaren aurrean. Manifestariak kexu ziren «gaztelanierazko klaseak» jasotzerik ez dutelako eta Generalitateak gaztelaniera «baztertu egiten duelako».

KANARIETAKO

Gobernua krisian dago

Ildefonso Chacon Kanarietako Herrilari, Etxebizitza eta Uretako kontseilariak bere dimisioa aurkeztu zion atzo Manuel Hermoso lehendakari nazionalistari. Hermosok Felipe Perdomo Arrantza eta Garraio sailburua Gobernutik kanporatu zuelako dimittitu du Chaconek.

Indar Armaturek Parlamentua inguratuta larritu egin da tentsio giroa Moskun

Legebiltzarreko defenditzaileek armak utz ditzaten beharrezko neurriak agindu ditu Ieltsinek

Diputatuek eztabaidan jarraitzen zuten bitartean, Boris Ieltsin Errusiako lehendakariak Parlamentua defenditzen ari direnek armak utz ditzaten beharrezko neurriak hartzeko agindua eman zien atzo Defentsa eta Barne Ministerioko arduradunei. Giroa larri goritu da Moskun.

MOSKU

Ostegunean Estatu Independenteen Komunitatearen (EIK) defentsa egoitzak izandako erasoak asko berotu du Moskun bizi den tentsio giroa. Eraso horretan polizia bat eta emakume bat hil eta bi soldadu zauritu ziren.

Eraso horrek bultzatu du Parlamentuaren defenditzaileei armak kentzeari buruz Ieltsinek hartutako azken erabakia, erasoagatik atxilotutakoek aitortu dutenez, Parlamentuaren defenditzaileetako batzuk baitziren eurak ere. Horretaz gain, Parlamentuaren egoitzaren ingurura hainbat polizia, segurtasun indar eta anbulantzia hurbildu dira, eta hiritarren artean tentsioa areagotu egin da.

Boris Ieltsinek Parlamentua defenditzen dutenei armak kentzeko agindua eman zien atzo Defentsa eta Barne Ministerioei. Kremingo prentsa zerbitzuak adierazi zuenez, «Defentsa eta Barne Ministerioek beharrezkoak diren neurriak hartu behar dituzte Parlamentuaren defenditzaileei lehenbailehen armak kentzeko».

GARBIKETA Agindu honi indar jarraiki, Barne Ministerioko

poliziaz beteriko hainbat kamioi eta beste hainbat anbulantzia hurbildu ziren atzo goizean Parlamentuko egoitzara, bertan Ieltsinek deseginiko Diputatuen Kongresuak bildurik jarraitzen zuela. Iuri Luzhkov Moskuko alkateak Etxe Zuria (Errusiako Parlamentuaren egoitza) eta inguruak arrisku handiko lekutzat jo zituen, bertan bizi den tentsio giroa dela eta. Dena den, Viktor Txernomirdin errusiar Lehen ministroak a' o esan zuenez, «neurriak hartu behar dira, baina ez indarrezkoak». Ieltsinek Txernomirdinek esandakoa baieztatu zuen, Parlamentua ez dutela indarrez hartuko adierazi baitzuen.

Sobiet Goreneko Segurtasun Zerbitzua —1.500 gizon armatuk

Parlamentuko egoitzan pasa zuten gaua diputatuek.

osatzen dute— Defentsa Ministerioaren aginduetara jarri zuen atzo gainera Ieltsinek. Aldaketa hau atzo goizean Kremingo buruak segurtasun organuei emandako «garbiketa» aginduaren ostean jazo zen. Moskun gero eta goriagoa den giroa lehertu ez dadin eta mugimendu guztiak kontrolpean izateko asmotan, Ieltsinek Errusiako Indar Armaturetako goi buruzagien artean, segur-

tasun organuetan (KGB ohia) eta mugak zaintzen dituzten goardien artean «garbiketa egitea» ere agindu zuen atzo goizean.

Herenegun Boris Ieltsinen aurkako indarrek burututako erasoaren ostean gauzak larri okertu zitezkeela aurikusita hartu zuen atzo lehendakariak segurtasun indar guztietan bere konfiantzazko agintariak jartzeko erabakia. Bezperan baita ere,

Salbazioarako Fronte Nazional-eko buruzagia den Albert Makxov jeneral erretiratuak Larrialdiko Batzordearen komunikazio zentroa indarrez hartzen saiatu zen.

PARLAMENTUA EZTABAIDAN BITARTEAN

Boris Ieltsinek politikoki garapena lortu duela adierazi zuen atzo Vladimir Xumeiko errusiar Lehen ministroak, nahiz eta egoerak larria izaten jarraitzen duela onartu zuen. Bitartean, errusiar Parlamentuko diputatuek Ieltsinek ezarritako errejimen presidentzialistari aurre egiten jarraituko diotela adierazi zuten.

Parlamentuan bilduta jarraitu zuen Diputatuen Kongresuak Ieltsinek ezarritako errejimen presidentzialistaren aurrean ez dutela amore emango adierazi zuen atzo. Herenegun, gainera, Ieltsini botere guztiak kentzea eta botere horiek Aleksandr Ruskoi jarduneko presidente paraleloaren esku uztea berretsi zuen. Azken honek «traidoretzat» jo zuen Ieltsin.

Bestalde, Ruslan Khasbulatov Botere Legegileko presidenteak adierazi zuenez, «Ieltsinen errejimenaren akaberarekin, egungo egoera arraroari irtenbide bat ireki zaio».

Makroparlamentuak estatu kolpea aurrera eramane zutenen —Ieltsinen aurka alegia— aurkako neurriak hartzeko eskatu zien Fiskaltza Nagusiari eta Defentsa eta Segurtasun Ministerioei, Ieltsinek agindutakoari aurre egin asmotan.

Khazbulatov:
«Kolpistena izango da isuritako odolaren erantzukizuna»

MOSKU

Ruslan Khazbulatov Ieltsinek joan den asteartean desegin zuen Parlamentuko lehendakariak adierazpen gogorak egin zituen atzo Kremingo buruzagien aurka, hauek egun Errusiak bizi duen egoera lehertzeak sortuko lukeen egoeraren erantzuleak direla esanez. Parlamentuko buruaren arabera, egoera honek «biktimak eragingo ditu», baina, joan den asteartean «Estatu kolpea burutu zutenen bizkarren gainera eroriko da isuritako odolaren erantzukizun osoa».

Errusiako lehendakariak desegin arren atzo eztabaidan bilduta egon zen Errusako X. Diputatuen Kongresuan mintzatu zen Khazbulatov. «Agian biktimak izango dira, baina baztertu egiten ditugu odol isurketaren erantzukizuna gaineratu nahi izan ditugun adierazpenak», azpimarratu zuen herenegun gauean Estatu Independenteen Komunitateko (EIK) defentsa egoitzaren aurka egindako erasoaren ostean sortutako erreakzioei erantzun nahian.

Aleksandr Ruskoi Parlamentuak izendatutako «jarduneko lehendakari» paraleloak hauteskunde parlamentario eta presidentzialak aurreratzeko egindako proposamenari buruz bestalde, itxarotearen alde agertu zen Khazbulatov «lehenik ordenu konstituzionala berrezarri» egin behar dela arrazoituta.

EUSKARAZ

A R A B A

ERRIOXA

- OION Sorkunde kalea, 4 - (941) 11 00 87
- BIASTERI Berberana, z/g
- BIANA Ikastolan
- LA PUEBLA Ikastolan
- KANPEZUKO Euskaltegia Udaletxean

GASTEIZ

- GASTEIZ Euskaltegia Errege Katolikoak 15-C - 28 89 22
- PINTO Euskaltegia. Pintoreria, 74 - 28 97 80
- ZALDIARAN Euskaltegia Zaldiaran Plaza, 18 - 24 49 05

N A F A R R O A

IRUÑERRIA

- ARTURO KANPION Komedias, 14.4. 22 22 46
- ATARRABIA-BURLATA-HUARTE Nagusia, 67. 13 09 98
- BARANAIN Sahats Euskaltegia. 17 68 68

MATRIKULA ZAITEZ!

Jantziago euskaldunago

ikas eta ari

- ERMITAGAÑA-MENDEBALDEA Euskalt. B. Carranza, 52 - 17 68 68
- IPES San Migel, 8-2. 22 59 91

BORTZIRIAK

- (Arantza, Igantzi Etxalar, Zugarramurdi, Sara)
- BERA Herriko Etxea. 63 11 05
- LESAKA 63 77 96
- MALERREKA Elgorriaga, Doneztebe, Sunbilla. 45 - 15 55

LEITZALDEA

- (Leitza-Goizueta)

LEITZA

- LEITZA Udaletxea. 61 07 76

LARRAUN

- LEKUNBERRI Udaletxea. 50 42 07
- BASABURUA - IMOTZ Udaletxea. 50 30 67

- ETXALEKU Udaletxea. 50 31 03

BARNETEGIAK

- Urriaren 25ean hasiko dira
- MATXINBELTZENEA (Lesaka) .. 63 77 96
- MENDAUR (Doneztebe) 45 15 55

EUSKAL HERRIKO UNIBERTSITATEA

GIZARTE-GRADUATUEN UNIBERTSITATE-ESKOLA

Gizarte-Graduatuen Unibertsitate-Eskolako ikasle guztiei egiten zaie deia 93/94 akademi ikasturtearen aurkezpen ofizialerako.

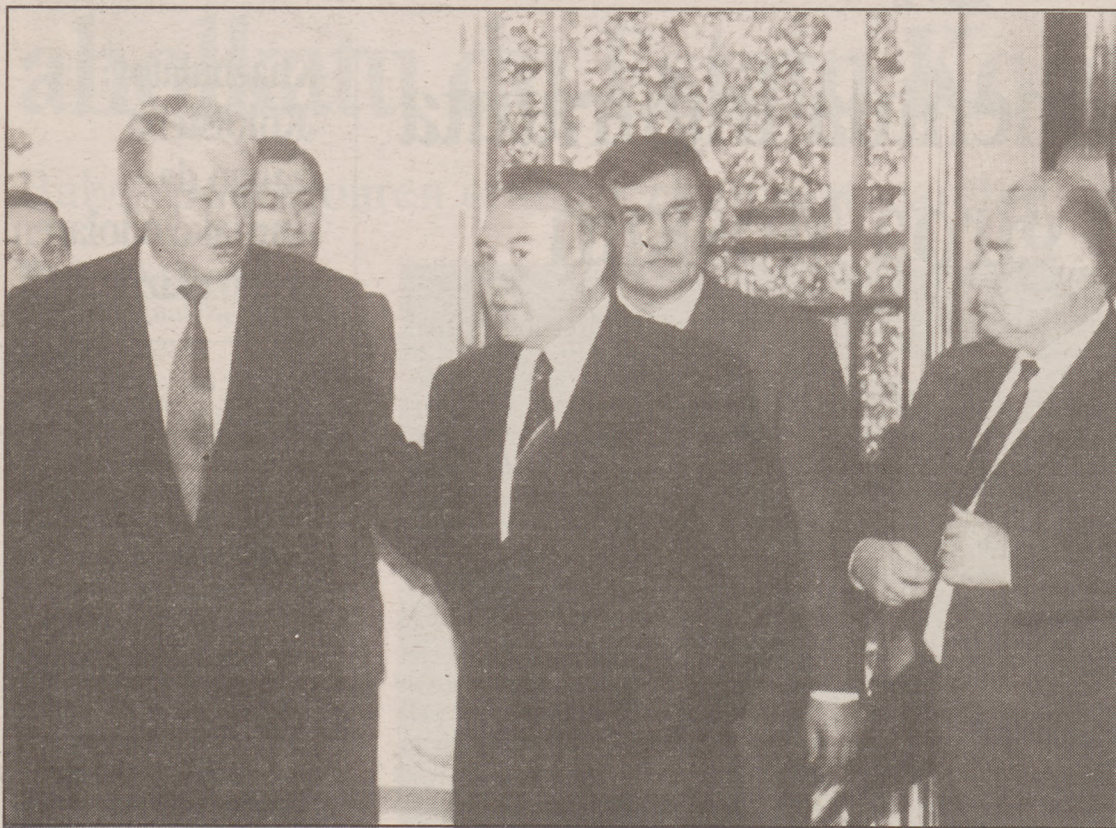
- Eguna: 1993.eko urriaren 1ean.
- Lehenengo ikastaroa: 16etan.
- Bigarren ikastaroa: 9etan.
- Hirugarren ikastaroa: 12etan.

Leioan, 1993.eko irailaren 23an. ZUZENDARIA

Ieltsinen autogolpea

Errusian

EIK-ko ordezkariak emandako babesa eskertu zuen atzo Ieltsinek gailurraren sarrera hitzaldian.

EIK-ko agintariak aho bateko babesa eskaini diote Ieltsini

Batasun Ekonomikorako Hitzarmena adosteko bildu ziren atzo Moskun

Estatu Independenteen Komunitatea (EIK) osatzen duten estatuburuek Boris Ieltsin Errusiako lehendakariarekiko elkartasuna eta «krisia gainditzeko hartu dituen» neurriekiko babesa azaldu zuten Moskun atzo egin zuten gailurrean.

MOSKU

EIK-ko buruzagiaren arabera, «Errusiako Erreforma Politiko eta Ekonomikoaren jarraipena —horren berme Ieltsin delarik— bake garapenerako premisa guztiz garrantzitsua da EIK-k barne hartzen duen lurralde geopolitiko osoan».

Buruzagien aurrean Kremli-neko lehenak egin zuen sarrera hitzaldian, eskertu egin zuen gailurrean parte hartzen ari ziren

kideek bere erreforma politikoa eskainitako babesa, eta «Errusian ordena eta lasaitasuna bermatuak» daudela eta aurrerantzean ere hala jarraituko duela adierazi nahi izan zien Errusiako lehendakariak bertan bildutakoei.

Ieltsinen agindupean dagoen prentsa zerbitzuak atzo jakinarazi zuenez, Estatu Independenteen Komunitateko buruzagiek bilkuraren hasieran egin zuten Errusiako lehendakariaren aldeko deklarazioa. Hura onartu ostean ekin zioten 18 eztabaidagai zituen gai zerrenda aztertzeo bilkurari.

BATASUN EKONOMIKORAKO HITZARMENA

Bertan Batasun Ekonomikorako Hitzarmena sinatu zuten Azerbaidjan, Armenia, Bielorrusia, Kazakhstan, Kirgizistan, Moldavia, Errusia eta Uzbekis-

taneko ordezkariak. Turkmenistan eta Ukrainakoek, berriz, Batasun Ekonomikoa onartu bai, baina bertan «kide elkartu» gisa aritzeko asmoa adierazi zuten. Errusiako iturri ofizialen arabera, hala ere, litekeena da bi herrialde hauek aurki «osoko kide» gisa dokumentua sinatzea.

Atzo egindako gailur honetan, gainera, Azerbaidjan lehen aldiz aritu zen EIK-ko kide gisa, herrialde horretako ordezkariak atzora arte ez baitzuten EIK-ko sorrera hitzarmena sinatu.

Ateak itxita zituztela bildu ziren agintariak Batasun Ekonomikorako Hitzarmena sinatu ezezik elkarlaguntza ekonomikoan jarduteko oinarriez ere aritu ziren atzo.

Honeaz gain, EIK-ko Atzerri Ministroen Kontseilua osatzea eta Indar Armatu Bateratua berregituratzea ere eztabaidatu zituzten.

dentzialista agindu ostean.

Estatu Independenteen Komunitateko ordezkariak baina, entzungor egin diete Parlamentuko diputatuek hitzartutako gomendioei, are gehiago, harek irizitakoaren aurka egin zuten atzo. Izan ere, Ieltsini babesa eman diotenen zerrenda berean sartzea erabaki baitzuten aho batez.

Saioa boikotatzeko gomendioa

MOSKU

■ Larrialdizko sesioan bilduta, Errusiako Makroparlamentuak Moskun egin zen gailurra «boikotatzeko» deia egin zien atzo Estatu Independenteen Komunitateko (EIK) agintariak. Ieltsinek asteartean emandako autokolpearen aurkako jarrera agertzeko

modurik onena horixe zela jakinarazi nahi izan zien Makroparlamentuak, baina, EIK-ko agintariak jaramonik egin gabe jarraitu zuten euren jardunean.

Herriko Parlamentuko kideek sinatutako deklarazioaren arabera, Ieltsinek «gerra zibilaren atarira eramandu Errusia» joan den asteartean erregimen presi-

Georgiako tropek Sukhumiko setioa apurtzea lortu dute

TBILISI

Georgiako Armadako I. Gorputzeko indarrak Sukhumin sartu ziren atzo, eta ondorioz abkhaziarrek Sukhumin zuten setioa apurtzea lortu dute, Abkhaziako Hiru Aldeko Batzordeak esandakoaren arabera Errusiako Itar-Tass prentsa agentziak adierazi zuenez.

Informazio horren arabera, Sukhumiko kaleetan borroka ez dira eten eta Abkhaziako tropek Sukhum mendia hartu dute, zeinetan hiriko telebista dorrea dagoen. Abkhaziarrek beste eraso bat egin zuten atzo goizaldean, hiriaz jabetu asmoz, eta atzo borroka Sukhumiko iparral-

deko eta mendebaldeko auzoetara zabaldu ziren, batez ere Noviy barrutira eta Gudauta ibaiaren ingurura.

Bitartean, 'Snaiپر' itsasontziak irratiz adierazi zuenez, itsasoak Sukhumitik hainbat gorpu daramatza, gehienak erdi biluzik dauden eta hil dituzten emakumeen gorpuak.

Hiru Aldeko Batzordeko errusiar aldea gaur populazio zibila bertatik ateratzeko lanen prestaketan aritu da azken orduetan, zeintzuen artean biktima ugari dagoen. Jendea bertatik ateratzeko garraiorenko itsasontziak erabiliko dira eta Itsaso Beltzeko Flota Militarren laguntza izango dute.

Rabin: Arafaten itzulera data ez dago oraindik hitzartuta

JERUSALEM

Iasser Arafat Palestinaren Askapenerako Erakundeko (PAE) lehendakaria Zisjordaniako Jeriko hirira itzulitzeko akordioak oraindik bere Gobernuak ez duela onartu azaldu zuen Yitzhak Rabin Israelgo lehen ministroak.

Israelekin hitzartutakoari jarraiki «Lurralde Okupatuetara itzuliko den data iragartzean baino ez du huts egin Arafatek, horretarako ez baitago oraindik akordioak», zehaztu zion Tel Aviveko gobernu buruak 'Jediot Ajronot' egunkariari.

Iragan den hilaren 13an Israelek eta PAEk elkar ezaugu eta Gaza eta Jerikoko autonomiari buruzko akordioa sinatu ostean, erakunde

palestinarreko lehendakariak Jerikora itzuliko zela iragarri zuen, eta «hamar asteren buruan» izango zela zehaztu gainera.

Herenegun Parlamentuaren babesa jaso zuen Rabin jakinarazitakoaren arabera, Palestinaren Askapenerako Erakundeko kideekin negoziaketei berrekiteko ardurak Israelgo Indar Armatuakordezkariak izango dute aurrerantzean.

Zenbait talde palestinarren artean Israel eta PAEren arteko akordioak sortutako aurkakako jarrerak baretzeko, bestalde, erakunde palestinarreko ordezkariak borondate oneko beste keinu bat eskatu diote Israeli, «kartzeletan dituzten milaka preso palestinarra aska uztea» alegia.

Sihanuk Kanputxeako errege da atzoko koroazioaren ondoren

PHNOM PEHN

Norodom Sihanuk 70 urteko printzea, atzo gaueko zeremoniaren ostean, Kanputxeako errege koroatu dute bigarren aldiz, ostiral goizean Kanputxean erregetza berrezartzen duen Konstituzio berria aldarrikatu ondoren.

Ostiralean egin zen dokumentu historiko honen sinaketa. Sihanuk Kanputxeako gatazkak konpontzeko funtsezkoa da, istilutan dabiltzan alderdi politikoaren artean biartekari lana egin dezakeen gizon bakartzat ikusten baitute kanputxearrek.

Sihanuk printzea 1941ean koroatu zuten lehenengo aldiz, baina 1955ean abdikatu egin zuen politikan sartu ahal

izateko. Estatu buru izendatu zuten, baina 1970ean, Estatu kolpe bat zela medio, kargutik bota zuten.

Khmer Gorriak talde maoista armatuak hartu zuen boterea ondoren, eta vietnamitek hauek bota ondoren Hun Sen exiliatua izendatu zuten Lehen ministro. 1989an vietnamitak Kanputxeatik botatzea lortu zuten. 1991ko irailan Gobernuak 1970eko Estatu kolpea legez kanpotzat jo zuen, eta Sihanuki Estatu buru kargua hartzeko eskatu zion hauteskundeak izan arte.

Hauteskundeetan hautatutako Biltzar Nazionalak Konstituzio berria idatzi zuen, eta honen bitartez monarkia berriro ezarri zen.

FUTBOLA

Roberto eta Spasic Zabalzaren
deialditik landa geratu dira

JUAN KRUIZ LAKASTA / IRUÑEA

Roberto Santamaria eta Pedro Spasic gaur ez dira Albaceterantz abiatuko. Spasicek —orkatilako uzkurduraz— utzitako hutsunea Pascualek bete du. Al-daketa hori alde batera utziz gero, deialdia Realaren kontrako norgehiagokarako egindakoaren berdina da. Pedro Mari Zabalak Partidua Osasunarentzat garrantzi handikoa zela azpimarratu zuen deialdia eman bezain laster. «Astero berdin gabilta. Albaceteke bi puntuak garrantzi handikoak dira, eta guretzat garrantzitsua litzateke oso horietako bat —edo biak— lortzea, negatibo kopurua gutxitzeko».

Jarraian, poloniarrek egoera onean daudela azaldu zuen: «Bidaia medio, apur bat nekatuta zeuden baina, hala eta guztiz ere, gaurko entrenamenduan normaltasun osoz aritu dira. Garrantzitsuen zera da, Zioberrek ez zuela Norvegiaren kontrako partiduan inolako kolperik jaso, eta Staniekek ez zuela jokatu. Horri esker, litekeena da biak sasoi bete-betean izatea heldu den igandean». Eduk, bestalde, joan den asteazkenean Osasuna eta Osasuna Promesasek jokatu zuten partidutxoan kolpe gogorra jaso

zuen, eta lau puntu eman behar izan zizkioten. Hala eta guztiz ere, bere izena deialdian ageri zen «kolpea zango-babesarekin ongi babestuz gero, inolako arazorik izanen ez duelako».

Zabalak berriro ere puntuak lortzeko premia nabarmendu zuen gero. «Etxeko bi partidua galdu ditugu, eta Albaceten, etxetik at, etxean galdutakoa berreskuratzeko aukera dugu». Horretarako «taldea berpiztu egin beharko da, eta eman dezakeen guztia eman beharko du». Osasunak iaz eta liga honen hasieran Sadarretik at Sadarren baino lasaiago aritzen dela erakutsi du. Zabalak aurtan akats hori konpondu daitekeela adierazi zuen, «Liga hasi besterik egin ez delako, eta gauzak asko alda daitezkeelako». Arrotxapeakoaren ustez, «taldeak aurrerantzean hoberantz egingen du, berriek denbora gehiago behar dute».

Biharko norgehiagokari dagokionez, Albacete aurkari zaila izanen da. «Duela gutxi Barcelonaren kontra jokatzen ikusi genuen. Horren aurka oso ongi jokatu zuen. Bigarren zatian hamar jokalarirekin Barçari aurre egiteko gai izan zen, eta Zaragozaren kontra ere partidu ona egin zuen. Aurkari zaila izanen da».

Etxeko partiduek garrantzi berezia dute Bittor Alkizaren esanetan.

L. ARZUAGA

Alkiza: «Pena litzateke Iruñean
irabazi eta gero huts egitea»

Larrañaga edo Oceano da zalantza Valladoliden aurka jokatzeko

Heynckesek Galdamesen zalantza
du erdi lesionaturik dagoelako

RAMON BASALDUA / BILBO

Jupp Heynckes, Athleticeko entrenatzaileak ez du oraindik erabaki zein izango den bihar arratsaldean Rayo Vallecanoren kontra zelairatuko duen hamai-kakoa, Barcelonaren kontra titular izan zen Jose Manuel Galdames gaztea erdi lesionaturik dagoelako. Galdamesek arazoak ditu bere ezker hankako izterrean eta atzo ez zen bere kideekin batera aritu. Portugaletako atzelerariak Manolo Delgadorekin batera korrika egin zuen.

Gauzak horrela, bihar arte Heynckesek ez du jakingo Galdames jokatzeko prest egongo

den. Beste alde batetik, Andoni Lakabegek ere bere aldetik entrenatu zuen oraindik ere osatzeke dago eta. Azkenik, Julen Guerrero eta Juanjo Valenciak ere ez zuten atzoko entrenamenduan parte hartu, Heynckesek jai eguna eman zuelako.

Athleticek eguerdiko hamabietatik aurrera entrenatuko du gaur Lezaman Jupp Heynckes eta Jose Mari Amorrrorturen aginduetara. Ordu bietan bazkaria izango dute arratsaldean Madrilera bidea hartu aurretik. Gogoratu, arratsaldeko zazpitan hasiko dela bihar Athleticek eta Rayo Vallecanok Vallecasen jokatuko duten partidua.

Entrenamendu luzea egin zuen atzo goizean Realak Zubietan. John Toshackek ez zuen argi utzi zer-nolako sistema erabaliko duen bihar Valladoliden aurka. Larrañaga edo Oceano da zalantza. Titular izango dena Bittor Alkiza da. Bere esanetan, penagarria izango litzateke Iruñean irabazitakoa galtzea.

ENEKOITZ ESNAOLA / DONOSTIA

Oraindik ez du ahaztu jendeak duela bi aste Santiago Bernabeun gertatu zena, bertan Real Madrid boteretsuak 1-3 galdu baitzuen Valladolid apalaren aurka. Bittor Alkiza ere oroitzen da. Hau dela eta, biharko partidua zailtzat jo zuen atzo. «Guztiok

dakigu zer pasatu zitzaien Real Madridi eta partidua zaila izango da. Pena izango litzateke Iruñean bi puntu lortu eta gero, Valladoliden kontra huts egitea». Etxeko neurketak garrantzitsuak direla zioen, «Anoetan indartsu jokatu behar dugu, eta bertako partidua irabazi egin behar dira, puntuak eutsiz». Zalaparta handia sortu zen Bernabeuko markagailuarekin, «eta hau guretzat ona da, kontzentratuta atera behar dugu eta ez erlaxatuta. Kezkatzen gaituen gauza bakarra, gu geu gara eta badakigu partidu ona jokatuz gero, garaipena etxean geratuko dela».

Aurtan, erdilariak, denboraldia oso ongi hasi du, asko ari delako jokatzen, ongi gainera, eta jadanik bi gol sartu ditu. «Beno, pozik nago, baina ez zaio honi garrantzia handirik eman behar, eta

funtsezkoena ekipoa ondo egotea da eta partidua irabaztea».

Atzo, entrenamenduan ikusi zenaren arabera, John Toshackek zalantza bat eduki lezake, hots, aulkian Larrañaga edota Oceano utzi. Aurrenak jokatzen badu, taldeak berriro bost defentsa erabiliko ditu, bestela lau. Beste hamar gizonak Alberto, Fuentes, Alaba, Pikabea, Lumbreras, Carlos Xavier, Albistegi, Alkiza, Luis Perez eta Kodro izango dira.

Realak gaur egingo du azken entrenamendua, arratsaldeko 5.00-5.30ak bitartean hasita Zubietan. Amaieran, zerrenda luzatuko du Toshackek. Hasiera batean, galestarrak saioa goizean egitea pentsatua zuen. Bestalde, Realak, berarekin kolaboratzen duten Gipuzkoako 89 taldeetako ordezkariak afaldu zuen atzo Lasarteko Dana-Ona jatetxean.

SAN MAMESera EGUNKARIA eta BIZKAIA IRRATIArekin

BILBAO ATHLETIC - CASTELLON

PARTIDURAKO SARREREN IRABAZLEAK :

Oihana Bizkarguenaga Lemoa, Bego Ortuzar Igorre, Eider Ruiz de Agirre Erromo, Alex Maguregi Lemoa, Jakinde Zelaia Deustu, Jose Angel Ibarretxe Igorre, Iker Lekue Arantzazu, Miren Jone Aierdi Basauri, Nerea Solatxi Zeberio, Begoña Aginaga Bakio, Eulogio Berrojalbiz Basauri, Aitzol Aretxabaleta Lezama

Entzun **BIZKAIA IRRATIA**n eguen eta barikuetan, goizeko 10.30etan, BIHOTZETIK BIHOTZARI.Euki eizu eskuetan **EUSKALDUNON EGUNKARIA**.BIZKAIA
irratia

F.M. 102.6 MHz

Egunkaria

SASKIBALOIA

Beste jokalarri baten beharra
erakutsi du Taugres Baskoniak

L.L.ABERASTURI / GASTEIZ

Taugresen ez zituen Joventutek egindako hutsuneak aprobetxatu eta lan handia egin arren zortzi puntuz galdu zuen (82-73). Rivasek partidu bikaina egin zuen eta Bannister aurreboraldiko jokalaria izan zen berriro ere. Manel Comasek arbitroen lana eta Obradovicen jokaera gogor kritikatu zituen.

Badalonako partidua galdu arren lan ona egin zuen Taugresen; eta Rivas izan zen Taugresen jokalaririk onena. Taulapeko lehia irabazteaz gain Perasovicen hutsak estali zituen lortu zituen 24 puntuekin.

Azken aste honetan kritika ugari jaso eta gero Bannisterrek aurreboraldiko joko ona erakutsi zuen Joventuten aurka. Hala ere, Gasteizko taldeak hirugarren atzeritarra behar duela argi ikusi zen be-

rriro. Comasek aitortu zuenez «aldaketak egiteko beste jokalarri bat behar dugu, gazteek oso lan ona egin dute eta ezin zaie gehiago eskatu».

Joventutek, berriz, ez zuen Villacamparen falta sumatu Jofresa anaiek egindako lanari esker, bien artean hiruko zazpi saskiratze lortu baitzituzten. Baina Thompsonen lesioak Rivas eta Bannisterren lana erraztu zuen.

Partiduaren azken minutuetan gertatutakoak eztabaida bizi sortu zuen. Obradovic entrenatzaileak tartea eskatu baitzuen segundu baten faltan bere taldeak bederatzi puntuko aldea zuenean. Comasen haserre bizi sortu zuen erabaki honek eta adierazpen gogorak egin zituen, «Serbian kartzelan egon zenean ikasitako moduak izango dira horiek», esan zuen Comasek Joventuteko entrenatzaileari buruz.

Lasarte-Oriak bigarren garaipena
eskuratu nahi du gaur etxean

DONOSTIA

Joan den asteburuan Lasarte-Oriak ez zuen arazo handirik izan emakumezkoen Espainiako Lehen Mailako lehen jardunaldian Juveni, gipuzkoar derbia irabazteko. Gaur bigarren garaipena eskuratu nahi du. Oraingo honetan etsaia Aucalsa izango du. Talde honek ere garaitu egin zuen bere aurkaria lehen jardunaldian. Bien arteko neurketa arratsaldeko 6.30etan hasiko da.

Saskiaraba eta CBN-k kanpoan jokatu dute gaur. Aurrenak Canoren kantxan 20.00etatik aurrera eta bigarrenak Vigon 20.30etan. Saskiarabak —aurten etxeko partidua Logroñon jokatu du— ez zuen lehen partidua jokatu, eta beraz gaur debutatu du. CBN talde nafarrak, berriz, porrot egin zuen lehen neurketan Dornaren kontra. Azken ekipo honetxek aurka neurtuko ditu indarrak bihar Juveni talde gipuzkoarrak.

KIROLDEGIA

«Samaranchekin ahaztu egin
behar» dutela diote pekindarrek

Pekindar anitzek esan du euren kontrako kanpaina egon dela

Pekin lur jota esnatu zen atzo. 2000. urteko Joko Olinpikoak antolatzeke itxaropentsu zeuden pekindar guztiak, baina NBOk Australiako Sidney aukeratu zuen. Txinan, herriar arruntek Gobernuak baino aurpegi txarragoa jarri dute aukeraketa honekin. Hona hemen zer zioen taxista batek: «Samaranchekin ahaztu egin behar dugu».

DONOSTIA

Duela hiru egun Juan Antonio Samaranch zeruan jartzeko bidean zuten Pekinen; orain, berriz, infernura gustura bidaliko lukete. Arrazoiak: ostegunean NBOko lehendakariak —hurrengo lau urteetarako aukeratu dute— 2000. urteko Joko Olinpikoak antolatzeke hiriaren izena esaterakoan Sidney esan zuela, eta ez Pekin. Batzuek besteek baino erreazio gogorragoa izan dute. Adibidez, begira zer zioen Txinako Alderdi Komunistako Txeng Hanming taxistak: «Joko Olinpikoekin ahaztu egin behar dugu, Samaranchekin ahaztu. Beregan konfidantza handia genuen. Bizitzen jarraitzeke, ordea, ez ditugu Jokoak behar, orain arte Jokorik gabe ederki bizi izan gara eta. Sistema sozialista duen herri baten kontra Mendebalekoekin egoniko azpikarria izan da».

Gobernuak, ez du hain gogor erantzun. «Inor ez dugu akusatzeko, ez dugu itxaropena galdu». Pekinen malkoa baldin bada

Sidney oso gau berezia bizi izan zuen COIren erabakiaren ondoren.

Berdinketa kasurako,
irtenbiderik bai?

DONOSTIA

■ Justu-justu irabazi zuen Sidneyk bozketa. Bere alde 45 botu egon ziren, eta Pekinen alde 43. Kasu horretan, zer gertatuko litzake? Samaranchek ba omen zuen irtenbidea, baina ez zuen jakitera eman. Zergatik ez zuen, bada, eman ezagutaraztera? Benetan, ba ote zuen? Bestalde, Samaranchek adierazi zuenez, be-

rak ez zuen boturik eman. «1980 urtetik lehendakaria naizenetik, boturik ez ematea erabaki nuelako. COIko kiderik ez du inoiz presionatu, ezta Bartzelona aukeratu zutenean ere. Orain ere ez dut inor presionatu». Ukatu egin zuen, era berean, bera Pekinen alde zegoenik «eta COIk erabaki onena hartu du». Txinak, 1996ko Atlantako Jokoei boikota egingo diola ere ukatu egin zuen.

nagusi, Sidneyn irribarra. 100.000 pertsona atera ziren kalera ospatzera. «Mundua garaitu dugu», zioten, eta «giza eskubi-

deen eta teknikaren» garaipena dela. «Hemen jendea nahi duena da eta nahi duen bezala bizi da. Hau ezin da Pekini buruz esan».

ESKUBALOIA

Ordoñez Mañas baja Bidasoan

PELLO Aiestaran / DONOSTIA

Iñaki Ordoñez Mañas Elgorriaga Bidasoako lateralak ez du bihar Kadetten Schaffhausen talde suitzarraren kontra jokatu, lesionatuta baitago. Nafarrak ez zuen asteartean Arrateren aurka jokatu, eta Suitzan kantxaratzeko moduan egongo zela bazirudien ere, azkenean ez du gainontzeko taldekideekin bidaiatu. Gauzak horrela, hauek dira bihar Juanxo Villarrealen aginduetara egongo diren jokalarriak: Svensson eta Zarate (atezainak), De la Haza, Reino, Jovanovic eta Olsson (lehen lerroa) eta Angel Fernandez, Pombar, Rubiño, Pujol, Bolea eta Etxaburu.

Kadetten Schaffhausen taldeari buruz ez du momentuz berri askorik. Juanxo Villarreal herenegun joan zen Suitzara, talde horrek Suitzako Ligako partidu bat jokatzeko baitzuen. Kadettek 30-21 irabazi zuen, nahiko argi. Entrenatzaile irundarrak bideoan hartu zuen partidua, bere jokalariei gaur aurkariaren berri eman ahal izateko. Jakin ahal izan denez, bi atzeritar ditu: Gabor Vasa hungariarra (zentrala) eta Aleksander Vuga kroaziarra (eskuin lateralak).

EREINTZA ARRATEREN KONTRA Euskal taldeekin segituz, gaur adiskidantzako partidua interesgarria izango da

ikusgai Erreterian, Ereintza eta Arrateren artean. Pedro Salcedok entrenatzen duen taldea neurketa honekin aurkeztuko da ofizialki bere zaletuen aurrean. Entrenatzailea bera, Romero edo Aleman bezalako fitxaketa berriak ikusteko aukera izango dute, beraz, Ereintzako zaletuek.

Arrateri dagokionez, Vladislav Kalarash moldaviarra aurreneko aldiz ariko da talde honekin. Oraindik ere ez dago bere sasorik onenean, baina interesgarria izango da bere jokoak ikustea. Bi taldek Ipuruan jokatu zuten adiskidantzako partidua —Arrateren aurkezpenean— eta orduan Ereintza izan zen garaile (19-20).

SAN MAMES
FUTBOL ZELAIA

Bihar, igandea, 19:00etan
Liga Txapelketa, 2. Maila "A"

BILBAO. A. C. - C. D. CASTELLON

TXARTELDEGIA: San Mames Stadiumean
LEZAMA KO KIROL INSTALAZIOAK

Bihar, igandea, 11.30ean
Gazteen Ohorezko Maila

BILBAO A.C. - SESTAO SPORT CLUB

LINEA ATHLETIC CLUB

☎ 903 - 35.11.25 ☎

TARIFA: Egunkaria: 60 Pzta/min Gauekoa: 42 Pzta/min

LANCIA

BILASA rekin dabil

Athletic

Autonomia, 53 Tf. 427 58 20 BILBO Alameda Rekalde, 48 Tf. 410 12 55

RUGBYA

Lekuona zalandza da gaur Nimesen aurka jokatzeko. KOLDO ALDUNTZIN

Miarritzek ez luke arazorik izan behar Nimes gainditzeko

KOLDO ALDUNTZIN / DONOSTIA

Nimes eta Rumilly izango dira euskal taldeen aurkariak Frantziako Ligako hirugarren jardunaldian. Miarritzek Nimes hartuko du gaur arratsaldeko 6.00etan Aguilera. Talde ona izan arren, ez dugu uste Mediterraneoek ustekaberik eman dezaketarik. Lehen *poule*-an Baionak Rumillyra joko du bigarren garaipenaren bila.

Ligako hirugarren *poule*-an, bi neurketa aurreratu dira gaurko egunera, aipaturiko Miarritze-Nimes, eta Grauhlet-Lourdes. Gainera, lehen partidua, ohizkoa ez den orduan jokatu da, duela bi aste bezala. Izan ere, Munduko Zesta Txapelketako finala jokatu da gaur 22.30etatik aurrera, eta Miarritzekoek ez dituzte bi ikuskizunak nahastu nahi.

Talde biek jokaturiko bi partiduetatik bana galdu eta irabazi dute. Bigarren jardunaldian, lapurtarrek norgehiagoka ona egin arren, hiru puntuz galdu zuten Agenen. Nimes, aldiz, erraz nagusitu zen Grauhlet-en aurka

etxean 44-3. Argi dago, Grauhlet-ek aurtan ere estu eta larri ibili beharra duela mailari eusteko, horregatik, ez da oso erreferentzia baliagarria garaipen hau. Liga aurreko Du Manoir Kopa dugu argibiderik zuzena eta zalandzarik gabe askosaz ere bide hobe egin dute lapurtarrek hiru neurketa irabaziz. Nimesek, berriz, jokaturiko hirurak galdu ditu.

Nimestarrak izan ziren bestalde, duela bi denboraldi Miarritze kanporatu zutenak Kopatik. Harrekerotik ez dituzte indarrak neurtu. Iazko denboraldian talde biak hamasei onenen artean sartzea lortu bazuten ere, azken kanporaketetik at geratu ziren.

Neurketa honi begira, Robert Bernos eta Alain Marot Miarritzeko entrenatzaile berriek, ez dute aldaketarik iragarri joan den eguneko partidarekiko. Agian, Audap-en orde, Boule sartuko da eta zalandza izango dira Lekuona eta Noiane.

Beste neurketa ikusgarri bat, Perpignan-Castres izango da 16.15etan. Frantziako FR2 telebistak zuzenean emango du.

Munduko txapeldunak Euskal Herritik gertu-gertu jokatu du urrian

K. A. / DONOSTIA

Australiak Daxen eta Bordelen jokatu du Akitania eta Frantziaren aurka urriaren 16 eta 30ean, Frantziara egingo duen bisitaldian barne. Wallabiesek beste bi neurketa ere jokatzeko asmoa dute Agenen urriaren 20an Hego-Ekialdeko selek-

zioaren aurka eta Parisen, Frantziaren aurka, azaroaren 6an bigarren test *match*-a.

Horretaz gain, Frantziak Errumania hartuko du Briven urriaren 17an 16.15etan (FR3 telebistak eskainiko du) eta Ingalaterra-Zeelanda Berria azaroaren 27an (FR2k zuzenean emanango du).

ARRAUNKETA

Zortzi untzi ariko dira lehian gaur eta bihar El Corte Ingles Ikurrinan

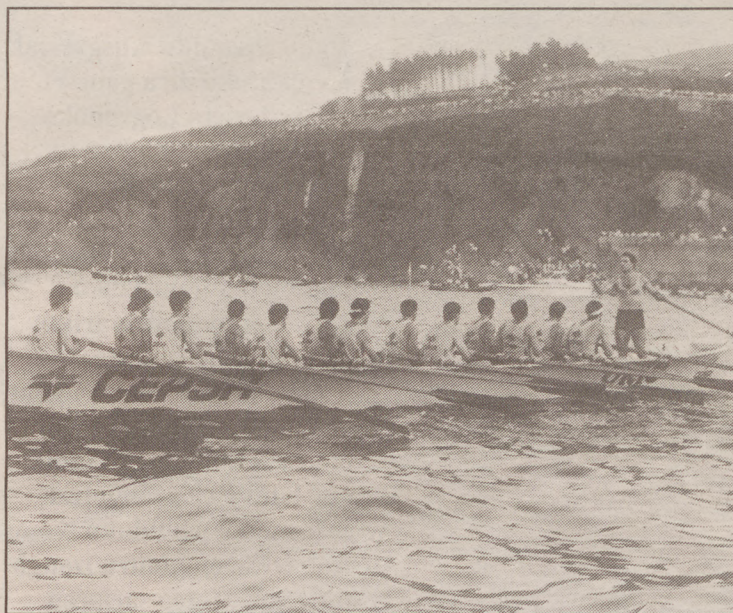
San Pedro, Donibaneko, eta Orio berriro aurrez aurre Nerbioin

Denboraldiko azken Ikurrinaren aurreneko jardunaldia jokatu da gaur arratsaldeko 13.00etatik aurrera Nerbioi ibaian. Pasai San Pedroko Libia, Donibaneko Arraunlariak taldeko La Navarra, eta Orioko San Nikolas izango dira berriz ere lehian. Beste alde batetik, kale zozketa bakarria egingo da Ikurrin honetan, kaleen arteko diferentziak duen eragina ebitatzeko asmoz.

RAMON BASALDUA / BILBO

Pasai San Pedroko untziak ez du parekorik izan amaitzeaz dagoen denboraldi honetan. Julian Osaren mutilak nagusi izan dira itsaso zabalean jokatu diren estropadetan eta erreketan jokatu direnetan ere bai. Horra hor, orain dela astebate eskas Bilbao Bizkaia Kutzaren Ikurrin egin zuen erakustaldia. Nolanahi ere, estropada bakoitza desberdina da eta Donibaneko Arraunlariak eta Oriok Libiari irabazteko beste aukera bat izango dute gaur Nerbioi erreka ur zikinetan, arratsaldeko ordu batean hasiko den estropadan.

Orio San Pedrori Zarauzko Ikurrin eta Espainiako Txapelketan gailendu zitzaion. Donibaneko Arraunlariak taldea, ordea, ez da San Pedrori irabazteko gai izan denboraldi honetan aurrez aurre izan diren estropada guztietan. Nolanahi ere, Pedro

Orio denboraldia ongi amaitzen saiatuko da.

RAMON BASALDUA

Mari Maziziorrek entrenatzen duen tripulazioak iaz El Corte Ingles Ikurrinaren hemezortzigarren edizioa irabazi zuen, estropada eremuko errekor berria jarritz gainera.

LIBIA FAVORITO BAKARRA

Esandako guztia kontuan izanik, sekulako ezustea izango litzateke El Corte Ingles Ikurrina San Pedrok ez irabaztea, Osaren mutilek argi eta garbi utzi baitute eurak aurtan indartsuenak. Beste alde batetik, ikusi egin beharko da zer-nolako eragina duen korranteak estropada honetan. Hasiara batean ez luke alde handiegirik egon behar kaleen artean, marea gora ordu biak hamar gutxiagotan izango da eta.

Nolanahi ere, eta kaleen arteko diferentziak izan dezakeen era-

gina ebitatzeko asmoz, kale banaketa berezia ezarri dute antolatzaileek. Aurreneko jardunaldian baino ez da kale zozketa egingo, bigarrenaren traineru bakoitzak aurretik ezarritako kale batetik ariko baita. Gaurko estropadan aurreneko kaletik doazen untziak hirugarrenetik abiatuko dira bihar eta alderantziz. Gauza bera gertatzen da bigarren eta laugarren kaleetatik ariko diren untziekin.

Azkenik, Ondarroa, Santurtzi, Kaiku eta Zierbena ariko dira nor baino nor Bizkaiko traineruen Sariaren hamazazpigarren edizioan. Azken estropadetan Santurtzi nagusi izan bada ere, ez da ahaztu behar Kaiku dela Bizkaiko txapelduna eta Zierbena Kontxarako sailkatu zen Bizkaiko untzi bakarria.

1 FORMULA

Alain Prostek denboraldia amaitzean 1 Formula uzteko erabakia hartu du

DONOSTIA

Alain Prost gidari frantziarrak 1 Formula utzi egingo du denboraldi hau amaitzean, atzo Estorileko zirkuituan ziurtatu zuenez. Williams-Renaulteko liderraren hitzetan, oso gogorra izan da erabakia hartzea. «Erabaki hau hartzea zaila izan da niretzat. Nahia-nahia nukeen hau titulua irabazi ondoren aditza eman, baina azkenaldian sortutako zurrumurru guztiei eta horrek sortzen duen gehiegizko presioari amaiera emateko beharra nuen. Denboraldi honen amaieran utziko dut 1 Formula».

Denboraldi osoan pentsatuta-

ko erabakia dela aipatu zuen Prostek, ez momentu batean hartutakoa. «Denboraldia hasi zenetik buruan nuen hori. Kanpoko arrazoi askok izan dute eragina hemen, denak Williams-Renaultetik kanpokoak. Adibidez, Superlizenzia emateko atzerapena eta Monaco eta Alemanian jasotako zigorrak besteak beste. Uste dut egunen batean erretiratu beharra nuela, eta hau da egiteko momenturik egokiena».

Prostek bere laugarren titulua eskura dezake bihar Portugaleko Sari Nagusian. 1 Formularen duen presioa eta arriskua baztertu egin nahi ditu Prostek. «Uste dut kirol honi asko eman diodala, kirol ho-

nek niri asko eman didan bezala». Williams-Renault etxeko partaide guztiei ere denboraldian zehar eginiko lana eskertu nahi izan zien. «Zoragarria izan da benetan Williams-Renaulteko guztiekin lan egitea».

Frank Williams taldeko jabeak, bere aldetik, Alain Prostek eginiko denboraldia aipatu zuen eta momentuz datorren denboraldirako taldean izango diren gidarien izena ez duela azalduko aurreratu zuen.

Atzo eginiko lehen entrenamenduetan izandako emaitzei dagokienez, Estorileko zirkuituko errekorra ondu zuen Alain Prostek.

KIROLDEGIA

PILOTA

LABURREAN

Marino Lejarreta.

SIMAL

Lejarretarentzat aurtengo Biperraren Saria

L.E. / BAIONA

Ezpeletako Biperraren Kofradiak urtero ematen duen Biperraren Saria aurtan Marino Lejarreta txirrindulari bizkaitarrari eman- go dio «bere karrera eder osoa- rengatik». Urriaren 24ean Ezpe- letan iraganen den egunean ja- soko du bere Saria.

Biperraren Saria 1971n eman zen lehendabiziko aldiz. Orduan Serga Cayk jaso zuen. Iaz Pascal Ondarts Miarritzeko rugby- lari aipatuak ukan zuen, honen kirolari karrera ederra nahi zutelarik sariztatu.

Atzo jakinarazi zion albiste- a EGUNKARIARI Ezpeletako auza- pez eta Biperraren Kofradiako burua den Mixel Darraiduk. Sa- ria, urriaren 24ean, meza nagusi- tik landa emango da, Herriko Etxearen sahetsean, Biperraren Kofradiako kide berriak sartuko direlarik. Biperraren Saria Ma- rino Lejarretaren pizua izango du- ten 'tokiko produktuez' osatua da. Biperraren Kofradia bilduko den egunean Euskal Herri guzti- ko Kofradiak gomit dira, horrela jende asko bilduko delarik.

Munduko txapelketaren finala jokatu da gaur Miarritzen

Lejardi eta Zezeaga ariko dira San Mateo sariko azken partiduan

Pilota partidu ikusgarriak jokatu dira gaur Miarritze eta Logroño-ko frontoietan. Alde batetik, Mitxelena eta Pedrouzo, Txikito-Felix eta Arriaga-Elorza bikoteek jokaturiko finalerdiko garailearen kontra ariko dira Munduko Zesta Txapelketako finalean gaur gauean. Bestetik, Lejardi eta Zezeaga, Retegi-Santi eta Titin-Beloki bikoteek jokaturiko partiduko irabazlearen kontra izango dira San Mateo sariaren finalean bihar.

RAMON BASALDUA / BILBO

Pilotazaleek pozik egoteko arrazoiak dituzte gaur, izan ere sekulako partiduko izango baitu- tuzte ikusgai. Alde batetik, Eus- kal Telebistak Munduko Zesta Txapelketako finala eskainiko du zuzen-zuzenean Miarritzeko Euskal Jai frontoitik. Bestetik, Espainiar telebistako bigarren kateak zuzenean eskainiko du San Mateo txapelketako finala Logroño-ko Adarraga pilotale- kutik.

Zesta txapelketari dagokio- nez, Mitxelena eta Pedrouzok sekulako ezustea eman zuten, he- renegun jokaturiko finalerdian Ricardo Alberdi eta Ramon Aranburuk osaturiko bikotea kanporatu zuten. Etxebarria- ko aurrelaria eta Gernikako atze- laria ziren finalera pasatzeko fa- borito nagusiak, baina azkenean amore eman zuten Iparraldeko

Remen-Retolazaren ondorengoak ezagutuko dira gaurko finalean. BAYO

bikotearen aurrean. Txikito Boli- bar eta Felixek atzo jokatu zuten bigarren finalerdia Ernesto Arriaga eta Julian Kaltzakorta 'Elorzaren' kontra. Eskuz pilo- tako San Mateo txapelketari da- gokionez, Manu Lejardi eta Joxe Mari Zezeagak finalerako txar- tela eskuratu zuten, Urionaguena eta Ladis Galarzaren kontra 22-20 irabazi ondoren. Uberako pilotaria egun dagoen atzelarik indartsuena da eta bere nagusi- tasunak erabakitzen ditu partidu gehienak. Retegi eta Santik, Titin eta Belokiren kontra jokatu zuten bart bigarren finalerdia.

JAIALDIAK

Gaurko partidukoak

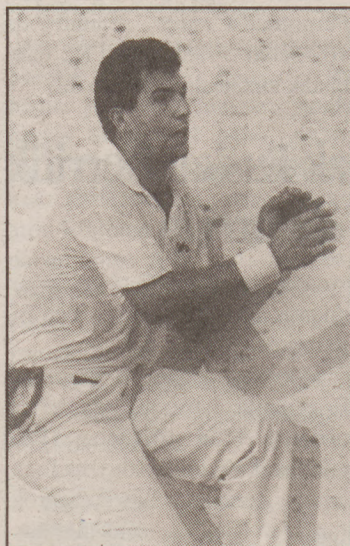
GALARRETA. 16.00. J. Le- kunberri - Ekiza / Iñigo - Lizaso. Matxin II - Saldias / Arregi - Aiz- puru. Lezea - Auzmendi / Noain - Txikuri. Aseginolaza II - Urre- tabizkaia II / Kalonje - Imaz.

EUSKAL. 16.00. Garate - Amondarain / Zubeldia II - Adin. M. Lekunberri - A. Lekunberri / Ezkurra - Eizagirre. Intxaurburu - P. Lekunberri / Ollo - Etxebe- rria. Larrañaga - Zestau / Zeberio - Soto.

MUTRIKU. 16.30. Goñi - Man- zisidor / Laka - Agirre. Gorbea - Sudupe / Elorz - Bazeta.

ADARRAGA. 19.45. Unanue - Errasti / Balerdi - Tolosa.

MIARRITZE. 21.15. Munduko Zesta Txapelketako finala.

Unanue, gaur Adarragan.

L.A

RAINEY gerritik behera elbarri geratuko da

Wayne Rainey motor gidari estatubatuarra azkenean gerritik behera elbarri geratuko da. Beraz, ez du gehiago parte hartuko motor probetan. Raineyk Italiako Sari Nagusiko 500 z.k. etako karreran istripu larria izan zuen eta hasiera batean guztiz elbarri geratuko zela pentsatzen bazen ere, itxaropenik bazegoen erabat sendatzeko. Estatubatuar hau, 500eko hiru Munduko Txapelketen jabe da ●

URDANGARIN bi hilabeterako baja ligamentuak hautsi eta gero

Barcelona eskubaloit taldean jokaten duen Iñaki Urdangarin euskal herritarra hurrengo bi hilabeteetan kantxetatik at egongo da, ezker belauneko ligamentuak hautsi dituelako. Gaur artroskopia egingo diote. Beraz, Espainiako selekzioarekin Aurre-Europarrean hiru euskal herritarrek hartuko dute parte, Josu Olalla, Aitor Etxaburu eta Mateo Garrañak hain zuzen ere ●

FERRAN LOPEZek huts egin lezake lesioa dela eta

Caja Bilbao saskibaloit talde bizkaitarreko Ferran Lopez, baseak huts egin lezake bihar Cornellaren kontra, giharretako arazoa baitu. Honela, Txus Bidorreta entrenatzaileak, badaezpada, Xabier Madina antolatzaile juniorra eraman du Kataluniarantz. Taldeko bigarren basea Alvaro Coca da ●

EEBB eta Europa berdindurik Ryder Cupen

EEBB eta Europako golf selekzioak bina berdindurik zeuden Ryder Cupeko lehen jardunaldian lerro hauek idazterako orduan. EEBB-eko garaipenak, Lanny Waddkins-Corey Pavin eta Tom Kite-Davis Love bikoteek lortu zituzten: Europakoak Ian Woosnam-Bernhard Langer eta Nick Faldo-Colin Montgomerie bikoteek ●

NEGU X GORRIAK

TOUR 93

IRAILAK ROSTOCK

25

ALEMANIA

Egunkaria

Donostiako 41.

Nazioarteko Zinemaldia

«Ez litzaidake gustatuko berriro hastea»

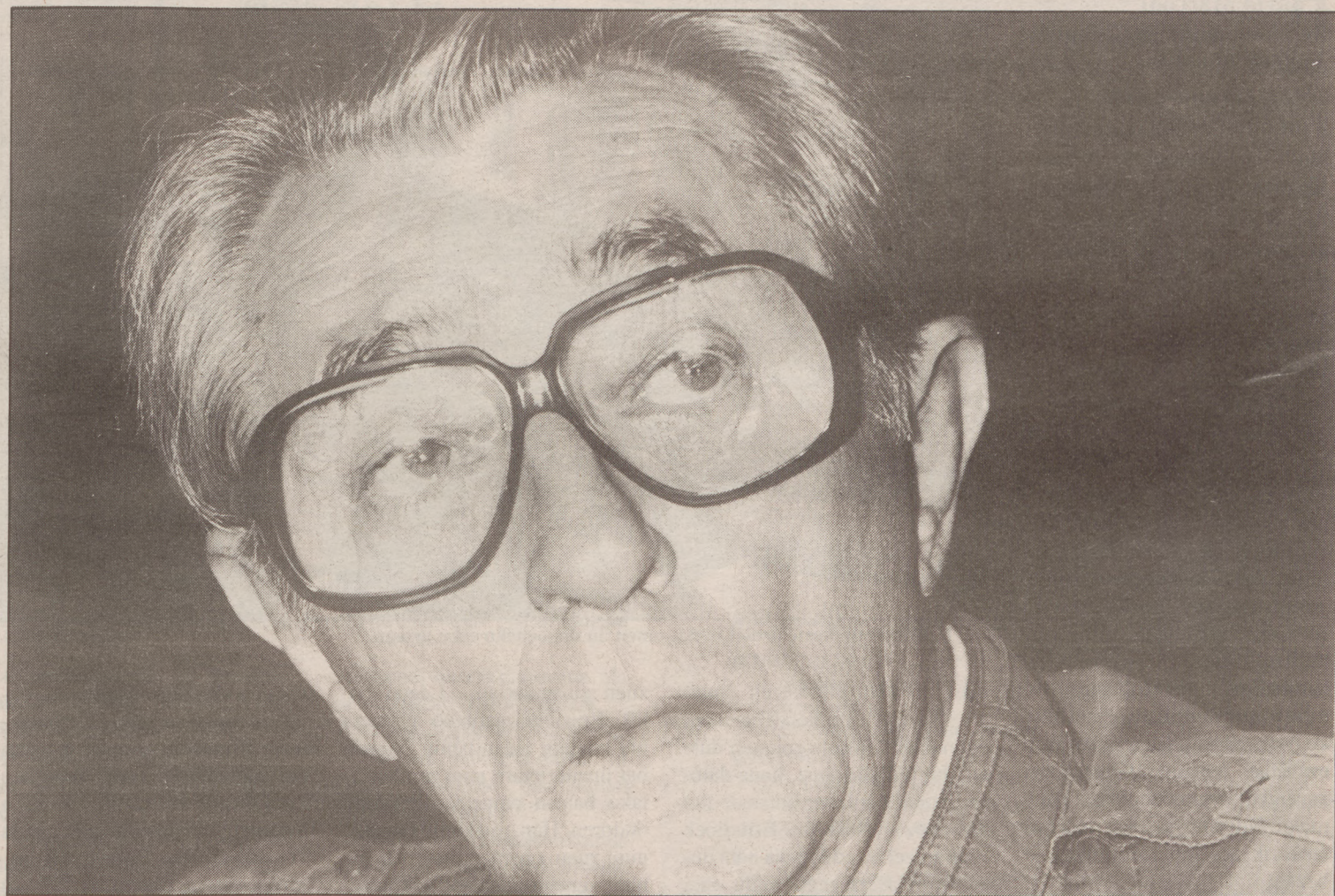
Robert Mitchum aktoreak Edward Dmytriiken eskutik jaso zuen Donostia saria

Robert Mitchum aktore Riparramerikarrak atzo jaso zuen bere karrera zinematografiko luzea omentzeko eman zaion Donostia saria. Edward Dmytrik zuzendari izan duenak eman zion saria atzo gauean Victoria Eugenia antzokian egin zen ekitaldian.

LOREA AGIRRE / DONOSTIA

Robert Mitchum aktoreak prentsurrekoa eskaini zuen atzo arratsaldean, sariak banatzeko egindako ekitaldia baino lehen. Ez zuen kontzesiorik egin. Zinismo eta ironia osoz erantzun zien bertaratu zirenen galderei. Behin baino gehiagotan errepikatu zitzaion egiatan hitz egiteko, itxurak egiten ari zelakoan. Baina idazle, musikari eta aktore zorrotz hau ez zen zurikeriatan ibili eta inteligentzia handiz eta bizitzan hamaika ikusitakoa dela jakinaraziz hitz egin zuen. Horren adibide hiru ordu laurden iraun zuen prentsaurfekoaren azken galderari erantzun ziona: «Lo kuluxka bat egingo nuke gustura orain» erantzun zion une horretan bizitzen ari zenak zer sentiarazten zion galderari.

Bere bizitzan zehar eginiko karrera zinematografiko handia eskertu asmoz jaso duen omenaldiak, «lotsatu» egiten omen du. «Hainbeste jendeak begirik kentzen ez dizunean gainetik, lintxatuko zaituzten traza hartzen diozu» gaineratu zuen. Ez zen hitz erditan ibili eta orain dakiena jakinda ere ez lukeela berriro bere bizitza hasiko aitortu zuen. «Ez litzaidake berriro hastea gustatuko. Atzera begiratzen

Robert Mitchumen iritziz, aktore lana «oso erraza da, pentsa garai guztietako izarrik handiena Rintintin izan dela».

ANDER GILLENEA

dudanean, zenbat zaldi basati montatu behar izan ditudan eta zenbat zimaurre etxeratu behar izan dudanez ikusten dut eta hori ez da errepikatzen ibiltzeko modukoa».

Zinemarekin izan duen harremanean ere ez dago ideia handi eta sakonentzako lekuri. «Lana egiten nuen eta ordaindu egiten zidaten. Hori zen jakin nahi nuen guztia. Musika konposatzea baino nahiago dut zinema. Goizeko 9etatik arratsaldeko 6etara egiten duzu lan, ostiralean bukatzen da

«Hainbeste jendeak begirik kentzen ez dizunean gainetik, egurtuko zaituen traza hartzen diozu».

lana eta ordaindu egiten dizute. Lanean zer esan eta zer egin behar duzun esaten dizute. Oso erraza da lan hau, pentsa garai guztietako izarrik handiena Rintintin izan dela». Zineman egin dituen lagun guztiak hilik dauela azaldu zuen. Marilyn Monroe

(‘River of no Return’, Otto Preminger) eta Sara Miles (‘Ryan’s Daughter’, David Lean) aktoreetaz dituen oroitzapenak azaltzeko eskatu zitzaionean zera esan zuen: «Bata bestea baino argalagoa zen».

Drogen legezkatzea eskatu

duen lehenengoetariko izan zela argitu ondoren —«liberalizatzen bada bukatu da trafikoa»—, komunikabideek berataz eman duten irudia gerruz zela esan zuen baina horrek ez dio inongo eragozpenik sortu. «Prentsak asmatu zuen nire irudia eta nik jarraitu egin nuen. Ez naiz ni prentsaren aurka joango. Konfiantza merezi ez duen pertsona, basatia eta pertsona gaiztoa nintzela esaten zen. Ez dakit horrela den. Nire emazteak behintzat 53 urte daramatza nirekin». Gizon eta aktore bezala definitzeko eskatu zitzaion: «6 oin luze, 184 libra pisua, 40-50 filme eta lauzpabost antzezlan. Bi irudiekin, gizonarenarekin eta aktorearenarekin bizi ahal izan dut».

ZITU BIZIAN

Kepa's 'txou'

BEGOÑA DEL TESO

Almodovarrek pelikularik egin izan ez balu saltzaile zoragarria izan zitekeen. Saltzaile edo iruzurtia. Iruzurti edo tratalaria. Tratalari edo arartekoa. Ararteko edo politikari makiavelikoa. Abantailazko jokalaria edo pailazo nazioartekoa. Pailazo edo sugeak sorgintzen dituzten azti horietako bat. Azti edo txotxongileroa. Auskalo zer izan ote zitekeen Almodovar zinemarik egin izan ez balu, baina inola ere ez zen geratuko Telefonican. Zin dagizuet.

Aztia da Pedro. Azti listoa. Jokalari bikaina. Tranposo maitagarria. Ostegunean, Antzoki Zaharra sorgindu zuen hasiera-hasieratik Bibi Andersen, Maria

Barranco, Eva Siva, Loles Leon eta gure Anabel Alonso gehi Alaska laguntzaile prestu zituelarik.

Pedroren berba liluragarria. Pedroren estilo bare eta zorrotza. Almodovar whiskeya edanez. Pedro Almodovar Caballero zigarroa eskuan zueneko. Pedro, Pedro, Pedro. Pedro serioa... «Penatan nago orain jada, ez baitugu sexua alaitasun osoz ospatzerik». Almodovar burlati... «Bai, sexua daukat ia tema bakarra. Zuk ez, ala?»

Francisca Caballeroren seme zinemazale... «Ez esan Donostian Jean Pierre Melvilleri eskainitako zikloa izango duzuenik urrian. Bai suertea!».

Pedro, Pedro, Pedro. Guapo. Ondo flakua. Larruzko prakak, jertse gorria, jaka berde oliba. Pedro, Pedro, Pedro. Donostiak emandako tratatu txarrak gogoan ez eta onak etengabe aipatuz.

Pedro lagunaren laguna... «Nik ‘La ardilla roja’ atsegin dut»... eta inbidiosoen zirikatzailea... «Francisco Regueiro oker dago, nik ez dut Espainiako zinema bahiturik... Portzierto, gustatuko al litzaioke Pacori nik ‘La ardilla roja’ gustuko izatea?»

Kepa, Kepa, Kepa. Bere urtebetetzea ospatu genuen Antzoki Zaharrean Telefonican telefonoak nahi adina salduko zituzkeen gizonaren urtemuga, alegia.

BERMEOKO UDALA

IRAGARKIA

Atalde inguruko, Udal honen jabetzako 21 Eremuan kokatzen diren lurzati bien salmentarako enkante agiria egiten da, lurzatiotan, etxebizitza bakarrak egin daitezkeelarik. Eskaintzak aurkezteko epea, datorren Urriaren 5eko 13 orduetan amaitzen da. Baldintza Orriak, Udaletxeko Hirigintza Sailean emongo dira.

Bermeon, 1993ko Irailaren 23an. ALKATEA

Donostiako 41.

Nazioarteko Zinemaldia

Marconi, Coppolaren ikaslea

Zuzendari estatubatuarrak 'The Harvest' filmea aurkeztu zuen Sail Ofizialean

David Marconi zinemagile estatubatuar gazteak filmeko koproduktore baten konpainia besterik ez zuen izan atzo Donostian, 'The Harvest' Sail Ofizialean eta lehiaketaren barnean aurkeztu zuenean. Francis Ford Coppola zuzendariaren ikasle honek, harekin lan egitea «esperientzia zoragarria» izan zela gogoratu zuen.

A. GOSTIN / DONOSTIA

'The Harvest' filmearen gaineko galdera eta erreferentziak, zuzendari, aktore eta filmaketaren gaineko anekdotarioaren azpian geratu ziren atzokoan David Marconik eskaintako prentsaurrekoan. Francis Coppolarekiko harremana, estreinaldi data, aktoreen egoera pribatua eta antzeko beste zenbait galdera besterik ez zituen entzun eta erantzun zuzendari estatubatuarrak, zinemaldi bukaera honetan gainontzekorik inori inporta ez balitzaio bezala.

«Maila izpiritual eta fisiko batean bereizi nahi izan dut gidogilearen pasadizoa», adierazi zuen David Marconik zinemarekiko erreferentzia gutxi horietako batean. Gidoia, berez, autobiografiko samarra da, neu ere ekoizleen aurrean atsegin izaten saiatu bainintzen orain dela gutxi arte. Estatu Batuetan oso era berezian ekoizten dira pelikulak baldin eta mundu osoko gaine-

David Marconik beste proiektu bat omen du dagoeneko esku artean.

ANDER GILLENEA

rako tokiekin alderatzen badugu. Hango ekoiztetxe guztiek egundoko kontrola eragiten dute eta, horren poderioz, hona datozen obrak kasik berdintsuak dira edukinez eta estiloz. Estudioek *look* antzekoa edukitzea nahi dute, horrela errazago saldu ahal izateko. Horri kontra egiteko bi era baino ez daude: bata, lanak oso diru gutxirekin filmatzea, eta, bestea, takilaia segurua duen zuzendari izatea, hala zeure gustuak zeure kasara jar ahal ditzazun».

FILMEAREN BENETAKO JATORRIA

'The Harvest-en' jatorrizko ideia benetako pasadizo batean oinarritzen dela aitortu

zuen zuzendariak. «Lagun batek Brasilen jazotako gertaera bat kontatu zidan behin. Morroi bat ihauterietara joan zen horrelako batean emazteaz banandu ondoren. Han emakume bat ezagutu zuen, ohera eramane, eta esnatu zenean eskuetan giltzurruna zuela ohartu zen. Hortik abiatu nintzen istorio hau kontatzeko. Pertsona baten kontra eragin daitekeen indarkeria ekin-tzarik gogorrena da hori niretzat eta pasadizioak harrapatu egin ninduen bat-batean», kontatu zuen.

Prentsaurrekoaren gainerako komentarioak filmaketaren gainekoak izan ziren, John Hustonek 'Night of the iguana' erroda-

tu zuen toki berean egina. Anekdotak-anekdota, bikote protagonista filmaketa garaian ezagutu eta maitemindu zela baieztatu zuen David Marconik. Ondoren ezkondu eta ume bat izan dutela ere azaldu zuen. Estreinaldia datorren hilean izango da, 'Como agua para chocolate' pelikulako argazki zuzendariak egin du lan bertan eta beste proiektu bat du orain buru gainean. Zuzendariak, azken batean, bi ideia besterik ez omen zituen komunikatu nahi: «Gidoia idazteko esperientzia batzuk behar direla eta emakumearen bitartez ikasten duela protagonistak bizitzen». Bera, bitartean, «alokairuan dagoen pistoleroa» bide da.

..... A. GOSTIN
'YUEH KUANG SHAO NIEN'

Zuzendaria: Yu Wei-Yen.
Gidoia: Yu Wei-Yen, Sun Jerry.
Argazkia: Lee Yi-Shu, Chu Pei-Chi. **Musika:** Hou De-Jian.
Aktoreak: Wang Qi-Zan, Caroline Lu, Ni Shu-Jun.

Amesgaiztoa

Donostiako Zinemaldiak abildade berezia izan du urterik urte azken eguneko azken ordurako zerrendako perlarik bitxiena uzteko. Iaz, urrutira jo gabe, Hungariatik ekarritako harri pusketa astun-astuna pantailaratu ziguten inolako errukirik gabe. Aurren, harri berdinari mandoen antzera berriro burukada gogorra joz, beste harri-bitxi exotiko batekin egin digute eraso, Taiwaneko produktu hau, zerbait izatekotan, exotikoa baita besterik ezean.

Errealitatearen eta ametsaren arteko desberdintasunak kontatu nahi ote zizkigun tankera hartu nion filmeari, baina momentu baterako nire buruak ez zuen gehiagorako eman eta protagonistak baino askoz jakintsuago eta argiago zirela pentsatu nuen. «Ametsa errealitatearen kontrakoa» dela errepikatu zigun pelikulak behin eta berriro, Lewis Carrollen Alice miresgarria eta Erich Fromen maitasun artea nolako den azaltzeko tentaldia egin zuen heinean. Guzti horren erdian, «heriotza bukaera ez dela» gogoraratu zigun aurretik marrazki bizidun eta ondorengotik suizida plasta dugun gizonezkoak. Horretara mugatzen da dena, besterik gabe.

Beti pentsatu izan dut pelikulen proiektzioek ametsen mekanismo oso antzekoa dutena. Filme baten bukaera eta esnatze prozesua berdintsuak dira. Aurrean amaitu ordutako, aurrera joz gero nola segituko lukeen galdetzen diogu beti geure buruari, pelikulak sekula santa amaitzen ez direlako norberaren gogoeta zorroan. Esmatzen garenean beste horrenbeste gertatzen da, geure ekintzarekin moztu dugun ametsaren akabera nolako izango ote zen irrikitan jartzen baigara sarritan.

Taiwaneko sasiproduktu hau ikusi ordutik, ordea, paralelismo horren gaineko gogoetak egiteko gogo guztiak kendu zaizkit, sanoa ez dela izango pentsatzen baitut. Fantasia, errealitatea eta ametsak gure pantaila handian agertzeko modu eta estilo hoherik izango delakoan nago, ezen bestela, ez baitugu aurrerapausorik inolaz ere emango. Lan honetan fantasia da nagusi mutiko baten burmu- nean eta bere fantasiak inguru- koekiko afektuak isladatzen ditu ametsen bitartez. Baina zinemak, gauzak horrela eta horren astun- kontatzeak ametsak baino ames- gaiztoak besterik ez dituzte eragi- ten.

'THE HARVEST'

Zuzendaria: David Marconi. **Gidoia:** David Marconi. **Argazkia:** Emmanuel Lubezki. **Musika:** David Allen. **Aktoreak:** Miguel Ferrer, Leilani Sarelle, Harvey Fierstein, Henry Silva.

David Marconi zuzendari gazteak irakasle apartekoak izan zituen joan zen hamarkadan eta ikasgai ezin aproposagoak jaso ditu bere *opera prima* honi ekin aurretik. Gaur egun eduki litekeen maisurik egokiena izan duela baieztatzea ausartuko nintzateke lasai askorik, Francis Ford Coppola zinemagilearen agindupean egin baitzuen lan haren bi pelikula nahikoa enblematikotan: 'Outsiders' eta 'Rumble Fish'. Bigarren unitatea zuzendu zuen azken pelikula honetan eta haregandik ikasten hasita, erruz ikasi zuela aitortu zuen atzo bertan.

Horrelakoak entzun eta 'The Harvest' bezalako pelikula bat

ikus ondoren duda-muda eta erreparoz gainezka nauzue, ordea, Marconik bere kabuz jaso dituen ikasgai nagusienak Coppolaren betidanik izan duen pretentsio neurri gabera mugatu baitira soil-soilik. Baina Coppolaren pretentsioak gogotik bete diren bitartean, Marconirenak hutsean geratu dira, hormaren kontra jo baitu bete-betean gidoi handinahi, nahasi eta aldrebes baten eraginez.

Filmeak gidogile baten pasadizoa jaso nahi du. Gainera, gidoiaren gaineko epilogo batez itxiko da, hots, gidoia egiteak giltzurruna batek adina balio duela. «Edozer gauzatzat idazteko gauza naiz diruaren truke», dio protagonistak eszena batean, adibidez. Marconi Coppolaren eskolako bada

ere, bestelako eraginak nabari zaizkio bere estilo ilun eta barrokoari zinemarekiko erreferentziaz josita dagoen honetan. Cohen anaiak eta beren 'Barton Fink' sonatua edo David Lynch mundu kaotiko-anonimoa ageri dira tarteka, 'Basic Instinct-eko' irudiak ondoren, klasikoan aipu bat edo beste lantzean behin.

David Marconiren gidoiak, gidogilea idazten ari den errealitatea eta gidogilearen beraren errealitatea uztartu nahi ditu ariketa nahikoa rokanbolesko baten bitartez. Asmoa kurioa da alde horretatik, baina emaitza oso traketsa, sekuentzia eder batzuen ondorengotik bi-deoklip merke eta horteroak elkartzen baititu, protagonistak neskaren alua aho batean duela,

txofer egiten dueneko, batez ere. Jite horretako eszenak behin baino gehiagotan errepikatuko dira, protagonistaren eta, itxuraz bizitzarako grina piztuko dion emakumearen artean gertatzen diren ia guztiak antzeratsukoak baitira, zeluloidearen eta ikusleen berotasun graduen tenperatura gora-behera.

Errealitatearen eta fikzioaren arteko uztarketa behartuegia da gauza onerako, gainera, bukaera bezain behartua. Marconi gozo dabil ur txiki eta bareetan, baina barrura sartu denean ito egin da ikuslea batere busti gabe. Beharbada bere egin du protagonistaren filosofia eta dirua kosta lain kosta eskuratzearren edozer idazteko gai izan da. Giltzurruna galdu gabe.

Gidoiaren balioa

Donostiako 41. Nazioarteko Zinemaldia

ANE MUÑOZ

'UN, DEUX, TROIS SOLEIL'

Zuzendaria: Bertrand Blier. **Gidoia:** Bertrand Blier.
Argazkia: Gerard de Battista. **Aktoreak:** Anouk Grinberg, Marcello Mastroianni, Olivier Martinez, Myriam Boyer.

Victorinen joko hysterikoa

ZABALTEGI

Paretarantz begira dagoen Victorine, «soleil» esan, atzera begiratu eta mutilez inguratutik azalduko da bat-batean.

Filme osoan zehar ere hala azalduko zaigu neskatxo txorotxo hau: Victorinek familia berezia dauka, gaztetxo denetik bere izakera zein portatzen erabat eragingo duen familia, alegia. Aita, Mastroianni alkoholzalea. Beti dago edana, beti mozkor. Era berean, ama ere samarra dago, zuzendariak filme hasieran erakusten digun bezala.

Eta filmearen hasiera bera ere ama bezain eroa da. Esan, zer ari da emakume heldu bat ikastola batean garrasika, zortzi urteko haurrez inguratuta, eta beste ikasle bat balitz bezala eserita?

Anaia pila dauzka Victorinek ere. Etxean, edo hobe esanda familian, sartu eta atera dabilta azukoko haur guztiak, bertan jantzen eta tratatu hobea emango zaiela bai baitakite.

Ez du inondik ere zentzu kronologikorik errespetatzen; adinaren jokatu, bat-batean Victorine haur bihurtuko da, hil duen bere senargaia ere handik sei bat urtera bizirik azalduko da, aita hil ondoren berpiztu eta elkarrekin joango dira etxera...

Blier zuzendariak kontatzen digun istorioa ez da batere sakona, hilek bizirik dirauten mundu honetan hogeita bost urteko nes-

Mastroianni eta bere familia 'Un, deux, trois soleil'-eko eszena batean.

kak bat-batean bat, bi, hiru eta... laugarrena zenbatzerako, hamabi zitueneko garaira itzuliko da, konturatu orduko berriro ere handitu egingo delarik Anouk Grinberg.

Mugimendu eta interpretazioan exageratuegi iruditzen zaidan aktorea da Anouk, eta egia esan berak interpretatzen duen neskatoari begira jarduteak bat baino gehiago nerbiotatik jarriko du ziurrenik.

Edukiari dagokionez, afektibitatearen gaia da puntu zentrala filme honetan. Maitasuna, goxotasuna, harremanak aztertuko ditu zuzendariak bertan: ama eta

alabarena, aita eta alabarena, alaba eta gizonezkoak, haurrak eta Victorine... Egoera dispartatuak nagusi dira, zentzurik gabeko situazio barregarri exageratuak etengabeak izanik.

Beraz, azkenik eta esan bezala, zenbait gag barregarri baduela iruditzen zaidan arren, orokorrean ez da gustu handiz eginiko filmea, txabakanoa ere bilakatzeko den unerik ez delarik bertan faltako. Dena den, besterik gabe pantaila aurrean ordu t'erdia igarotzeko juxtu-juxtu onargarria deritzot. Baina ez da birritan ikustea gustatzen zaidan horietarikoa.

BERTHA GAZTELUMENDI

'THE LAST BOLSHEVIK'

Zuzendaria: Chris Marker. **Gidoia:** Chris Marker. **Musika:** Alfred Schnittke. **Muntaketa:** Chris Marker.

Zoragarria, benetan

ZABALTEGI

Chris Marker dugu Robert O. Flaherty edo Griersonen berak bezalaxe dokumentalgintzari buldakada handia eman zioten horietako zinema gizon imeresgarria.

1962an egindako 'La jetée' filmeak jeneroa irauli zuen eta geroko lanek bere ibilbidea jorratu zuten. Yves Montand, Andrei Tarkovski eta Akira Kurosawaren erretratu zinematografikoak ezagutzen den Aleksander Medvedkin (1900-1989) sobietar zinemagilearen gainean egindako erretratu omenaldia dugu bere azken lana.

'The last bolshevik' bukatzeaz dagoen mende honen gaineko gogoeta ideologikoa, politikoa

eta artistikoa da batetik eta komunista konbentzitu baten urratsen atzetik bildutako ehundaka testigantza, elkarriketa eta burutapenen puzzle esanguratsua bestetik.

Aleksander Medvedkinek bere herriarekiko zuen konprometuzari leiala izanez gertakarien epizentroan zen beti, Urriko Iraultzan parte hartuz edo geroko hogeita hamarrekiko hamarkadako herri eraiketan gogoz inplikaturik. Zinemagile modura ere esan daiteke bere sasoi edo garaia aurretik ibili zela beti, bere baitan zeraman sormen indarrak 'Happiness' filme polemikoan biltzen delarik.

'The last bolshevik-ek' zinemaren historiari dagozkion hainbat zinemagileren irudiak

eskaintzen ditu, Einsenstein, Pudovkin, eta A. Medvedkinen irudi antologikoak hala nola arxibo heldugaitzetan egoten diren altxor preziatuak. Izan ere, zinemaldiak eskaintzen duen bixi honek bere disdura galdu zuen Babel dorrean bezala, produktu ulertezin bihurtu zenean. Filmea ingelesez zetorren, hartara itzulpen elektronikoa prestatu zuten guztion lasaitasunerako, baina hau nire gaurko burua baino okerrago zebilen. Aparailu elektronikoa utzitako hutsuneak betetzeko bat-bateko itzulpena erdi inprobisatu zuten, bi akatsekin: bat, aurikular nahikorik ez zegoen ikusle guztientzat, eta, bi, itzultzaileak hiru esaldietatik bat edo gutxiago itzultzen zuen. Zoragarria benetan!

GAURKO PROGRAMA

SAIL OFIZIALA

VICTORIA EUGENIA ANTZOKIA

09.00 "IN THE LINE OF FIRE" Zuz.: Wolfgang Petersen (EEBB) 123'
20.30 "IN THE LINE OF FIRE" Zuz.: Wolfgang Petersen (EEBB) 123'
KLAUSURA - LEHIKETATIK KANPO

ASTORIA 3

16.00 "THE HARVEST" Zuz.: David Marconi (EEBB) 95'
18.15 "MOONLIGHT BOY" Zuz.: Yu Wei-Yen (Taiwan, Txina) 95'
20.30 "THE HARVEST" Zuz.: David Marconi (EEBB) 95'
22.30 EMANALDI BEREZIA, EUSKAL MEDIA SARIA
01.00 "IN THE LINE OF FIRE" Zuz.: Wolfgang Petersen (EEBB) 123'

ZABALTEGI

ANTZOKI ZAHARRA

10.00 "NEUES DEUTSCHLAND" Zuz.: Dani Levy, Maris Pfeiffer, Gerd Kroske, Philip Gröning eta Uwe Janson. (Alemania) 104'
12.15 "THE WRONG MAN" Zuz.: Jim McBride (EEBB) 104'
16.00 "THE AGE OF INNOCENCE" Zuz.: Martin Scorsese (EEBB) CLAUSURA
18.30 "IL GIOVANE MUSSOLINI" Zuz.: Gianluigi Calderone (Italia, Alemania, Espainia, Txekoslovakia) 280'
24.00 EMANALDI BEREZIA, GAZTEDIAREN SARIA

ASTORIA 1

17.30 "UN MURO DE SILENCIO" Zuz.: Lita Stantic (Argentina) 104'
20.00 "NEUES DEUTSCHLAND" Zuz.: Dani Levy, Maris Pfeiffer, Gerd Kroske, Philip Gröning eta Uwe Janson. (Alemania) 104'
22.30 "THE AGE OF INNOCENCE" Zuz.: Martin Scorsese (EEBB) KLAUSURA

PETIT CASINO 2

17.00 "POINT DE DEPART" Zuz.: Robert Kramer (Frantzia)

ASTORIA 6

20.30 "THE WRONG MAN" Zuz.: Jim McBride (EEBB) 104'

WILLIAM A. WELLMAN

PETIT CASINO 1

17.15 "LAFAYETTE ESCADRILLE" (EEBB, 1958) 93'
22.00 "YELLOW SKY" (EEBB, 1948) 98'
24.00 "BUFFALO BILL" (EEBB, 1944) 90'

ASTORIA 4

17.15 "WESTWARD THE WOMEN" (EEBB, 1951) 116'
19.45 "THE CALL OF THE WILD" (EEBB, 1954) 147'
22.45 "TRACK OF THE CAT" (EEBB, 1954) 102'

ASTORIA 5

22.30 "THE OX-BOW INCIDENT" (EEBB, 1943) 75'

ASTORIA 7

19.30 "GOODBYE MY LADY" (EEBB, 1956) 95'
22.15 "LAFAYETTE ESCADRILLE" (EEBB, 1958) 93'

GURE BIZITZAKO EHUN URTERIK ONENAK

PETIT CASINO 2

20.00 LILLIAN GISH (aktorea) "THE WIND" Zuz.: Victor Seastrom (EEBB, 1927) 80'
22.45 CLIFTON WEBB (aktorea) "LAURA" Zuz.: Otto Preminger (EEBB, 1944) 88'

VIDA PETIT CASINO 3

16.30 CONRAD VEIDT (aktorea) "THE THIEF OF BAGHDAD" Zuz.: Alexander Korda (Erresuma Batua, 1940) 109'
22.00 HARRY WARREN (musika operatzailea) "FOOTLIGHT PARADE" Zuz.: Lloyd Bacon, Busby Berkeley (EEBB, 1933) 104'
24.00 WILLIAM DIETERLE (zuzendaria) "THE HUNCHBACK OF NOTRE DAME" Zuz.: William Dieterle (EEBB, 1939) 115'

ASTORIA 6

16.00 CHARLIE CHASSE (aktorea) MABEL NORMAND (aktorea) Laburmetraiak Mack Sennetenak 100'
18.30 ALBERT PREJEAN (aktorea) "SOUS LES TOITS DE PARIS" Zuz.: Rene Clair (Frantzia, 1930) 95'
23.00 ARTHUR HORNBLow Jr. (ekoizlea) "THE ASPHALT JUNGLE" Zuz.: John Huston (EEBB, 1950) 112'

ASTORIA 7

17.00 WALTER ROHRIG (zuzendaria-zuzendari artistikoa) "DAS KABINETT DES DR. CALIGARI" Zuz.: Robert Wiene (Alemania, 1920) 48'

PETIT CASINO 1

19.30 VICTOR MILNER (argazkilaria) "THE LADY EVE" Zuz.: Preston Sturges (EEBB, 1940) 94'

ZINE TXIKANOAK

PETIT CASINO 3

19.00 18. PROGRAMA: INDEPENDIENTEAK (V)
"BALLAD OF AN UNSUNG HERO" Zuz.: Isaac Arstenstein (1984) 29'
"BREAK OF DAWN" Zuz.: Isaac Arstenstein (1987) 100'

ASTORIA 5

17.15 20. PROGRAMA: TXIKANOAK HOLLYWOODEN (II)
"LA BAMBA" Zuz.: Luis Valdez (1987) 108'

MADE IN SPAIN'93

ASTORIA 2

17.00 "EL MAESTRO DE ESGRIMA" Zuz.: Pedro Olea 91'
19.30 "ORQUESTA CLUB VIRGINIA" Zuz.: Manuel Iborra 85'
22.15 "EL AMANTE BILINGÜE" Zuz.: Vicente Aranda 99'

ASTORIA 5

19.45 "LA ARDILLA ROJA" Zuz.: Julio Medem 114'

Donostiako 41.

Nazioarteko Zinemaldia

■■■■■■■■ ANE MUÑOZ

'UN MURO DE SILENCIO'

Zuzendaria: Lita Stantic. **Gidoia:** Graciela Maglie, Lita Stantic.
Argazkia: Felix Monti. **Musika:** Nestor Marconi. **Aktoreak:** Vanessa Redgrave, Ofelia Medina, Lautaro Murua.

Basakeria nahasia

Ekoizpengintzatik zuzendari-tzara aldatuz, filme honen errealizaziora bultzatu zuen arrazoi bakar eta hutsa sekula zinemaratua izan ez den gai bati buruzko istorio bat kontatzearen beharra dela azaldu du Lita Stanticek. Hau da, oroi-menak duen indarrari ezin aurre egitea, ahaztu nahi eta ezina da berak istorio baten bitartez isladatu nahi izan duena, horretarako maiz zinemaratu den Argentinako diktadura garaian kokatuz istorioa.

Vanessa Redgrave Argentinara filme bat egitera doan zinemagilea izango da; han, gaur egun askok oraindik ahaztu ezin duten desagertuen diktadura garaia buruzko istorio eta testigantzak bildu eta azkenean Silvia deituriko emakumearen gazte zeneko esperientzia gogorra aukeratuko du filmatzeko. Silvia da biktima erreala, eta Ana filmearen barnean errodutzen ari den filmean azaltzen den protagonista. Silvia Lita Stantic zuzendariaren protagonista, Ana berriz, Vanessa zuzendariarena.

Zinta argentinarraren arduradunak Silviaren iragan gogorra Anaren bitartez kontatuko digu, hau da *flash back*-aren erabilera berezia eginez, Vanessa Redgraveren filmaketa horren bitartez hain zuzen.

Tarteka zuri-beltzeko dokumental puskak gehitzen dizkio Stantic errealizatzailerak bere istorioari; dokumentu historiko gisa ez dago gaizki, baina ez dut uste nik iragana ahaztu nahi eta ezin duen emakume baten istorioari buruz ari garenean hainbeste informazio behar dugunik. Argentinak bizitako hondamenezko basakeria hura ezagutzen dugu jadanik, ezta?

Aldi berean oso nahasia dago dena, nire komentario hau baino nahasiagoa, benetan. Pertsonaiak eta istoriaren kokapena bera definituegiak ez daudela ere esango nuke, azken finean ekoizle honen zuzentzeko beharraren helburua ez dut uste bete duenik, eta bete badu ere, ez dakit nik zein punturaino merezi izan dion, ikusle modura niri behintzat geldiak, tristeak, ulergaitzak, astunak, aspergarriak... iruditzen baitzaizkit areto ilun eta isil honetako pantaila handiaren aurrean igaro ditudan ia bi orduak.

Pedro Almodovarrek eta 'Kika' filmeko aktoreek egundoko ikusmina sortu zuten herenegun gauean Donostian.

ANDER GILLENEA

Kutretasunaren gaua

Pedro Almodovar zinemagileak omenaldia jaso zuen herenegun Donostian

Donostiako Zinemaldiak Omenaldia egin nahi izan dio Pedro Almodovarri. Mantxako zuzendariaren merituak onetsi nahian, bere lehen luzemetraia osorik eta azkenekoaren zatitxo bat pantailaratu ziren. Oro har, nahiko eskasa eta probintzianoa izan zen omenaldia, ezer berezirik eskaini ez zuena, luzemetraia kutre bat ez bada.

LOREA AGIRRE / DONOSTIA

Beste edozeren gainera zer-bait argi geratu bazen, zuzendariak nahikoa meritu duela da. Batetik super 8 formatoan errodatutako estreineko luzemetraia hori uste baino kutreagoa gertatu zelako, gaiaz eta 'errealizazioaz'

aparte, materiala nahiko zaharkitua zegoelako. Almodovarrek ere, hastapenean zinema zer zen arrastorik ez zuela argi geratu zenez, bide luzea egin duela argi geratu zelako. Bestetik —Almodovar izanagatik ere— horrelako azpiproduktu bat gaur egun pantailaratzeko nahikoa meritu eta balore behar delako.

Segurtasun handiko gizona da Almodovar, bestela ezin uler liteke tankera horretako filmea 16 urteren buruan pantailatzera ausartzea. Erreakzio normalena zinema aretoa hutsik geratzea litzateke halako zinema-zaborraren aurrean. Luzemetraiaren meritu bakarra sinaduran dago, hori ez balu atzo primeran pasatu zuten horiek ere nazkatuta hanka egingo baitzuten. Almodovar bera aktore lanetan ageri den luzemetraia honetan «oso melodrama miserable eta kutrea» ageri da zinemagilearen beraren hitzetan. Ez nago printzipioz kutre-

tasunaren aurka, baina bai merkea betegarri gisa erabiltzen de-nean. Eta atzoko omenaldia horrelako zerbait izan zen, adarjotze traza hartu nion zenbait unetan.

'Kika' azken lanaren aurrerapenak, berriz, ez zituen apenas hamar minutu iraun, hogeikoa izango zela esan zuten arren. Hainbat eszenaren muntaketa azkarra baino ez zen eta zuzendariak lan izugarriarekin dabilela adierazi zuen, erakusketa labur hau justifikatzeko.

ALMODOVAR ETA BERE IRONIA

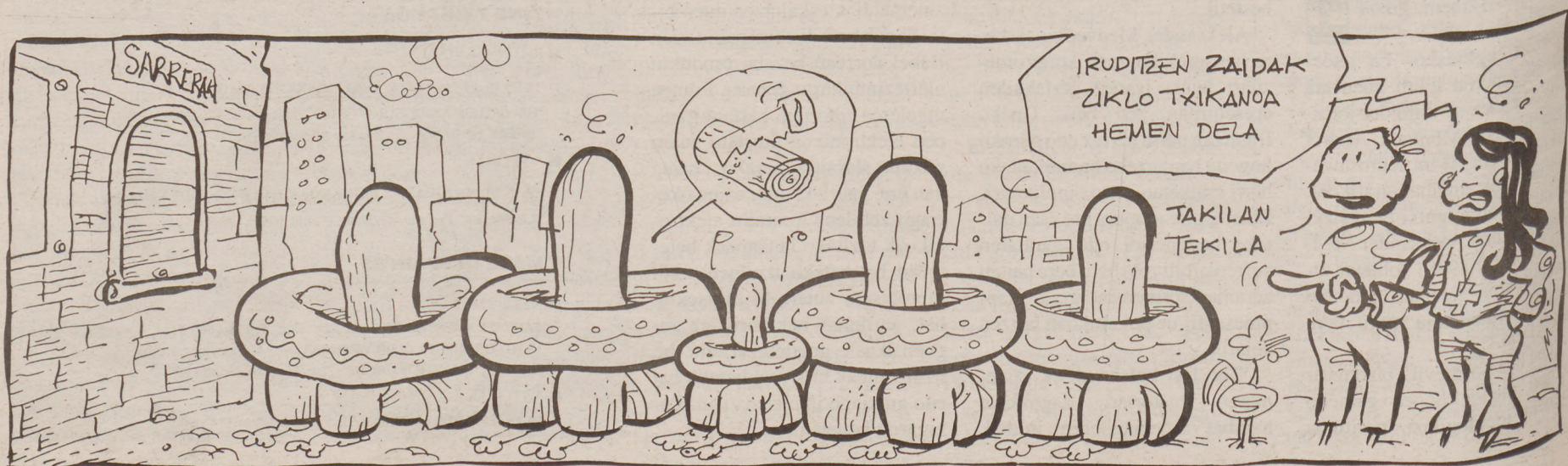
Beraz kutretasun merke eta glamour-gore-z bete zen Antzoki Zaharra. Almodovarrek jendearen galdera guztiei ironia handiarekin erantzun zien taulan jarritako eserleku horiska batean eserita. Telebistako *reality show*-ak, Bibi Andersekin ezkondu behar duen —ez, asma zitekeen moduan—, se-

merik izan behar duen, sexoarekin obsesionatuta bizi den —«bai noski, zu ez ala?»...

Gauerdia igaro eta berehala, Almodovar neska guztiak 'Zorionak zuri' kantatuz eta tarta bat eskuetan agertu ziren taula gainera. Kasualitatez gaur Almodovarren urtebetetze eguna da. Eva Siva, Alaska, Maria Barranco, Bibi Andersen, Rosi de Palma, Loles Leon, Julieta Serrano eta Anabel Alonsok —zein baino zein almodovarrago; denek eskertu zioten Midas erregea balitz bezala tratatu zuten honi, aukeratu izanak.

Kontua da Almodovarrek izugarrizko jakinmina sortu zuela, etxeko zapatiletan ibiltzekoa den zinemaldi honetan. Almodovar bere neskekin Donostiara iritsi zenean iskanbila sortu zen Maria Cristina hotellean, «zinemadaldiko garai onetan bezala» zioen erretiratu batek.

ZINEMAZTOPE

Mattin

Donostiako 41.

Nazioarteko Zinemaldia

«Scorsese eta Besson ditut gogoko»

Rosanna Arquette aktoreak Tarantinoren hurrengo proiektuan lan egingo duela aurreratu zuen

Martin Scorsese eta Jean-Luc Besson bere zuzendaririk gustukoenak dituela aitortu zuen Rosanna Arquette aktore estatubatuarra, Zinemaldira egin duen bisitaren barnean atzo arratsaldean eskainitako prentsurrekoan. Aktoreak Jim McBrideren 'The Wrong Man' azken pelikula aurkeztu du aurten Zabaltegi sailaren barnean.

B. GAZTELUMENDI / DONOSTIA

Rosanna Arquette aktorea nahikoa mesfidati agertu zen atzo arratsaldean komunikabideen aurrera eta hitz-jario labur eta totel baten bidez erantzun zien Maria Cristina Hotelaren aretoan pilatutako kazetari guztiei. Jarrera uskur, serio eta isila erakutsi zuen aktoreak eta argazkilariei ere ez zien prentsurreko barnera sartzen utzi. «Neure burua tuntun samar ikusten dut hemen goian eserita», adierazi zuen halako batean.

Martin Scorsese eta Jean-Luc Besson bere zuzendaririk gogukoenak dituela gogorarazi zuen aktoreak Donostian. Arquettek aurrenekoaren 'After Hours' komedia historiko eta ederreko protagonista nagusia izan zen eta zuzendari frantsesarekin 'Le Grand Bleu' abentura eder, erromantiko eta 'itogarria' filmatu zuen Jean-Marc Barr eta Jean Renoren konpainian. Batak zein besteak irakatsi diote gauza onik: «Scorsese bezalako zuzendariak gustuko ditut, gertutik ezagutzen duen jendeari ematen baitizkio oro har bere lanetako rolak. Aktoreak goitik behera kontrolatu eta menderatu nahi dituzten zuzendariak ez zaizkit gustatzen, horrek egundoko segurtasun eza ematen baitio aktoreari. Askata-

Rosanna Arquette, 'Le Grand Bleu' filmeko protagonista. A. GILLENEA

sun osoz lan egitea dut gogoko. Eta Besson, berriz, mutiko zoragarria dela iruditzen zait. Bera-ekin lan egitea oso berezia izan zen niretzat, kamera aurrean jartzen nintzen aurrenetako aldia baitzen. Aktore onekin aritzea gustatzen zaio, gainera».

Bi pelikula horiek filmatu orduko, Rosanna Arquette Hollywoodeko makinariaren erdira barneratu da eta hara «ongi moldatu» dela azaldu zuen atzo. «Hollywood asko aldatu da», adierazi zuen. «Dirua egitea besterik ez zaio interesatzen eta hori

nahikoa penagarria da ni bezalako profesionalentzat. Filme txiki eta liluragarriak egitea atsegin dut, baina, gaur egun, lana Hollywooden dago eta edozer-tara egokitu behar duzu. Nolanahi dela, seguru eta libre sentitzen naiz une honetan».

MATXISMOA ETA JIM MCBRIDE

Azken urte hauetan luze eta zabal atera den gai baten gainean aritu zen ondoren aktore estatubatuarra, matxismoaz, alegia. Bere iritziz, «gidoiaren arabera dabil arazoa-

ren mamia, beti eragozpenak izango baldin badira ere. Biluzik agertzeko agindua ematen badi-date bete egingo dut, baina sarri askotan *bussines* deitutakora makurtzen da afera hori. Jim McBriderekin, esate baterako, ondo baino hobeto konpondu naiz». Zentzu horretan, emakumeentzat egun zuzendari izatea oso zaila dela argitu zuen, «oso onak direla frogatu behar baitute halaberharrean. Niri, berez, halakorik ez zait batere inporta, zuzendaria ona ala txarra den jakitea baizik».

Aktoreak Jim McBrideren 'The Wrong Man' azken luzemetraia ekarri du Donostiara. Pelikularen filmaketa lana oso gogorra dela aitortu zuen, «esperientzia interpretatibo oso bete izan delako. New Yorkeko *medium* batekin ibili nintzen errodatzen hasi aurretik. Hala eta guztiz ere, oso gogoko dut dramak egitea».

Arestian aipatutako zuzendari bikoteaz gainera, Woody Allen, Pedro Almodovar edo Jean-Jacques Beneixen aginduetara egotea gustatuko litzaioke Rosanna Arquettek, «eta Wim Wendersen mendera ere bai». Dena den, 'Reservoir Dogs' thriller gogorra zuzendu zuen Quentin Tarantinoren zuzendaritzapean ariko da aurki, haren hurrengo proiektuan parte hartuko baitu aktoreak. Atzetik aktore belaunaldi ona datorrela onartu zuen, gainera, eta horien artean, «nire ahizpa iruditzen zait talentu handiena duena».

Pentsurrekoa bukatu baino lehen, zineman eman zituen aurreneko urratsak gogoratu zituen Rosanna Arquettek: «Bette Davis-ek lortu zuen nire estreineko lana eta sekula santan ahaztuko ez dudana zerbait kontatu zidan: 'Ezinezkoa da harreman bati eutsi eta aldi berean lan egitea. Bien artean aukera egin behar da, nahitanahiez'».

AUKERA AUKERAKOAK

SAIL OFIZIALA

'IN THE LINE OF FIRE'

(Wolfgang Petersen)

Lehiaketatik kanpo emango da filme hau. Bere lanbideak harreman pertsonalak urratu dizkion zerbitzu sekretuko kidea da protagonista. 1963an izan zuen porrotarekin obsesioaturik bizi da: Kenned-yren segurtasunaren ardura-dunetako bat zen orduan.

ZABALTEGI

'THE AGE OF INOCENCE'

(Martin Scorsese)

Iragan mendearen azken parteko New Yorken kokatzen da ekintza. Newlandek May bere emaztegaiaren eta ezagutu berri duen Ellen liluragarriaren arteko aukera egin behar du, ezagutzen eta menderatzen duen munduaren eta mundu liluragarri ezezagun baten arteko aukera, alegia.

'IL GIOVANNI MUSSOLINI'

(Gianluigi Calderone)

Benito Mussoliniren gaztaroaren berri ematen digun filme hau hiru kapitulu osatutako telesail laburra da. Mussolini sozialista, handinahi, odolbero eta neskazalea erakusten digu.

100 URTE ZORAGARRI

'SOUS LES TOITS DE PARIS'

(Rene Clair)

Pariseko kaleko kantari baten istorio triste eta goibela. Pola izeneko emakumeaz maiteminduta dago, baina ezinezkoa zaio bere amodioa eskuratzeara.

ZINEMA TXIKANOA

'BREAK OF DAWN'

(Isaac Arstenstein)

Hollywoodeko zinemagintzak txikanoei buruz sortutako estereotipoak ezeztatzeko ahalegina agertzen du filme honek.

Marko konparaezinetik

INES INTXAUSTI

Home, sweet home

Gaur *Festibala* bukatutzat eman dezakegu eta asko izango dira ospatzeko motiboak dituztenak. Bat Manuel Perez Estremera Donostiako Zinemaldiko zuzendari nagusia izango da. Gizon honek diskrezioz eraman du bere lehen urteko lanaren ibilbidea. Ez da izan inoiz ahaztuko ez dugun zinemaldi memorabilia, ezta gutxiago ere, baina ez da inor ausartu oraingoz diskrezioa akats izan daitekeela esaten. Austeridadea itzuli da iraileko aste honetan bere garai emankorrenetan bezalaxe. Ez da, beraz, Estremera *advenedizo* bat materia honetan eta eskerrak ez due-
la, bere aitzindari batzuk bezala, aberats

berrien jarrera probintzianoa aukeratu, gustu txarra agerian uzteko. Gaurtik aurrera inoiz baino lasaiago lo egin dezake Estremera tokorrazaleak. Eta politikariek, beren aldetik, otoi egin dezatela, hasi berria den zorte aldi honek jarraipena izan dezan.

Aipagarriak izan dira, bestalde, desagertu diren ekitaldi edo jaiak, aurrezteko politikaren barruan. Prentsari urtero eskaintzen zioten bazkari edo afari famatua ez da aurten ospatu. *Ekuador* garaian izaten zen, eta kritikoak sabeletik hasita ados izateko egiten zela zirudien. Edizio honetan, berriz, ez zuten pentsatuko janari batzuk sor ditzaketen indi-

gestio astunekin putregeian mugitzen diren kazetarien iritziak aldatuko zirenik, eta ez egitea erabakiko zuten zinemaldiko buruek. Argi dago Estremerak ez duela bonbonkerietan dirua xahutu nahi eta hobe planteamendu hau jarraitbidetzat finkatzen bada etorkizunerako.

Gaur ere, palmaren egun magikoa da eta batzuentzat poza izango dena eromen tristea bihurtuko da beste hainbatentzat. Ez dira denok ados izango eta erraz nabariko da goizeko lehen orduko *feed back* kritikoetan. Baina larunbat honek badu zerbait berezia dena: Zinemaldia bukatzen dela (azkenez) eta datorren urtera arte ez du ezta izar txikiak ere

agertuko muturra noiz-nola dekadente hauetan. Hala ere, badira halako ekitaldietan present egoteko adikzio gotorra garatu dutenak, eta horientzat *tximinoa* izan ohi dira zinemaldirik zinemaldira bitartean bizitzen dituzten tarteak. Zinema zinema da eta ez da inoiz hilko, bere aldi *glamouroso* eta friboloa, mediokre asko izango diren bitartean. Bizitza aspergarriak izaten dituztenentzat, Rosanna Arquettek edo Robert Mitchumi eskua ematen dieteneko beraien lehen orgasmo eguna izaten da. Eskerrak orgasmo errealetan burmuin aberatsagoak dituzten gizonezkoak ehar izaten direla. Bestela... a zer pobretasuna!

William Forsytheren Baleta gaur Miarritzen

L.E. / MIARRITZE

Gaur eta bihar 21.00etan, Miarritzeko Jaialdien Jauregian Frankforteko (Alemania) William Forsytheren Baletak bi ikuskari emango ditu, 'Maitaldiaren' esparruan. Munduan den talde garai-kide aipatuenerarik bat agertzen da horrela: bi ballet emango ditu 'Steptext, the vile parody of address' eta bere obra nagusietarik bat 'In the middle somewhat elevated'.

Estatu Batuetan duela 40 urte jaio zen William Forsythe 1976an Joffrey Baletetik Alemaniako Stuttgartera joan bertan lan egiteko. 1979an hiri hau utzi zuen eta Munich, Berlin eta Frankforteko operarentzat aritu zen. 1984az geroztik Frankforteko Baletaren zuzendaria da.

Munduko koreografo handienetakoa da Forsythe. Goresmen harriarriak jasotzen dituenetakoa da, «fenomeno», «Balanchine berria» deitzen dute, norbaitek esan zuelarik «abiadura, irudia, zapping-a, dantzaren rocka eta cartoon-etako belau-naldikoa» dela.

Koreografi sintaxi berria sortu duen pertsonaia agertzen dute maiz, erritmoa eta artikulazio apurtuen zale, ikuskari ausartak, liluragarriak, fantasia eta bizitasun apartekoak eta profesionalismo handikoak aurkezten dituenak.

Kanpai hotsen artean

Mike Oldfielden emanaldia Bilboko zezenplazan gaur gauean

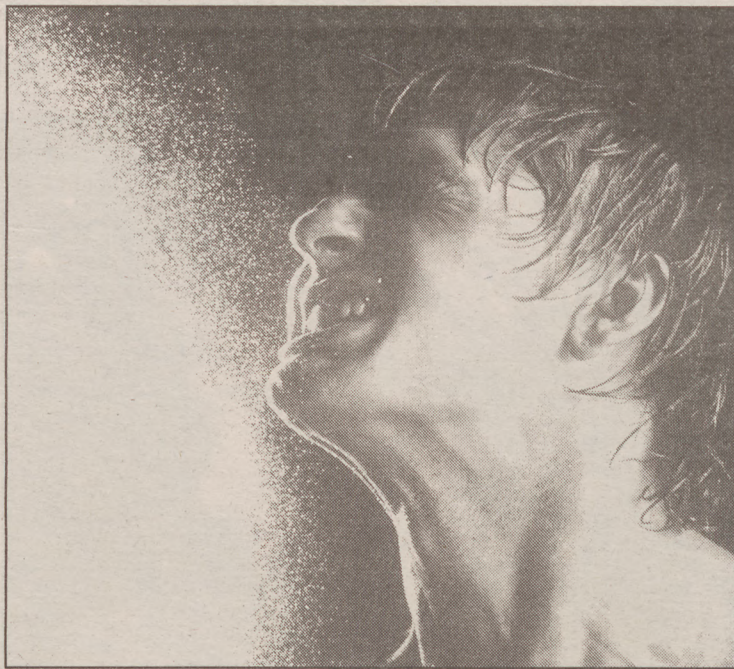
Bilboko zezenplazan, gaueko bederatzieta hasita, Mike Oldfield Britainia Handiko musikariak bere musika eskainiko du. Orain dela gutxi estreinatu berri duen 'Tubular Bells II' izeneko diskoa eta irudiz osatutako ikuskaria eskainiko dio Oldfieldek Bilboko entzulegoari.

I.ELLAKURIAGA / BILBO

Bilbon gaur gaueko bederatzieta egingo duen kontzertuan, 'Tubular Bells II' izeneko bere azken diskoa aurkeztuko du Mike Oldfieldek, iazko irailean Edinburghen hasi zuen itzulua eta orain arteko emanaldietan jendetza izugarria bildu izan da. Era berean, Bilboko zezenplaza betetzea espero dute antolatzaileek.

Hogeitaz urte pasatu dira Oldfieldek bere lan nagusia, 'Tubular Bells', kaleratu zuenetik. Orain, lan haren jarraipenarekin dator gure artera. Bere musika gustoko dutenak zorioneko dira bere musika entzuteaz gain, argi eta irudiz osatutako ikuskizuna erakusten baitu Britainia Handiko musikariak.

Hamabi musikaririk lagunduko diote Oldfieldi eszenatokian: hiru gitarra jole, piano jole bat, hiru teklista, bi perkusio jole eta hiru emakumezko ahotsetan. Horiez gain, Robin Smith zuzendari musikala ere izango da. Esperientziadun jendez inguratu da disko honen aurkezpen itzulirako. Trevor Horn izan du lagun produkzioan eta ikuskizunaren koreografia Fisher Park eta Patrick Woodrofferen ardurapean utzi du.

'Tubular Bells II' ikuskaria emango du gaur Oldfieldek Bilbon. B.A.R.T.S

Mike Oldfield 1953ko maiatzaren 15ean jaio zen Britainia Handiko Reading herrian. Hamabost urterekin musikaren munduan murgildu zen Sally bere arrebarekin batera. Bi nebarek Sallyangie taldea sortu zuten eta 1968. urtean 'Children of the sun' diskoa kaleratu zuten. Ondoren Kevin Ayers taldeko baxu jolea izan zen bakarka lanean hasi zen arte.

DISKO MITIKO BATEN SORTZAILEA

1972an, garai hartan ezezaguna zen Richard Bransen musika denda baten jabeak bakarka aterako zuen lehen diskoaren grabazioa gas-tuak ordaindu zizkion. Berrogeita hamar minutuko sinfonia batek osatzen zuen 'Tubular Bells' deituko zuen diskoa. 1973ko maiatzaren kaleratu zen diskoa eta mundu guztian zehar 15 milioi kopia saltzea lortu zuen. 'The

Exorcist' pelikulako soinu-bandan izateak ere izandako arrakastan eragina izan zuen.

Ondorengo urteetan saitu bazen ere, ez zuen hasierako diskoarekin lortutako arrakastarik lortu. Hala ere, 'Hergest ridge', 'Ommadawn' edo 'Island' gisako diskoekin salmenta handiak izaten jarraitu zuen. 1984ean Oscar bat ere lortu zuen 'Cry of silence' filmeko musikarengatik.

Oldfieldek 'Tubular Bells II' bere azken diskoaren milioi erdi kopia saldu ditu jadanik. Hala ere, hongo musika tresna inguru jotzen dakien Britainia Handiko musikariaren esanetan, «arrakasta musika eginez gozatzen dutanaren arabera neurtzen dut, ez zait axola nire diskoak zenbat saltzen diren. Munduan dagoen musika erabili eta berarekin ezo-hizkoa den zerbait egiten saitu naiz. Hori izan da nire arrakastaren muina».

Literatura garaikideaz ikastaro berezia UNEDen

DONOSTIA

Xabier Pardo eta Tere Irastorza irakasleek zuzendurik eta Pilartxo Muñoz irakaslearen eta Bernardo Atxaga eta Josemari Iturralde idazleen partaidetzarekin, 'Literatura garaikidearen lehen hitzak' izeneko ikastaroa antolatu du Bergarako UNED unibertsitateko Euskal Kultur Departamentuak.

Urriaren 30ean hasi eta 1994eko ekainaren 28an amaituko den ikastaro hau larunbatez egingo da, goizeko 9.30etatik eguerdiko 13.00etara, 75 eskola ordu osatuz guztira. Matrikula egiteko epea datorren urriaren 8an itxiko da. Ikasle kopurua mugatua izango da.

Sei atal nagusitan dute banatua ikastaro honen egitaraua Xabier Pardo eta Tere Irastorza irakasleek: erromantizismoa eta giza-ki berriaren sorrera; Flaubert eta idazlearen figura- ren sorrera; Baudelaire eta gai-berrikuntza; Mallarmé, Proust eta obraren erreferentzia; Musil, Kafka eta mendearen azkena; islada solteak; Joyce, Pound, Eliot, Rilke, Celan, Faulkner, Pessoa.

Pardo eta Irastorzak emandako eskola orduez gain, Pilartxo Muñoz UNEDeko arte irakasleak eta Bernardo Atxaga eta Josemari Iturralde idazleek hitzaldi bana egingo dute ikastaroan zehar.

IRAGARKI MERKEAK

(943) 469022

euskaltegiak

euskara ikastaroak
DONOSTIA - ERRETERIA

93 / 94	urria - ekaina	93 / 94
● ALTZA Txirrita, 23	T: 39 43 77	
● MONPAS (GROS) Zemoia, 5	T: 27 27 11	
● ORTZADAR Beheko kalea, 11	T: 52 66 57	
● URUEA - R. ARREGI Sanchez Toca, 1	T: 46 46 55	

UNED - BERGARA
E.K.D. - IKASTAROK

- E.G.A.
- Hizkuntz Eskakizunak (Perfilak)
 - Administrazioako 3. eta 4.
 - Irakaskuntzarako 2.
- Sakontze Saila I - II
- Literatura Garaikidearen Lehen Hitzak

Matrikula epea:
Irailaren 7tik 30era.

Ordutegia:
Asteartetik ostiralera. Goizez 10.30-12.30, arratsaldez 5.30-8.

Astelehenetan eta Larunbatetan itxita

Oharra: E.G.A. ikastaroak HARREREN dira lehenak.

MOZOLOAK
TXARANGA

(943) 39 40 22

Pertsona bat behar dugu pisu bat osatzeko Zarautzen (merkea)
(948) 11.54.41 (eguerdian Alizia)

IRAGARKI MERKEAK
(943) 469022

Nafarroako hilketa ugari kontatuz liburua osatu du Ramon Lapesquerak

JUAN KRUIZ LAKASTA / IRUÑEA

«Nafarroa munduan zehar bere ardo, piper eta zainzuriengatik ezaguna izan da, baina inork ez daki horretaz gain nafarroak hiltzaile amorratuak izan garela. Hilketa uza betidanik ona izan da Nafarroan». Horrelaxe aurkeztu zuen Víctor Morenok —Ramon Lapesquera goitizenez idazten duen nafarrak— 'Caínes navarros' bere liburua. Pamiela argitaletxeak 'Navarra insólita' sailaren barruan argitaratutako liburu honek, joan den mendearen amaieran eta mende honen lehen bost urteetan «Nafarroa katoliko eta kristauean» gertatutako 60 hilketetan oinarrituriko 60 ipuin motz eta umoretsu biltzen ditu.

Morenok ikerketa lan zabala egin du azken zortzi-hamar urteetan Nafarroako hemeroteke eta artxibategi judizialean, eta

ipuinetan agertzen diren izen eta datu guztiak benetakoak dira. Etxean 2.000 hilketa biltzen dituen artxibategia osatu du Morenok, eta aski ongi ezagutzen du nafar hiltzaileen historia. Ezagutza horretan oinarriturik, hainbat ataletan banatu ditu. Horien artean azpimarragarriena amodiozko kontuak eragile nagusi dituzten hilketek osatzen duten atala omen da, senideen arteko hilketek osatzen dutenaren kin batera.

Morenoren esanetan, «garai hartako egunkari eta idazleek Nafarroan jelsokortasunik ez zegoela zioten. Nafarroa kristau zegoela sexua foruen kontra zihonetan zerbait zela zirudien, eta nik mito hori hautsi dut hilketa hauen bitartez». Atzo prentsaurrekoan iragarri zuenez, bere hurrengo liburua Iruñeko karriketan gertatutako hilketak biltzen dituen izanen da.

INFORMATIKA
IKASTAROK EUSKARAZ,

Alkartasuna Lizeoan
Tf.: 88 26 84 eta Goierriko
Lanbide Eskolan Tf.: 88 00 62.

BEASAINO EUSKARA
BATZORDEAK SUBENTZIOAK
EMANGO DITU!

TANDEM

Alemana ikasi nahi baduzu zator TANDEM-era !!!
Maila guztiak, irakasle alemaniarrek.
Langabetuentzako prezio bereziak
Matrikula irekia

Gipuzkoa Plaza, 2-1. ezk ☎ 42.51.57 11-13 eta 18-19.30

31 x 15 mm

EGUN BAT 1.040 pta/42l.
ASTEBETE 5.100 pta/208l.
BI ASTE 9.000 pta/360l.

MUSIKA

ALTSASU

Su Ta Gar eta Lin Ton Taun taldeek kontzertua eskainiko dute Ikastolako zelaian 24.00etan.

ANDOAIN

San Estebanen Jaiak. Kojon Prieto y Los Huajalotes, Les Mecaniciens eta Ama Say taldeek kontzertua eskainiko dute 23.00etan.

ARETXABALETA

Ume Gaiztuak eta Iskanbila taldeek kontzertua eskainiko dute Gaztetxean 23.00etan.

ARRASATE

Julio Kageta eta CUT taldeek kontzertua eskainiko dute Gaztetxean 21.00etan.

ARRIGORRIAGA

Kaxiano AEK-ko Jaialdian izango da erromeria alai eskaintzeko 16.00etan.

ASTIGARRAGA

Donostiko Ganbara Abesbatzak kontzertua eskainiko du Herriko Elizan 20.00etan.

ATXONDO

Benito Lertxundik kantaldia eskainiko du Axpeko Udal Pilotalekuan 22.30etan.

BARAIBAR

Anje Duhaldek kontzertua eskainiko du Frontoian 23.30etan.

BASAURI

Academia Palanca hirukoteak umorea eta musikaz osaturiko ikuskizuna eskainiko du Social Antzokian 20.30etan.

BERANTURI

Biaisteriko Joteroek emanaldia eskainiko dute Plazan 19.30etan.

BERMEO

Nuevo Catecismo Católico eta Shock Treatment taldeek kontzertua eskainiko dute Kapillan 20.30etan.

BILBO

Mike Olfield-ek kontzertua eskainiko du Zezen Plazan 22.00etan.

BILLABONA

Uncle Mussels eta The Windows Ventanas taldeek kontzertua eskainiko dute Gaztetxean 19.30etan.

DONOSTIA

El Teniente Bluex Berri, Vanguardia Civil eta Piperrak taldeek kontzertua eskainiko dute Antiguoko Xolot gaztetxean 19.30etan.

ELGOIBAR

San Migel Bailaran Jaiak. Haritz taldeak dantzaldia eskainiko du 22.30etan.

GAINTZA

Koldo eta Arantxa Iparragire eta Joxe Anjel trikitilariak erromeria eskainiko dute goizalderarte.

GASTEIZ

Reincidentes eta Radikal H.C. taldeek kontzertua eskainiko dute Sonsamendi auzoan txosnen inguruan 23.00etan.

Boloniako Ganbara Orkestrak kontzertua eskainiko du Principal Antzokian 21.00etan.

GETXO

Ume Latxak eta No Control taldeek kontzertua eskainiko dute Erromon Gobelasko Gaztetxean 19.30etan.

IRUN

Moskun Jaiak. E.H. Sukarra eta Txakun taldeek kontzertua eskainiko dute 22.00etan.

LARRAURI

Broken Bihotz eta Egan taldeek kontzertua eskainiko dute Plazan 22.00etan.

LAUDIO

Queen Hotel taldeak kontzertua eskainiko du Skueteen 22.00etan.

LOIU

Naiko taldeak dantzaldia eskainiko du Lauroefan 22.00etan.

OIARTZUN

Ugaldetxon Jaiak. Jon Bergaretxek kantaldia eskainiko du 22.00etan. Arkaitz taldeak dantzaldia eskainiko du 24.00etan.

ONDARROA

Skandalo Público eta Hazurbaitzak taldeek kontzertua eskainiko dute Gaztetxean 23.00etan.

ORDIZIA

Amaia Zubiria eta Txomin Artolak kantaldia eskainiko dute Herri Antzokian 22.00etan.

OZIO

Roberto Ugarte eta Javier Antofianak gitarra kontzertua eskainiko dute Gizarte Etxean 20.00etan.

PASAIA

Ostikada eta Santos Inocentes taldeek kontzertua eskainiko dute Trintxerpeko Mogambo aretoan 20.00etan.

ZUMARRAGA

Udal Musika Bandak eta Goiargi Abesbatzak kontzertua eskainiko dute Lander Zurdozen zuzendaritzapean La Antiguako Baselizan 19.30etan.

DANTZA

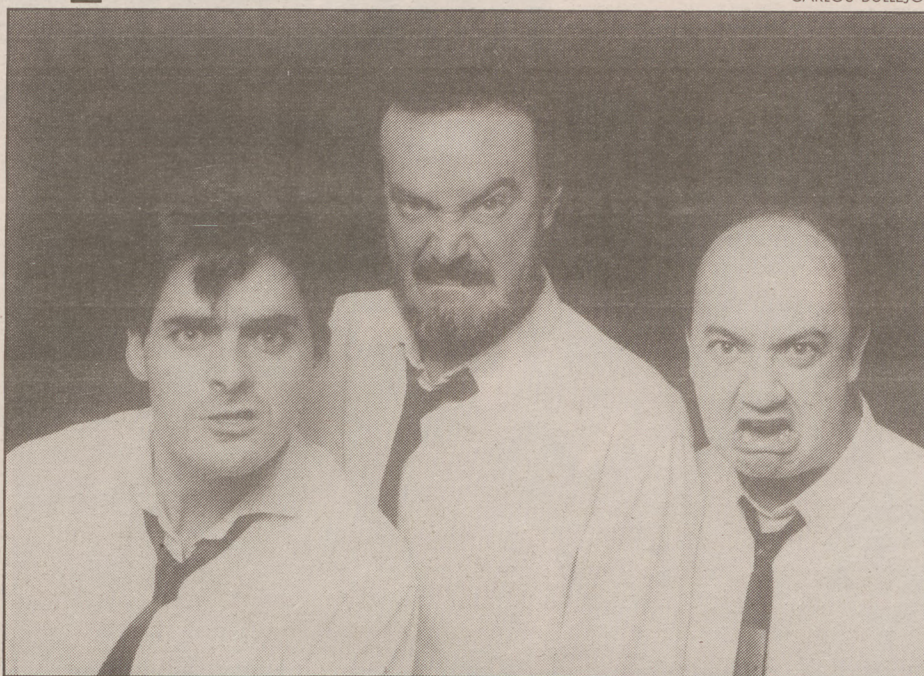
LEGUTIO

Arabako dantzarien biltzarra. Plazan 18.00etan.

MENDI IRTEERAK

ALTSASU

Holtzarte-Kakuetara irteera antolatuta du Sakanako Mendizaleak elkarteak biharko. Informazio gehiago 56 32

Academia Palanca Basaurin

Academia Palanca hirukoteak umorea eta musika bat egiten ditu ikuskizun paregabea eskaintzeko. Aurpegiaren flexibilitatea proban jartzen duten Academia Palanca-koen ikuskizuna ikusteko azken aukera gaur izango da, beraz mugitzea gomendagarria da: zita Basauriko Social Antzokian arratsaldeko zortzi t'erdietan.

33 — 46 04 92 telefonoetara deituz.

ARETXABALETA

Eniorea irteera antolatuta du Murruxio Mendizale Elkartek biharko. Informazio gehiago 79 93 74 telefonora deituz edo elkartearen egoitzan (Durana 13).

ARRIGORRIAGA

Enparantza irteera antolatuta du Club Alpino Padura elkarteak biharko. Informazio gehiago 671 03 45 telefonora deituz edo elkartearen egoitzan (Lekunberri 1).

AZPEITIA

Eniorea irteera antolatuta du Lagun-Onak M.B. elkarteak biharko. Informazio gehiago 81 20 25 telefonora deituz edo elkartearen egoitzan (Elizkalea 21).

DONOSTIA

Anbotora irteera antolatuta dute Xabier eta Aitzarte elkarteak biharko. Informazio gehiago 29 22 73 — 21 32 92 — 27 36 99 telefonoetara deituz.

GASTEIZ

Pagoetako Parke Naturalera irteera antolatuta du Gasteizko Mendi Klubak biharko. Informazio gehiago 13 54 06 telefonora deituz.

IDIAZABAL

Orreagara irteera antolatuta du Idiazabal Kirol Elkarteak biharko.

GASTEIZ

Euskal Herriari itzulieren 4. etapa antolatuta du gaurkorako Gasteizko Mendi Klubak. Ilarratzatik abiatu eta Urkita, Altzadi, Urepel eta Mandoegi mendateak igo ondoren Nafarroako Arano herrian amaituko da ibilbidea.

BESTELAKOAK

HAZPARNE

Hitza Pitz Jaialdia Parte hartuko dute: Michèle Bouhet, Bernardète Bidaude eta Lubat Konpainiak. Elizaldean 19.00 eta 21.00etan.

SAMANIEGO

'Quevedos' taldearekin magia ikuskizuna Kultur Etxean 20.00etan.

ANTZERKIA

BILBO

'La muerte y la doncella' antzezlanaren taularatuko dute Mª Jose Goyanes, Iñaki Miramon eta Enric Majo aktoreek Omar Grassoren zuzendaritzapean. Arriaga Antzokian 19.30 eta 22.30etan. Irailaren 26ra arte.

DULANTZI

'No pasen que venimos' antzezlanaren eskainiko du Korrusko Teatro taldeak Plazan 19.00etan.

PASAIA

'Taun Taun Show' lana eskainiko du Taun Taun Kolektiboak Kultur Etxean 20.00etan.

JARDUNALDIAK

DONOSTIA

Dantza eta Yoga (Sadhana, Yoga, Dantza berria eta Sa-beleko Dantza) ikastaroa antolatuta du urritik aurrera Maria Martinez Dantzaguneak. Informazio gehiagorako deitu 29 23 97 telefonora.

Gimnasia, musikoterapia, marrazkia, dantza eta beste zenbait arloetan aritzeko ikastaro antz antolatuta ditzute Loiola, Antiguoa, Albat, Intxaurren eta Groseko kultur etxeak. Haueta-

ko ikastaro batean parte hartu nahi dutenek irailaren 30a baino lehen eman beharko dute izena aipaturiko kultur etxeetan. Informazio gehiago 45 46 05 — 31 07 80 — 35 11 49 — 29 19 54 — 29 06 72 telefonoetara deituz.

Hezkide Eskolak bagirale, zuzendari eta suspertzaile ikastaroak antolatuta ditu. Izena emateko epea urriaren 8an amaituko da. Izena eman edota informazioa lortzeko 42 76 50 telefonora deitu edota Hezkideko egoitzara jo (Getaria kalea 15, lehen solairua).

PASAIA

Alkar Txiki Dantza Taldeak dantza ikastaroak antolatuta ditu. Informazioa lortu nahiz izena emateko Pasai Antzoko Alkate Ordetzaren egoitzara jo. Izena emateko epea irailaren 27an amaituko da.

ERAKUSKETAK

AZPEITIA

Antxieta. Iñaki Erkizia Nufiezen argazkiak urriaren 2a arte.

BAIONA

Bonnat Erakustokia. 'Picaso eta zezenak' erakusketa. Bonnat Erakustokiaren Karrantua. '100 urte arratsalde' erakusketa.

Udal Liburutegiko Ducéré Aretoa. Beobideren eskultura eta marrazkiak. Irailaren 30era arte.

Bonnat Erakustokia. Picasso eta zezenak.

Bonnat Karrantua. '100 urte arratsalde, Baionako zezen plazaren 100 urteak'.

BEASAIN

Aterpe taberna. Begoña Ariztegiren lanak. Irailaren 28a arte.

BELAUNTZA

Udaletxeko Pleno Aretoa. Txaramako Emakume Taldeak egindako eskulanen erakusketa.

BERMEO

Udal Aretoa. 'Aitormena' erakusketa. Urriaren 7a arte.

BILBO

Arte Ederretako Museoa. Gerardo Ruedaren lan grafikoa. Bihar azken eguna.

Arte Ederretako Museoa. Uwe Loeschen jatorrizko kartelak, urriaren 3a arte.

Vanguardia Galeria. Jose Garranen erakusketa urriaren 7a arte.

Rekalde Erakustaretoa. Rafael Ruiz Balerdi, azkengabeko esperientzia erakusketa.

BILLABONA

Kulur Etxea. 'Billabonako Festetako konpartsa' argazki erakusketa. Iraila osoa.

DONIBANE LOHIZUNE

Dukontenia Gela. 'Ricardo Viñas bere garaian' erakusketa.

DONOSTIA

Arteleku. 'Argiztatze profanoak. Artearen eginbeharra' erakusketa. Irailaren 30a arte.

San Telmo Museoa. Alberto Schommer eta Flavio Fagnello-ren argazkiak. Iraila osoa.

San Telmo Museoa. Xabier Lakaren eskulturak. Urriaren 3a arte.

Galeria 16. Hamabi artisten erakusketa kolektiboa. Iraila osoa.

Hernani Galeria. Armando Díaz San Salvador-en akuarelak. Iraila osoa.

Garibai kaleko Kutzaren Aretoa. Antton Mendizabalen eskulturak ikusgai urriaren 3a bitartean.

Arrasate kaleko Kutzaren Aretoa. Jesus Iraizozen pinturak urriaren 3a arte.

Etxeberria Galeria. Hernandez Queroren olioak. Gaur azken eguna.

BERTSOLARITZA

AZPEITIA

Bertso jaialdia. Bertsolariak: Joxe Lizaso, Joxe Agirre, Imanol Lazkano, Jon Azpillaga, Iñaki Murua eta Sebastian Lizaso. Landetako kiroldegian 22.00etan.

HERNANI

Bertso afaria. Bertsolariak: Mikel Mendizabal eta Xabier Amuriza. Santa Barbara elkartearen (Nafarroa 12) 21.00etan.

IDIAZABAL

Bertso saioa. Bertsolariak: Juan Mari Narbaiza eta Angel Larrañaga. Ursuaranen eguerdiz eta arratsalde.

ZINEMA-BIDEOA

BILBO

'Bluebeard's eighth wife'. Zuzendaria: Ernst Lubitsch. Arte Ederretako Museoa 17.00etan.

ZINEMATOKIAK

ARABA

■ GASTEIZ

AZUL 1. 'Bambi' / 17.30. 'Como agua para chocolate' / 20.00 - 22.30.
AZUL 2. 'Una proposición indecente'. Akt: Robert Redford, Demi Moore / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
GURIDI. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'Daniel el travieso' / 17.30 - 20.00. 'El marido perfecto'. Akt: Ana Belen / 22.30.
GURIDI. 'El último gran héroe'. Akt: Arnold Schwarzenegger / 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'Dadme un respiro'. Akt: Michael J. Fox / 17.30 - 20.00 - 22.30.
GURIDI. 'El beneficio de la duda'. Akt: Donald Sutherland / 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Huevos de oro'. Zuz: Biga Luna / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
MIKELDI. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.00 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
MIKELDI. 'El abogado del diablo'. Akt: Don Johnson, Rebecca De Mornay / 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. 18 gorak.
MIKELDI. 'Silver'. Akt: Sharon Stone, William Baldwin / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.
MIKELDI. 'Los visitantes'. Akt: Jean Reno / 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.
MIKELDI. 'Los amigos de Peter'. Akt: Ema Thompson, Kenneth Brannagh / 16.00 - 18.00.
SAMANIEGO. 'Qui Ju, una mujer china'. Zuz: Zhang Yimou / 17.30 - 20.00 - 22.30.
SAMANIEGO. 'Sombras de una batalla'. Zuz: Mario Camus / 17.30 - 20.00 - 22.30.
SAMANIEGO. 'Tocando fondo'. Akt: Antonio Resines / 17.30 - 20.00 - 22.30.
SAMANIEGO. 'Made in America' / 17.30 - 20.00 - 22.30.

BIZKAIA

■ BILBO

ABRA 1. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 11.30 - 17.30 - 19.45 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan). 'Dracula'. Zuz: Francis Ford Coppola / 01.00. (Jatorrizko bertsoan).
ABRA 2. 'Silver'. Akt: Sharon Stone / 11.30 - 17.30 - 19.45 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan). 'Perros encerrados' / 01.00. (Jatorrizko bertsoan).
ASTORIA. 'Dadme un respiro'. Akt: Michael J. Fox / 17.30 - 20.00 - 22.15.
AVENIDA. 'Huevos de oro'. Zuz: Bigas Luna. Akt: Javier Bardem, Maribel Verdu / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Silver'. Akt: Sharon Stone / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poire / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AVENIDA. 'Dadme un respiro'. Akt: Michael J. Fox / 11.15 - 17.00 - 19.30 - 22.00.
AYALA. Ez dago emankizunik.
CAPITOL. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 17.15 - 19.45 - 22.30.
CAPITOL. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poire / 17.30 - 20.00 - 22.30. 13 gorak.
CAPITOL. 'Huevos de oro'. Zuz: Bigas Luna. Akt: Javier Bardem, Maribel Verdu / 17.30 - 20.00 - 22.30.
CAPITOL. 'El abogado del diablo'. Akt: Don Johnson / 17.30 - 20.00 - 22.30.
COLISEO ALBIA. Ez dago emankizunik.
CONSULADO. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.00 - 19.45 - 22.15.
GRAN VIA. 'El favor, el reloj y el gran pescado' / 18.00 - 20.00 - 22.30.
IDEALES 1. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.15 - 19.45 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 2. 'Máximo riesgo'. Akt: Sylvester Stallone / 17.15 - 19.45 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 3. 'El mariachi'. Zuz: Robert

FOTOGRAMAS

Win Wendersen lagun amerikarra

Win Wenders alemaniararen 'El amigo americano' ('Der Amerikanische Freund', 1977) filmea ikusteko aukera dago atzodanik Iruñeko Golem zinematokian. Wenders trilogia bati esker egin zen ezaguna nazioarte mailan, 'Alicia en las ciudades', 'Falso movimiento' eta 'En el curso del tiempo' ('Alice in den Städten', 1973; 'Falsche Bewegung', 1974; 'Im Lauf der Zeit', 1975) filmeek osatutako trilogia hain zuzen ere. Patricia Higsmitz idazlearen eleberri poliziako baten egokitzapena da 'El amigo americano' pelikula. Errodiaren zati bat Estatu Batuetan egin zen, eta filmea egiten ari zela Wenders jaunak Nicolas Ray errealtizazalea ezagutu zuen. Geroago Rayrekin heriotzari buruzko dokumental ikaragarri bat egin zuen 'Relámpago sobre el agua' ('Lightning Over Water', 1979). Errodiaren ere Francis Ford Coppola ezagutu zuen, eta urte batzuk beranduago 'El hombre de Chinatown' ('Hammett', 1982) filmea egin zuzenean Coppola arduratu zen produkzioaz. Argazkian ageri den Bruno Ganz eta Dennis Hopper dira jatorrizko bertsoan eskainiko den 'El amigo americano' filmeko protagonista nagusiak.

Rodriguez. Akt: Carlos Gallardo, Consuelo Gomez / 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 4. 'El último gran héroe'. Akt: Arnold Schwarzenegger / 17.15 - 19.45 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 5. 'Huevos de oro'. Zuz: Bigas Luna. Akt: Javier Bardem, Maribel Verdu / 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 6. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poire / 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 7. 'Dadme un respiro'. Akt: Michael J. Fox / 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00.
IDEALES 8. 'El abogado del diablo'. Akt: Don Johnson, Rebecca de Mornay / 17.30 - 20.00 - 22.30 - 01.00.
MIKELDI. 'El ejército de las tinieblas'. Zuz: Sam Raimi / 17.30 - 20.00 - 22.30.
MIKELDI. 'Silver'. Akt: Sharon Stone, William Baldwin / 17.30 - 20.00 - 22.30.

MIKELDI. 'Una proposición indecente'. Akt: Robert Redford, Demi Moore / 17.30 - 20.00 - 22.30.
MULTI 1. 'Hot Shots 2' / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
MULTI 2. 'El abogado del diablo'. Akt: Don Johnson / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
MULTI 3. 'Intruso'. Akt: Victoria Abril / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
MULTI 4. 'Qui Ju una mujer china'. Zuz: Zhang Yimou / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
MULTI 5. 'El último gran héroe'. Akt: Arnold Schwarzenegger / 11.00 - 17.15 - 19.45 - 22.15.
MULTI 6. 'Daniel el travieso' / 11.15 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
MULTI 7. 'Yo me bajo en la próxima' / 11.15 - 17.30 - 19.45 - 22.30.
MULTI 8. 'La maté porque era mía' / 11.00 - 17.30 - 20.00 - 22.30.
VISTARAMA. 'Bambi' / 18.00. 'Dobles parejas'. Akt: Kevin Kline, Mary Elizabeth Mastrantonio / 20.00 - 22.00.

■ ALGORTA

GUREA. 'Stalingrado' / 17.30 - 20.00.

■ AREETA

GRAN CINEMA. 'El último super héroe' / 17.00 - 19.45 - 22.30.

■ BARAKALDO

DUPLEX A. 'Silver'. Akt: Sharon Stone / 17.30. (Etenik gabeko emankizuna).
DUPLEX B. 'El fugitivo'. Akt: Harrison Ford / 17.15 - 19.45 - 22.15.

■ BASAURI

SOCIAL ANTZOKIA. 'La Bella y la Bestia' / 17.00.

■ DURANGO

ZUGAZA. 'Atrapado en el tiempo' / 19.00 - 22.00.

■ ELORRIO

ARRIOLA. 'Juego de lágrimas' / 22.00.

■ GERNIKA

GERNIKA. 'Atrapado en el tiempo' / 19.00 - 22.00.

■ LEKEITIO

ANTZOKI. 'Robocop 3' / 19.00 - 22.00.

■ ONDARROA

BIDE ONERA. 'Una proposición indecente' / 19.00 - 22.15.

■ SESTAO

AMEZAGA. 'Una proposición indecente' / 19.30 - 22.00.

GIPUZKOA

■ DONOSTIA

AMAIA. 'Bambi' / 17.30. 'Una proposición indecente'. Akt: Demi Moore, Robert Redford / 19.30 - 22.30.

ASTORIA 1. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 2. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 3. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 4. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 5. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 6. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

ASTORIA 7. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

PETIR CASINO 1. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

PETIT CASINO 2. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

PETIT CASINO 3. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

PRINCIPE. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poire. Akt: Christian Clavier, Jean Reno, Valerie Lemercier / 17.15 - 19.30 - 22.15.

TRUEBA 1. 'Silver'. Zuz: Philip Noyce. Akt: Sharon Stone, William Baldwin / 17.30 - 20.00 - 22.30. 18 gorak.

TRUEBA 2. 'El abogado del diablo'. Zuz: Sidney Lumet. Akt: Rebecca de Mornay, Don Johnson / 17.15 - 19.30 - 22.15.

ANTZOKI ZAHARRA. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

VICTORIA EUGENIA. Donostiako Nazioarteko Zinemaldia.

SAVOY. 'Máximo riesgo'. Zuz: Renny Harlin. Akt: Sylvester Stallone, John Lithgow, Michael Rooker / 17.15 - 19.45 - 22.30.

■ ARRASATE

ALAI. 'Daniel el travieso' / 19.00 - 22.00.

■ AZKOITIA

BAZTARTXO. 'La chica del gangster' / 22.00.

■ AZPEITIA

SOREASU. 'Ruby Cairo' / 22.00.

ZELAITXO. 'Super Mario Bros' / 19.30 - 22.00.

■ BERGARA

NOVEDADES. 'K2' / 17.00 - 19.30 - 22.30.

■ DEBA

ZUBELTZU. 'Daniel el travieso' / 19.30 - 22.30.

■ EIBAR

UNZAGA. 'Acosada (Silver)' / 19.30 - 22.15.

RIALTO. 'Escapada al sur' / 19.30 - 22.15.

■ ELGOIBAR

HERRIKO ANTZOKIA. Ez dago emankizunik.

■ ERRETERIA

ON BIDE. 'Atrapado en el tiempo' / 19.30 - 22.30.

■ IRUN

AVENIDA. 'Acosada (Silver)' / 17.00 - 19.30 - 22.15.

BIDASOA. 'Perdidos en Africa' / 17.00 - 19.30 - 22.15.

■ LEGAZPI

LATXARTEGI. 'Una proposición indecente' / 19.30 - 22.00.

■ MUTRIKU

EDERRENA. 'Viven' / 19.00.

■ OÑATI

SANTA ANA. 'Stalingrado' / 22.30.

■ ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA. Ikus Musika.

■ TOLOSA

IPARRAGIRRE. 'Atrapado en el tiempo' / 19.30 - 22.30.

LEIDOR. 'Robin Hood el magnifico' / 17.00. 'Secuestrada' / 19.30 - 22.30.

■ ZARAUTZ

MODELO. 'El último gran héroe' / 19.30 - 22.30.

■ ZUMARRAGA

ITZALON. 'Tango la maté porque era mía' / 19.30 - 22.00.

■ LAPURDI

BAIONA

ATALANTE. 'Je m'appelle Victor' / 18.30.

ATALANTE. 'Ballroom Dancing' / 20.30.

ATALANTE. 'Amantes' / 22.30.

ATALANTE. 'Fiorile' / 16.15.

VAUBAN PLUS. 'La firme'. Zuz: Sidney Pollack. Akt: Tom Cruise, Jane Tripplehorn, Ed Harris, Gene Hackman / 14.00 - 17.00 - 20.30.

VAUBAN. 'Le temps de l'innocence'. Zuz: Marin Scorsesse. Akt: Michelle Pfeiffer, Daniel Day-Lewis / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Trois couleurs: bleu'. Zuz: Krzysztof Kieslowski. Akt: Juliette Binoche / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'La soif de l'or'. Zuz: Gerard Oury. Akt: Christian Clavier, Tsilla Chelton, Catherine Jacob / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Les visiteurs'. Zuz: Jean Marie Poire. Akt: Jean Reno, Christian Clavier, Valerie Lemercier / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

VAUBAN. 'Last action hero'. Zuz: John MacTiernan. Akt: Arnold Schwarzenne-

ger / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE PLUS. 'Le fugitif'. Zuz: Andrew Davis. Akt: Harrison Ford / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Dans la ligne de mire'. Zuz: Wolfgang Petersen. Akt: Clint Eastwood, John Maltovich / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Hot Shots 2'. Zuz: Jim Abrahams. Akt: Charlie Sheen / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Silver'. Zuz: Philip Noyce. Akt: Sharon Stone, William Baldwin / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'L'avocat du diable'. Zuz: Sidney Lumet. Akt: Rebecca de Mornay, Don Johnson / 14.00 - 16.30 - 19.45 - 22.15.

MARINE. 'Le batard de dieu'. Zuz: Christian Fechner. Akt: Pierre Olivier Momas, Ticky Holgado / 14.30 - 20.30.

■ DONIBANE-LOHIZUNE

PERGOLA. 'La leçon de piano' / 21.00.

PERGOLA. 'La soif de l'or' / 21.00.

■ HENDAIA

VARIÉTÉS. Ez dago emankizunik.

■ KANBO

AIGLON. 'Alarme fatale' / 20.30.

■ MIARRITZE

COLISÉE. Ez dago emankizunik.

ROYAL. 'Le fugitif'. / Zuz: Andrew Davis. Akt: Harrison Ford / 15.00 - 19.00 - 21.15.

ROYAL. 'La soif de l'or'. Zuz: Gerard Oury. Akt: Christian Clavier / 15.00 - 19.00 - 21.15.

ROYAL. 'Passion fish'. Zuz: John Sayles. Akt: Mary McDonnell, Alfre Woodard / 15.00 - 19.00 - 21.15.

NAFARROA

■ IRUÑEA

GOLEM. 'El fugitivo'. Zuz: Andre Davis. Akt: Harrison Ford / 17.15 - 19.45 - 22.30.

GOLEM. 'Los visitantes'. Zuz: Jean Marie Poire. Akt: Christian Clavier, Jean Reno / 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'El abogado del diablo'. Zuz: Sidney Lumet. Akt: Rebecca de Mornay, Don Johnson / 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'Huevos de oro'. Zuz: Bigas Luna. Akt: Javier Bardem, Maribel Verdu / 17.30 - 20.00 - 22.45.

GOLEM. 'El amigo americano'. Zuz: Wim Wenders. Akt: Bruno Ganz, Dennis Hopper / 17.15 - 19.45 - 22.30. (Jatorrizko bertsoan).

GOLEM. 'Silver'. Akt: Sharon Stone, William Baldwin, Tom Berenger / 17.15 - 19.45 - 22.30.

ITURRAMA. 'Atrapado en el tiempo'. Zuz: Harold Ramis. Akt: Bill Murray, Andie McDowell / 17.30. 'Stalingrado'. Zuz: Joseph Vilsmaier / 20.00 - 22.30.

ITURRAMA. 'Viven'. Zuz: Frank Marshall / 17.30 - 20.00 - 22.30.

ITURRAMA. 'El último gran héroe'. Akt: Arnold Schwarzenegger / 17.30 - 20.00 - 22.30.

ITURRAMA. 'El beneficio de la duda'. Zuz: Jonathan Heap. Akt: Donald Sutherland, Amy Irving, Graham Greene / 17.30 - 20.00 - 22.30.

CARLOS III. 'Máximo riesgo'. Zuz: Renny Harlin. Akt: Sylvester Stallone, John Lithgow / 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 1. 'El fugitivo'. Zuz: Andrew Davis. Akt: Harrison Ford / 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 2. 'Silver'. Zuz: Philip Noyce. Akt: Sharon Stone, William Baldwin, Tom Berenger / 17.30 - 20.00 - 22.30.

PRINCIPE DE VIANA 3. 'Dadme un respiro'. Zuz: James Lapine. Akt: Michael J. Fox / 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Bambi' / 17.30. 'Como agua para chocolate'. Zuz: Alfonso Arau / 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Daniel el travieso' / 17.30. 'Ruby Cairo'. Zuz: Graeme Clifford. Akt: Andie McDowell, Liam Neeson / 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Secuestrada'. Zuz: George Sluizer. Akt: Jeff Bridges, Kiefer Sutherland / 17.30 - 20.00 - 22.30.

OLITE. 'Cementerio viviente 2'. Zuz: Mary Lambert. Akt: Anthony Edwards, Clancy Brown / 17.30 - 20.00 - 22.30.

NAFARROA BEHEREA

■ DONAPALEU

ARGITZE. 'Dragon' / 21.00.

■ DONIBANE GARAZI

VAUBAN. Ez dago emankizunik.

■ ARROSA

BILTOKI. Ez dago emankizunik.

ZUBEROA

■ MAULE

MAULE BAITHA. 'Un jour sans fin' / 21.00.

LEIDOR ZINEMA

TOLOSA

Gaur, larunbata

ROBIN HOOD

.....5etan

SECUESTRADA

.....7etan eta 10.30etan

Sortu

07.05

Gorde

19.07

IRAILA

25

LARUNBATA

Irailaren
30an ilbete

HOROSKOPOA

UXUE AGIRRE

ARIES
martxoak 21 — apirilak 20
Isuna? Autoa gaizki aparkatzeagatik? Eskailerak azkarregi jaisteagatik, Fitipaldi!

TAURUS
apirilak 21 — maiatzak 20
Ireki esku bat, orain bestea eta... jo biak. Hola ez, ez duzu ikasiko txalo egiten?

GEMINI
maiatzak 21 — ekainak 20
Handia zure pijama hori... Zer, bada, esaten duzu hori? Praka azpitik ageri zaizu...

CANCER
ekainak 21 — uztailak 21
Eeeeee txongoladea ez dugzu zuk jang... Eta bibote handi hori zer? *Gezur gozolari!*

LEO
uztailak 21 — abuztuak 23
Behiak muuu! Ardiak beee! Astoak ijaa! Judo egiten ari zarenean bezala txo!

VIRGO
abuztuak 24 — irailak 23
A zer aterkia! Zu autobusaren zain eta ondoan zirkua ikusi nahi zuen ume pilo.

LIBRA
irailak 24 — urriak 23
Euli kamikazeak? Zer ikusi behar dugun ere... Jantzi galtzerdiak, jantzi azkar.

SCORPIUS
urriak 24 — azaroak 23
Sorospen etxekoek ez dizutela dantza egiten uzten? Dantzakidearen onerako...

SAGGITARIUS
azaroak 23 — abenduak 23
Bitaminak, proteinak, mineralak... Pilulan? *Pata negra* pilulak nahiago?

CAPRICORNIUS
abenduak 22 — urtarrilak 20
Gurutzegrama egiten? Animaliatxo larrosa, bost letra... Pentsatzen duzun hori...

AQUARIUS
urtarrilak 21 — otsailak 18
Katiuskak dituzula, zuretzat putzu guztiak? Aitonaren urpekuntzia hartuz gero...

PISCIS
otsailak 19 — martxoak 20
Dutxan opera abesten duzu, gregorianoa autoan eta lanera iristean 'Pobre de mi'.

EFEMERIDEAK

Jesus Guridiren jaiotza

1886. urteko irailaren 25ean jaio zen Gasteizen Jesus Guridi musikagilea. Parisen piano, harmonia, kontrapunto eta organo ikasketak egin zituen: Han Usandizaga izan zuen ikaskide. Obra ugari konposatu zituen: 'Leyenda vasca' poema sinfonikoa, 'El caserío' eta 'La meiga' zartzelak, 'Díez melodías vascas' orkestrarako konposizioa, 'Homenaje a Walt Disney' orkestra eta pianorako fantasia, eta abar luze bat.

1728. Caracaseko Erret Konpainia hil zen Iruñean.
SANTUAK. Eugenio, Maximo, sortu zen. Fermin.
1863. Jose Yanguas historialaria

TELEFONOAK

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 07-33- aurreszenbakia.	
Iparraldetik Hegoaldera: 19-34- (eta 45, 4, 43 edota 48, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa edo Nafarroara deituz gero).	
Hegoaldeko herrialdeen artean: Araba: 945- Bizkaia: 94- Gipuzkoa: 943- Nafarroa: 948-	
IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59 44 35 35
SAMU	15 / 59 63 33 33
Pozindatze kasuetan	56 96 40 80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAmen	59 63 55 55
Polizia	17
Batamako Suprefetura	59 59 09 19
Elektrika-gas arazoak	14 / 59 52 10 18
Errepideetako berri	56 96 33 33
Kontseilu Orokorra	59 25 78 40
Miamitxeko aireportua	59 23 90 66
SNCFko trenbideak	59 55 50 50
Laborantza Ganbara	59 29 50 43
Ordura telefonoz	36 99
Meteo agiria (grabatua)	59 22 03 30
Meteo zerbitzuak	59 23 84 15
HEGOALDEA	
SOS Deiak	088
Idazteingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordura telefonoz	093
Telefono argibideak	003

ARABA	
Suhiltzaileak	28 25 25
Gurutze Gorria	13 47 47
DYA	28 10 20
Errepideetako informazioa	25 42 00
Ertzaintza-Arkaute	28 20 00
Minioiak	13 55 00
Goardia Zibila	25 61 00
Txagorritxuko Ospitalea	24 26 00
Santiago O. Orokorra	25 36 00
Ospitale Militarra	13 65 77
Poliklinika*	22 33 00
Arana Eritetxea	28 28 00
'N' S' Esperanza' klinika	25 25 00
Asepeyo klinika	27 46 55
Araba klinika	14 21 00
Forondako Aireportua	27 33 00
Gasteizko RENFE geltokia	23 20 30
Autobus geltokia	25 84 00
'Radio Taxi'	27 35 00
Elbarrituentzako taxiak	908870144
	908870244
BIZKAIA	
Diputazioko suhiltzaileak	492 28 00
Bilboko suhiltzaileak	423 30 00
Gurutze Gorria	422 22 22
DYA	431 92 00
Ertzaintza	444 14 44
Larrialdiak (Osakidetza)	475 75 00
Basurtoko ospitalea	441 88 00
Galdakaoko eritetxea	456 88 16
Sanja Marina	446 20 66
Gurutzetako ospitalea	490 31 00
Sondikako aireportua	453 13 50
RENFE	423 86 33
ET/FV Atxuri	433 95 00
ET/FV San Nikolas	416 13 12
ET/FV Unamuno plaza	415 50 26
Bizkaia Irrati taxiak	416 22 22
'Radio Taxi'	444 88 88
'Tele Taxi'	444 23 33

GIPUZKOA	
Donostiako suhiltzaileak	080
DYA	46 46 22
Gurutze Gorria	22 22 22
Itsasoko Gurutze Gorria	27 22 22
Ospitale Probinziala	45 40 00
Erresidentzia	45 38 00
Gurutze Gorria (Donostia)	21 46 00
Gurutze Gorria (Irun)	61 12 03
Poliklinika	46 22 00
Deba Garaiko eritetxea	79 53 00
Zumarragako ospitalea	72 39 01
Ertzaintza	28 88 88
Goardia Zibila	21 11 00
Hondarribiko aireportua	64 22 40
RENFEko geltokia	28 35 99
ET/FVko geltokia	45 01 31
Easo Taxiak	46 76 66
Santa Clara Taxiak	46 64 55
Radio Telefonoa	42 66 42
Suital Taxiak	39 80 18
Donosti Gas	45 02 00
Tolosagasa	65 07 82
Gas Hernani	33 09 28

NAFARROA	
SOS Deiak/Foruzaingoa	088
Iruñeko suhiltzaileak	22 22 22
DYA	17 17 17
Gurutze Gorria	088
Errepideetako informazioa	22 91 17
Goardia Zibila	22 11 00
Eguneko Psikiatri O.	27 38 12 / 61
Nafarroako Ospitalea	10 21 00
Bideko Ama Birjina O.	10 94 00
Noingo aireportua	31 75 12 / 51
Iruñeko Autobus geltokia	22 38 54
RENFEko geltokia	12 69 81
Radio Taxi	21 00 00
Teletaxi	23 23 00
Goardiako Farmaziak	22 21 11

EGURALDIA

Itsasgora

12.52

Itsasbehera

06.16-19.11

Eguzkia

Lainotua

Estalia

Euri zaparrada

Euria

Ekaitza

Kazkabarra

Elurra

Itsas barea

Itsaskirria

Itsaskia

Itsas handia

Denboralea

Haize leuna

Haize gogorra

Ekaitz haizea

Igandea ere hala moduzkoa

Gaur eguraldia azken egunetan eginikoa-ren modukoa izango da: zeruak estalita eta euria egiteko arriskua. Eguraldiak onera egingo du ordea Nafarroako hegoaldean, tarteka eguzkia azalduko baita. Gainontzeko eskualdeetan etxean egoteko giro aproposa izango da. Temperaturei dagokionez giro hotza nagusituko da. Haizeak

iparretik joko du indar apur batekin.

Itsasoa

Haizeak iparmendebaldetik joko du 5-6ko indarrarekin, arratsaldean 3-4ko indarrarekin. Bisibilitatea: Erdipurdikoa. Itsas hondoa: Iparmendebaldekoa metro bateko olatuekin. Itsasoaren egoera: Itsaskia.

Atzoko minimoak aireportuetan

Miarritze	13
Iruñea	10
Donostia	14
Gasteiz	10
Bilbo	14

DENBORAPASA

ENBIDO

GURUTZEGRAMA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

EZKER ESKUIN

1.- Emakumeak. 2.- Iparraldean, berritsuak. Kontsonante bikoitza. 3.- Gipuzkoako herria. Bihurria. Lehenengoa. 4.- Isildu aditzaren infinitiboa. Bokala. Autonomia Elkarteak. Gipuzkoako ibilgailuetan. 5.- Infusio mota. Hoben. Euskaraz eta kitto! 6.- Zakarrak botatzeko ontzia. 7.- Kanpo, landa. Seme edo alabaren seme edo alaba. Leherkari ezaguna. 8.- Akuri. Diosala hitza. Errepublikatuz, Sanferminetako doinu ezaguna.

GOITIK BEHERA

1.- Denboraleak. 2.- Gaizki esaka aritu. 3.- Alegerak. Bat. 4.- Errepublikatuz, gorotza.

E-862

Berrogeitamar. Interjekzioa. 5.- Ukapen. Erle, hitz elkarketan. 6.- Jateko pasta mota. 7.- Baita. Nafarroako ibaia. 8.- Suge antzeko narrasti gorriskia. 9.- Kaltzioaren oxidoa. Tona. Röntgenen sinbolo kimikoa. 10.- Oxigenoaren sinbolo kimikoa. Bokala. Igarle. 11.- Ez eme. Bakoitzari sei. 12.- Hautsi.

AURREKOAREN SOLUZIOAK

A: 1. Gerezia. 2. Geriza. 3. Gezia. 4. Gazi.
5. Gai. 6. Argi. 7. Garia. 8. Garazi. 9. Iragazi.
B: 1. Segarri. 2. Egarri. 3. Gerra. 4. Ager.
5. Ega. 6. Egia. 7. Begia. 8. Gibela. 9. Goibela.

ETB 1

atuna (lehen saio honetan) eta beste hainbeste elikagaiek ere bere tarte izango dute.

- 10.20: **AURKEZPENA.**
- 10.22: **SUPERBAT.** Haur eta gazteentzako saioa.
- 10.30: **JAMES BOND GAZTEA.** Marrazki bizidunak. 'Eiffel misila'.
- 10.50: **ISIDORO.** Marrazki bizidunak. 'Katuso handia'.
- 11.40: **MISERABLEAK.** Marrazki bizidunak. 'Thenardietarren ostatur'.
- 12.05: **DINOSAUROAK.** Marrazki bizidunak. 'Dinosaurioen harana'.
- 13.00: **IPARRA.** Kultur saioa.
- 13.30: **JAN EDANAK.**

Gaurtik aurrera gastronomiari buruzko zazpi atal eskainiko dira. Jaki eta edarien historia eta bere ezaugarri nagusienak emango dira ezagutzera. Arrebako ardoa, Idiazabalgo gazta,

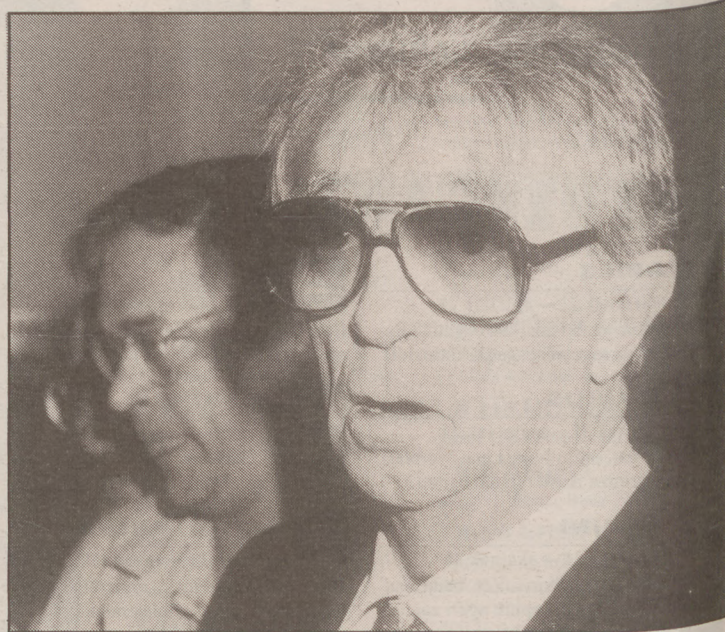
- 14.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.
- 14.20: **SUSTRAIAK.** Nekazaritza saioa.
- 14.50: **IKIMILIKILIP.**
- 16.20: **KIROLEZ KIROL.** Kirol saioa.
- 16.30: **ETB KANTXA.** Zesta Punta.
- MUnduko txapelketaren laburpena.
- 18.00: **FUTBOLA.** Bundesliga.
- 19.30: **FUTBOLA.** Laugarren jardunaldia.
- 20.00: **GAUR EGUN.** Albistegia.
- 20.20: **FUTBOLA.** Espainiako Liga.
- Sevilla — Deportivo.
- 22.25: **ZESTA PUNTA.** Munduko txapelketaren finala.
- 00.10: **DONOSTIAKO ZINEMALDIA.** Amaierako zeremonia.
- 01.00: **AMAIERA.**

Donostiako Zinemaldiaren amaierako ekitaldia ETBko lehen katean

DONOSTIAKO ZINEMALDIAREN amaiera ekitaldia diferituan eskainiko du ETBko lehen kateak gaueko hamabietan. Amaiera zeremonia berez gaueko bederatzi terdietan hasiko da eta bertan bilduko dira aurtengo Zinemaldira etorri diren aktore eta izar guztiak. Besteak beste Robert Mitchum, John Malkovich, Olympia Dukakis, Emily Lloyd eta Rosanne Arquette izango dira Victoria Eugenia Antzokian egingo den ekitaldian. Zinemaldiko azken ekitaldia aurkezteaz Anne Igaritiburu eta Marina Saura arduratuko dira.

■ **'EMPRESA VASCA'** Juan Carlos Maleten ETBko bigarren katean aurkezten duen saioak ibilaldi berriari ekingo dio gaurtik aurrera udazkeneko programazio berrian. Gaurko saioan datozen hilabeteko egoera ekonomikoari buruzko erreportaia, Carrocerias Irizar enpresari buruzkoa eta Jose Luis Leal Espainiako Bankuen Elkarteko presidenteari eginiko elkarrizketa eskainiko dizkigute.

■ **ESPAINIAKO** kate guztiak ados jarri dira haurrentzat eskaintzen diren saioetan eszena bortitzak badaude programaren hasieran oharrak jartzeko. Ohar hauek haurren sentsibilitateari kalte egin diezaiola

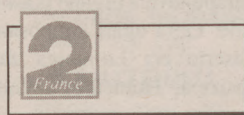
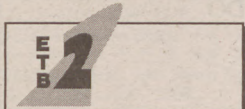
Robert Mitchum aurtengo Zinemaldiko izarra da.

ARTXIBOKOA

keten eszenak daudela adieraziko dute. Espainiako Telebista eta Irrati Entzuleen Elkarteak jakitera eman duen azken azterketaren arabera, haurren % 95ek hiru ordu baino gehiago ematen dituzte telebista aurrean, eta hori kontuan hartuta, ikusle horrek astean 670 hilaketa, 848 borroka eta 420 tiroketa ikusiko lituzke. Espainiako Hezkuntzarako estatu idazkariak azaldu duenez, zenbait kateek jada eszena bortitzetaz buruzko datu zehatzak mahai gainean jarri dituzte eta programazio aldaketak egingo dituztela

hitz eman dute.

■ **CHAVELA VARGAS** kantari mexikarra izango da Espainiako Canal Plus kateak gaur gauean kodifikatu gabe eskainiko duen erreportaieren protagonista. Canal Plus-ekoek aditzera eman dutenez, Vargas-i eskusiban eginiko elkarrizketa eskainiko da eta Espainian zehar egiten ari den giraburutzeko egin zituen entseiuak ere ikusiko ditugu. Vargasek 75 urte ditu eta bere gaztaroan iskanbila ugari piztu zuen Mexikon alkohola eta sexuarekiko azaldu zuen jarreragatik.

- 11.25: Aurkezpena.
- 11.30: La Rioja.
- 12.00: Mr. Ed. Telesaila.
- 12.25: Cine 2: 'Los caballeros de Hollywood'. Filmea.
- 13.55: Empresa vasca. Enpresei buruzko saioa.
- 14.30: Teleberri. Albistegia.
- 15.00: Rifi Rafe. Debate saioa.
- 17.05: Dr. Livingstone, supongo. Abentura saioa.
- 18.05: La guerra de Jenny. Telesaila.
- 19.05: Dokumentala.
- 19.10: Loco por ti. Telesaila.
- 19.40: Cine 2: '240-Robert: La disculpa'. Filmea.
- 20.58: Teleberri. Albistegia.
- 21.30: Ha llamado el señor. Telesaila.
- 22.20: Cine 2: 'Su excelencia'. Filmea.
- 00.45: Amaiera.

- 07.29: Aurkezpena.
- 07.30: Ciudad fronteriza.
- 08.00: La aldea del Arce.
- 08.25: Los Tiny Toon.
- 08.55: El principe valiente.
- 09.25: Peter Pan y los piratas.
- 09.50: Cine para todos: 'Un piloto a la luna'. Filmea.
- 11.40: Especial Disney en Tunez.
- 12.40: McGyver. Telesaila.
- 13.30: Los primeros de la primera. Musika saioa.
- 14.00: Uno más de la familia.
- 14.30: Moomin.
- 15.00: Telediario.
- 15.30: Cine de aventuras: 'El rifle del forastero'. Filmea.
- 17.15: Tendido cero. Zezenak Valladolidetik.
- 20.00: Ley y orden. Telesaila.
- 20.55: Colorin colorado.
- 21.00: Telediario 2.
- 21.30: Informe semanal. Erreportaia.
- 22.20: Especial Cine: 'Firefox'. Filmea.
- 00.40: Cine de medianoche: 'La enfermera'. Filmea.
- 02.30: Cine de medianoche: 'Como crear un monstruo'. Filmea.
- 02.50: Amaiera.

- 07.00: Tenisa: Davis Kopa.
- 09.30: Los conciertos de la 2. Musika klasikoa.
- 11.00: Parlamento.
- 11.30: Ultimas preguntas.
- 12.00: El mejor deporte. Kirol saioa.
- Tenisa: Davis Kopa.
- Automobilismoa: Portugalgo Sari Nagusia.
- 16.00: Planeta Rock. Musika saioa.
- 18.00: Documentos TV. Erreportaia.
- 19.00: Cerca de ti. Ana Botellari elkarrizketa.
- 20.00: Dias de cine. Zinema saioa.
- 20.30: Es superagente 86. Telesaila. (EAEn).
- 20.30: Futbola: Sevilla-Deportivo. (Nafarroan).
- 21.30: Donostiako 41 Nazioarteko Zinemaldiaren amaiera ekitaldia. (EAEn).
- 22.20: Dirigido por... Louis Malle: 'Adios muchachos'. Filmea.
- 00.15: Carol y compañía. Telesaila.
- 00.45: Euronews.
- 01.15: Cine Club. Grandes interpretes: 'El anacoreta'. Filmea.
- 03.00: Amaiera.

- 06.00: Droles d'histoires.
- 06.30: Club mini zig-zag.
- 07.20: Club Mini.
- 08.10: Télé shopping.
- 08.40: Club Dorothée.
- 09.30: Le Jacky show maximusic. Musika saioa.
- 09.55: Club Dorothée.
- 10.20: Télévitine.
- 10.45: Ça me dit... et vous?
- 11.45: La roue de la fortune. Lehiaketa.
- 12.20: Le juste prix.
- 12.50: A vrai dire.
- 13.00: Le journal de la une.
- 13.15: Reportages.
- 13.55: Millionnaire.
- 14.15: Ciné gags.
- 14.20: La une est a vous.
- 14.25: Agence tous risques.
- 17.25: Ciné gags.
- 17.30: Trente millions d'amis.
- 18.00: Les roucasseries.
- 18.30: Vidéo gag.
- 19.00: Beverly Hills.
- 20.00: Le journal de la une.
- 20.40: Super Nana.
- 22.25: Dans les bras du tueur. Telesaila.
- 00.10: F1 magazine.
- 00.40: Spécial sport.
- 01.15: TF1 nuit. Albistegia.
- 01.15: Le club de l'enjeu.
- 02.00: Haroun Tazieff raconte sa Terre.
- 03.00: Histoire de la vie.
- 04.00: Histoires naturelles.
- 04.40: Côté coeur.

- 05.55: Cousteau.
- 06.50: Dessin animé.
- 07.00: Debout les petits bouts. Haurrentzako saioa.
- 08.00: Hanna Barbera dingue dong. Marrazki bizidunak.
- 09.00: Grands galops.
- 09.20: Sur les pistes.
- 09.25: Samedi aventure.
- 10.25: Le magazine de l'emploi.
- 11.30: La revue de presse.
- 12.30: Expression directe.
- 13.00: Journal. Albistegia.
- 13.25: Géopolis. Magazina.
- 14.15: Animalia.
- 15.10: Samedi sport. Atletismoa.
- 15.20: Tiercé.
- 15.35: Zesta punta.
- 16.50: Rugby: Perpignan-Colomiers.
- 18.45: INC.
- 18.55: Frou-Frou.
- 19.50: Tirages du loto.
- 20.00: Journal. Albistegia.
- 20.35: Journal des courses.
- 20.50: Un air de famille.
- 22.25: Taratata.
- 23.50: Journal.
- 00.05: La 25 heure.
- 01.00: Bouillon de culture.
- 02.20: Un air de famille.
- 03.50: L'esprit des lois.
- 04.50: Grands galops.
- 05.05: Sur les pistes.
- 05.10: Dessin animé.
- 05.15: 24 heures d'info.
- 05.35: Taratata.

- 07.30: L'heure du golf. Golf saioa.
- 08.00: Espace entreprise.
- 09.00: Terres francophones.
- 09.30: Magazine olympique.
- 10.00: Rencontres à XV.
- 10.30: Top défense.
- 11.00: Le jardin des bêtes.
- 12.00: Le 12-13.
- 12.30: Journal régional.
- 12.45: Journal national.
- 13.00: Samedi chez vous.
- 14.00: Les mystères de l'ouest.
- 15.55: Matlock. Telesaila.
- 17.40: Montagne.
- 18.25: Questions pour un champion. Lehiaketa.
- 18.50: Un livre, un jour.
- 19.00: Le 19-20 de l'information. Albistegia.
- 19.10: Actualités régionales.
- 20.05: Yacapa.
- 20.30: Le journal des sports.
- 20.50: La femme abandonnée. Telefilm.
- 22.20: Le soir 3. Albistegia.
- 22.45: Jamais sans mon livre.
- 23.40: Musiques sans frontières.
- 00.25: Continentales club.

GAURKO FILMEAK

Fernando Fernan Gomez eroak adio esango die mutikoei

ANE MUÑOZ

Gaurko sarrera kate kodifikatuak eskainiko duen suspentsezko 'El precio de la fama-ri' eskainiko diot. Egia esan, produktu estatubatuar honek ez zuen inongo arrakasta komertzialik izan duela ia bi urte estreinatu zenean. Paul Lynch zuzendariak 'M.A.S.H.' ospetsuan ezagutu genuen Sally Kellerman aktorea sartu zuen talde artistikoan.

ADIOS MUCHACHOS

(Au revoir les enfants)
Zuzendaria: Louis Malle.
Aktoreak: Gaspar Manesse, Raphael Fejto, Francine Racette.

Aspalditik genion konfidantza eta amodioa Louis Malle jaunari. Ona zen zinema sortzen. Ona amonateak aukeratzen, Jeanne Moureau eta Susan Sarandon izan zituen lagun. Berreak dira bestalde 'Ascensor para el cadalso' eta 'Los amantes' lan bikainak. Hala ere, bolada batez galdutako genion pista. Ameriketara joan zen eta han pixkatxo bat norabidea galdutako gurenagana bueltatu zenean gaurko opari zeluloidetako eskaini zigun eta guk, malkoak begietan, pozaren pozez jaso.

'Adiós muchachos-ek' badu gidoia gardena. Frantzian gaude Europa

09.50	TVE1	OO	UN PILOTOM A LA LUNA	1961	James Neilson	98 m.
12.25	ETB2	O	LOS CABALLEROS DE HOLLYWOOD	1980	Floyd Mutrus	93 m.
15.30	A3	OO	LOS SUEÑOS DE ADAM	1985	Roger L. Simon	84 m.
15.30	T5	O	LA PANDILLA BASURA	1987	Rod Amatau	100 m.
15.30	TVE1	OO	EL RIFLE DEL FORASTERO	1957	Roy Rowland	88 m.
18.00	A3	OO	EL SABOR DEL DINERO	1989	Jerry London	96 m.
19.30	A3	OOO	OPERACION WHISKY	1964	Halph Nelson	115 m.
19.40	ETB2	OO	240 ROBERT: LA DISCULPA	-	Paul Krasay	-
22.00	C+(e)	OO	EL PRECIO DE LA FAMA	1991	Paul Lynch	-
22.15	T5	O	EL GUERRERO AMERICANO III	1989	Cedric Suodstrom	89 m.
22.20	ETB2	O	SU EXCELENCIA	-	Miguel M. Delgado	-
22.20	TVE1	OO	FIREFOX	1982	Clint Eastwood	130 m.
22.20	TVE2	OOOO	ADIOS MUCHACHOS	1927	Lous Malle	100 m.
22.30	A3	O	JOVENES ARDIENTES	1988	David Auspaugh	105 m.
23.00	C+(f)	OO	LA FIN DE FREDDY	1991	Rachel Talalay	85 m.
00.05	T5	O	NADIE ES PERFECTO	1979	Franco Martinelli	84 m.
00.40	TVE1	O	LA ENFERMERA	1976	Nello Rosseti	96 m.
00.30	A3	O	ABRAZO FATAL	1988	Ellen Cabot	82 m.
01.15	TVE2	OOO	EL ANACORETA	1976	Juan Estelrich	103 m.
02.15	A3	O	CATHERINE AND CIA	1975	Michel Boisrond	96 m.
02.30	TVE1	OO	COMO CREAR UN MONSTRUO	1958	Helbert L. Strock	-
04.00	T5	O	COFFY	-	-	-
05.30	T5	OO	EL RETORNO DEL DOCTOR PHIBES	-	-	-
05.35	C+(f)	OO	LA MARCHE TRIOMPHALE	1976	Marco Bellocchio	-

OTXARRA

EEKASA

OOO BALEKOA

OOOO ONA

OOOOO BIKAINA

nazien erresuma bihurtuta. Herri bateko eskolan ezkutaturik dago mutil judua. Inoiz uniformedunak joango zaizkio bila... Louis Malleren kamera bertan dago, dardaraz tristura handiz baina tristezia horrek ez dio begiak itxiara-

ziko. Hortxe pantailan imajina ditzakezun irudirik gazi-gozoenak. Louis Mallek egiten duena zeluloidetako mirari hutsa da. Oscarra merezia zuen baina orain inork gogoratzen ez duen filme batek lapurtu zion. Injustizia ikaragarria

izan zen baina axola gutxi. 'Adios muchachos-ek' guregan jarraituko du betiko.

EL ANACORETA

(El anacoreta)

Zuzendaria: Juan Estelrich. Aktoreak: Fernando Fernan Gomez, Martine Audon, Jose M. Mompin.

Gizon batek eguneroko bizitzaren errealitateak dakartzan oztopo eta era-

gozpenetatik ihes egin nahian, komunean sartu eta bertatik ez ateratzea erabakiko du.

Filme honen gidoia ongi eratuta egoteaz gain, Fernando Fernan Gomezen betiko interpretazio bikainak ere lagunduko du emaitza on izaten. Dena den, baliteke geldo samarra iruditzea, baina tira, zinema espainiarraren alde negargarriena, hau da, telebistak eskaintzen duen espainiar filme kopuru handiena Ozores eta konpainiaren lanak izaten direnez Fernando Fernan Gomezek komunetik botatzen dituen mezuen artean iristen zaigun istorio hau ikusgarria dela esan daiteke.

EL GUERRERO AMERICANO III

(American Ninja III)

Zuzendaria: Cedric Sundstrom. Aktoreak: David Bradley, Steve James, Michele Chan.

Azken bi aste hauetan izan dugu hiru filme osatzen duten 'El guerrero americano-ren' sail osoa ikusteko aukera. Zuzendari ezberdinek egindako lana da, eta aurrekoak bezalaxe penagarria da Cedrick Sundstromen hau. Ninjen inguruan garatzen da istorio kutre samar hau.

ETB1

JAN EDANAK
Hegaluzea 13.30

F2

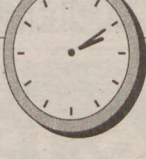
RUGBYA
Perpignan-Colouniers 16.15

ETB2

LA GUERRA DE JENNY
Telesail berria 18.05

T5

PRESSING BOXEOA
McKinney-Cavala 02.10

6

06.05: Boulevard des clips. 08.00: M6 kid. 10.00: M6 boutique. 10.30: Flash-info- conso. 10.35: Multitop. 12.00: Les années coup de cœur. 12.25: Ma sorcière bien-aimée. 12.50: La saga des séries. 12.55: Equalizer. 13.50: Supercopier. 14.45: Département S. 15.40: Con- vington cross. 16.40: L'a- venturier. 17.15: Le saint. 18.20: Les incorruptibles, le retour. 19.15: Turbo. 19.54: 6 minutes. 20.00: Loin de ce monde. 20.35: Stars er cou- ronnées. 20.45: La saga du samedi. 20.50: Code quan- tum. 23.15: L'homme aux ef- fets spéciaux. 00.30: Soko, brigade des stupés. 01.25: 6 minutes. 02.30: Culture rock. 02.55: Capital. 03.20: Voir et revoir la France. 04.15: Chili fidae 92. 05.35: Cargo de nuit. 06.10: Les défis de l'océan. 07.05: Fréquentstar.

CANAL+

07.00: CBS evening news. 07.25: Les superstars du catch. 08.20: L'arbre et les fourmis. 09.15: Regarde-moi quand je te quitte. 10.35: Le journal du cinéma. 10.40: 'Luna park'. Filmea. 12.30: Flash info. 12.35: 24 heures. 13.30: Le journal du cinéma du mercredi. 14.00: Les superstars du catch. 16.30: Les allumés... 17.00: Futbol amerikarra. 18.00: Décode pas Bunny. 18.55: Chipie et Clyde. 19.05: Les Simpson.

19.35: Le plein de super. 20.30: Super Model of the World. 21.40: Inoubliable Marilyn. 22.30: Les masto- dontes amoureux. 23.00: 'La fin de Freddy'. Filmea. 00.25: 'Scènes de ménage dans un centre commercial'. Filmea. 01.50: 'Maniac cop 2'. Fil- mea. 03.15: 'Une femme sous influence'. Filmea. 05.35: 'La marche triomphale'. Filmea. 07.35: L'autour, pirate des bois.

5

07.10: Entre hoy y mañana. 07.30: Telebuten. 10.30: Veraneando. 13.30: La casa de la pradera. 14.30: Benny Hill. 15.00: Nuevo Humor Amarillo. 15.30: 'La pandilla basura'. Filmea. 17.30: Una mujer llamada Jackie. 19.20: Curvas peligrosas. 20.15: Casate con Tele5. 22.15: 'El guerrero americano III'. Fil- mea. 00.05: 'Nadie es perfec- to'. Filmea. 01.40: Entre hoy y mañana. 02.10: Pressing boxeo. 03.10: Directamente pop. 04.00: 'Coffy'. Filmea. 05.30: 'El retorno del doctor Phibes'. Filmea.

07.00: Albisteak. 07.30: Mi bella genio. 08.00: Tras 3 tris. 11.30: Leña al mono que es de goma. 13.15: El equipo A. 14.00: Cosas de casa. 14.30: El principe de Bel Air. 15.00: Albistegia. 15.30: 'Los sue- ños de Adam'. Filmea. 17.30: Cosas de casa. 18.00: 'El sa- bor de dinero'. Filmea. 19.30:

'Operación whisky'. Filmea. 22.00: Farmacia de guardia. 22.30: 'Jovenes ardientes'. Filmea. 00.30: 'Abrazo fatal'. Filmea. 02.15: 'Catherine and Cia'. Filmea. 04.00: Amaiera.

CANAL+

08.15: ABC world news. 08.40: Videominuto. 09.05: Tres fantasmitas. 09.30: Gol- fa. 10.00: 'Sirenas'. Filmea. 11.46: 'Los supersonicos'. Filmea. 13.00: Del 40 al 1. 14.00: Albisteak. 14.05: Transworld sport. 15.00: Futbol amerikarra. 16.00: Futbola: Liga ingelesa. 17.55: 'Espías sin fronteras'. Filmea. 19.45: Ren y Stimpy. 20.00: Albisteak. 20.05: 24 horas. 21.00: Lo + Plus. 21.30: Albistegia. 22.00: 'El precio de la fama'. Filmea. 23.28: Golf: Ryder Cup. 01.28: 'Madame Bovary'. Filmea. 02.45: 'Ambicion sin escrúpulos'. Filmea. 04.20: 'Rosencrantz y Guildenstern han muerto'. Filmea. 06.13: 'La solitaria pasión de Judith Hearne'. Filmea.

arte

19.00: Via regio. 19.30: His- toire parallèle. 20.20: Le des- sous des cartes. 20.30: 8 1/2 journal. 20.45: Grand for- mat: la tribu européenne. 22.00: Morasseix!!! 23.30: Jazz in the night. 00.00: Trois étoiles.

IRRATIA

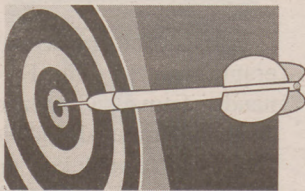
Arrate Irratia.	FM 87.7	Gure Irratia.	FM 106.6
Bizkaia Irratia.	FM 102.6	Irulegi Irratia.	FM 91.08
Egin Irratia.	FM 103.0 / 102.0	Segura Irratia.	FM 89.2
Euskadi Irratia.	OM 1.161	Xiberoko Botza.	FM 88.8
Euskalerria Irratia.	FM 91.4	Xorroxin Irratia.	FM 107.5
Gipuzkoa Herri Irrat.	FM 99.8	Iruñeko Herri Irratia.	FM 87.6

Gasteiz Irratia. Goizeko bederatzietan, Euskal Herrian eta kanpoan izandako albiste garrantzitsuenen berri emango dizuete. Hamarretan hasi eta arratsaldeko ordu bata t'erdiak bitartean 'Plaza nueva' magazinaren konpainia izango duzue. Kirol arloan izandako berrien inguruko informazioa arratsaldeko ordu bi t'erdietatik aurrerako protagonista nagusia izango da. Arratsaldeko lauretan musika klasikoa izango duzue entzungai.

Donostiako Herri Irratia. Goizeko hamai- ketan hasi eta arratsaldeko ordu bata arte 'Plaza irekia' irratsaioa eskainiko da. Bertan Donostiako Nazioarteko Zinemaldiari buruzko informazioa izango duzue entzun- gai. Horrez gain, Ordizian dagoen droga trafikoaren aurka kirol talde desberdinek hartu duten iniziatibaz hitz egingo da. Goierriko herri horretan astebete barru izango den Kilometroak 93aren inguruko azken orduko berriak ezagutzeko aukera izango duzue.

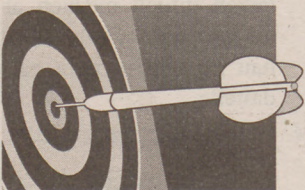
Segura Irratia. Goizeko zortzietan hasiko da Segura Irratia eguneko emanaldiakin. Egunean zehar, besteak beste, goizeko hamarretatik hamaiketara herri desberdinak ospatzen ari diren jaien egitarauai gainbe- giradtxoa emango zaie.

EGUNEKO DIANAK

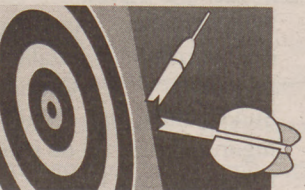
EHU eta EKB

Euskalduntze eta alfabetatzerako diploma finkatu egin da Euskal Herriko Unibertsitatean (EHU). Maila horretako elkarlanean aitzindari EHU eta Euskal Kulturaren Batzarea (EKB) dira. / 9

UNED

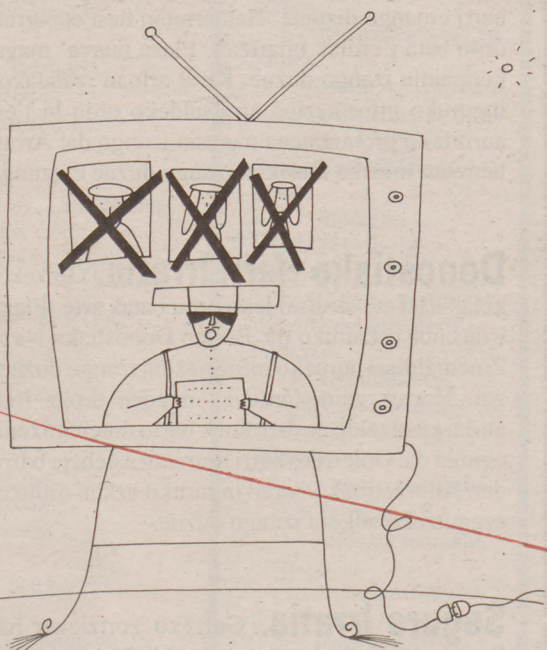
Literatura garaikideari buruzko ikastaroa antolatu du UNEDek. Xabier Pardo eta Tere Irastorzak zuzenduko dute, Pilartxo Muñoa irakaslearen eta Bernardo Atxaga eta Josemari Iturralde idazleen partaidetzarekin. / 26

Gobernua

Sindikatuarekin izandako negoziatioek huts egin duten arren, Gobernuak zenbait neurri hartu ditu. Adibidez, langabezirako laguntzak murrizteko neurriak. / 13

irrimarra

© Jon Zabaleta

Jose J. Idoiaga, Japoniako egunak gogoan

IZASKUN BASTERRETxea / IRUÑEA

Ibarrangeluko (Bizkaia) Akorda auzoan jaio zen Jose Javier Idoiaga 1936an. Hogei urterekin nobizio sartu zen Zarautzen. Handik Olitera abiatu eta filosofia ikasi zuen. Gero, Arantzazun teologia ikasketak amaitu eta harrezkero munduan barrena lurralde asko ezagutu ditu, baina urterik gehien Japonian egin ditu.

Birritan joan da Japoniara. Lehenengo aldian urte biz geratu zen, Tokioko Nazioarteko Hizkuntza Eskolan bertako ohitura, kultura eta hizkuntza ikasteko. Hunkituta gogoratzen du bidaia hura, hilabete bat eta bost egunetan lurralde asko ezagutu eta bizi baldintza desberdinak ikusi zituen eta: «Marseillan (Frantzia) itsasontzia hartu eta Egipto, Aden, Sri Lanka, Pakistan, India, Vietnam (gera garaian), Singapur eta Hong Kong» igaro zituen Idoiaga apaizak, baita fraile ere denak.

Gerora, eginbeharrak eskatuta, ostera ere hartu zuen Japoniarako bidea eta 26 urtez bizi izan zen bertan. Eliza lanetan ibiltzeaz gainera, besteak beste, gaztelera irakasle izan zen Unibertsitatean, hiru haurtzaindegitako zuzendari eta zeramika irakasle. Japoniatik etorri zela urte bi igaro dira eta egun Iruñean bizi da eta bertatik mugitzen da hara eta hona misioen koordinazio lanetan.

Idoiaga ez zen egun batetik bestera Japoniako bizimodura moldatu, jakina denez kilometroak tartean direla bizitzeko modua, kultura, hizkuntza, balioak... aldatu egiten dira eta. «Lehenengotan asko kostatzen da, baina ez da ezinezkoa. Japoniako gomuta oso pozgarria dut eta berriz itzultzeko gogo handia dut».

Besteak beste, hizkuntzari heldu behar izan zion lehenengo Idoiagak. Baina, japoniera zaila bada ere, euskaldunentzako errazagoa dela azaldu digu, euskararekin antzik badue-

OSKAR MONTERO

SOSLAIA

«Ez ito katilu barruan»

Idoiagak Japonian urte asko egin baditu ere, beste lurralde batzuetara ere egin ditu bidaiak: «Baina hotel gutxi ikusi dut nik. Txerri eta oiloekin lo egitea ere tokatu zait Tailandia bueltan». Herri batzuetako pobreak asko harritu du: «Gauza garrantzak ikusi ditut Indian, Hego Ameriketara... Arazo handiak daude, batez ere Hirugarren Munduan». Hori dela eta, jendeak munduaren berri gehiago jakin eta pentsatu beharko lukeela esan digu behin baino gehiagotan: «Hemen ere problemak daude jakina, baina bertako arazoekin bakarrik ito barik mundu zabalekoak ere ikusi! Ito behar bada, joan itsaso zabalera eta bertan ito, baina ez katilu barruan».

lako. «Euskaldunentzako, egia esan, ingeles edo frantziarrentzat baino errazagoa da. Euskararekin itxura apur bat badu, gramatika eta pronuntziarioan. Hala ere, japoniarrek bi eskritura dituzte eta horrez gainera, Txinatik ekarritako 3.000 karakter ere ikasi egin behar dira».

Lurraldez oso txikia da, biztanle kopurua kontuan hartuz gero behintzat. 123 milioi herritar inguru ditu, hots, 326 biztanle kilometro karratuko. Gainera, % 80 mendia da. «Hainbeste jende hain toki txikian egoteko antolaketa itzela dute, edozertan. Han ezin daiteke semaforoa norberak gura duen moduan pasatu. Aurrerakuntza handiak daude, trenak itsas azpitik...»

Hezkuntza arloan ere oso sakonak dira, analfabetoen batez bestekoa % 1 baino ez da. «Ia ia % 80 unibertsitatean joaten da». Horrez gainera, oso beharginak direla azpimarratu digu: «Ez dute lan egiteko lotsarik. Unibertsitateetik irten eta taxi gidaria izateko beldurrik ez dute. Edozeri heltzeko prest daude beti. Batzuek larregi dela esaten dute, balaiteke, baina niretzako erresponzabilitate handikoak dira. Esan liteke olgetako filosofiaz ez dakitela askorik, baina japoniar asko ikusten da hemendik, ezta? Erromako aireportuan egunero 2.000 japoniar ikusten dira...»

Erligioari dagokionez, budismoa oso zabaldua dago, «han kristauak gutxi dira», baina errespetu handia diote elkarri: «Lagun sakonak budista apaizak izan ditut nik, lagun onak eta errespetu handikoak. Japonian errespetu handia diote elkarri. Horretan Espainian eta Euskal Herrian ere asko ikasi behar da oraindik. Esaterako, Euskal Herrian elizak itxita egoten dira egunero, hori lotsagarria da. Hori ez dut ikusi mundu guztian. Lehen zabalik egoten ziren. Errespetua».

LERRO GUTXITAN

ETA BIHAR

❑ **REMIGIO MENDIBURU, CLEMENTE OTXOA ETA MARCEL MARTI**ren lanak izango dira ikusgai Bartzelonako Barcelona Sogo dendan, Arts Barcelona hotelaren ondoan, irailaren 27tik urriaren 23ra bitartean. Erakusketaren antolatzaileak Bartzelonako Spanion Art eta Hondarribiko (Gipuzkoa) Medievo arte galeria dira. Hogeita bederatzia obra bilduko ditu erakusketa honek: Remigiorenak 11, Otxoaren zortzi eta Martiren hamar. Remigiorenak, besteak beste, 'Txalapartari omenaldia', 'Bitartekoa', 'Txoria' eta 'Iturria' dira.

❑ **KROAZIATIK FAMILIA HONA EKARTZEKO** dirulaguntza eske ari omen da bere burua errefuxiatu kroaziar gisa aurkezten duen lagun bat, SOS Balkanes-Gipuzkoa erakundeak jakinarazi diotenez. Horrelako eskariak egiten ari diren lagunei aipatu erakundera jotzeko eskatu die erakundeak berak. «Azken batean gure helburua Jugoslavia ohiko gerra sufritu eta sufritzen ari direnei laguntzea da eta era honetan uste dugu besteren elkartasuna norberaren probetxurako erabili nahi dutenek gehiegikeriak egitea galeraz daitekeela».

❑ **SEXU HARREMANEN TRUKE EMAKUME** hispanoamerikarrei legez kanpo paperak egiten zizkien komisaria atxilotu egin dute Madril, nazionalitateak emateko eta atzeritarren egoileen arazotarako ataleko komisariaburua, A. E. L. 57 urtekoa. Atxilotuak onartu egin du atzerriko hainbat emakumerekin sexu harremanak izan dituela, «baina beti ere beraiek onartuta». Ikerketa lana duela zortzi hilabete hasi zuten, emakume ugari jarri zituzten salaketei jarraiki.

❑ **LARRI ZAURITU DA LANGILE BAT** Zornotzan (Bizkaia), honek zuzentzen zuen trenak trenbide ertzean zegoen induskailu bat jo ondoren. Zauritutakoa Bilbokoa da, Jose Antonio R. Y., 33 urtekoa.

Unibertsitateko ikasturte berriaren atarian ikasleak

Hego zein Ipar Euskal Herriko unibertsitateetan laster hasiko da ikasturte berria. Horri begira ikasleek dituzten arazoak aztertuz hiru orrialdeko erreportaia agertuko da bihar Gizartea Saileko orrialdeetan. Besteak beste, tasak, bekak, etxebizitzaren aukera, erresidentziak, garrakioa.

ONCE	
KUPOITZARRA	
OSTIRALA	
56.191	
061. SERIA	
ASTELEHENA	37.044
ASTEARTEA	34.748
ASTEAZKENA	54.098
OSTEGUNA	67.907